

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Od odpowiedzialnych kierowników działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 464

Poznań, środa dnia 8 października 1930

Rok XXV

Druga tarcza herbowa B.B.

Stwierdziliśmy wczoraj, że na herbowej tarczy sejmowej listy państwowej B. B. wypisane są nazwiska sztabiarowe: Piłsudski — Car — Radziwiłł — Mincberg („Lodzermensch“) — Wiślicki (Żyd). Dzisiaj pragniemy się przyjrzeć senackiej liście państwowej stronnictwa rządowego. Na jej tarczy herbowej widnieją nazwiska: Piłsudski — Zaleski — Janta - Połczyński — Bobrowski — Nowak — Mendelsohn — Pimonow.

Co mówią te nazwiska?

Piłsudski? — Wiemy.

Zaleski? — Minister spraw zagranicznych, którego dziełem jest: niewydaleńie optantów, rezygnacja Polski z prawa likwidacji mienia niemieckiego, utrwalenie na ziemi polskiej b. kolonistów pruskich i prawo osiedlania się znacznej części obywateli Rzeszy Niemieckiej w państwie polskim włącznie naszych ziem zachodnich. Nie mówimy już o polityce milczenia p. Zaleskiego wobec niemieckich ataków osób urzędowych na granice Polski.

Dr. Emil Bobrowski, lekarz w Krakowie? — Jest to socjalista, który równocześnie — rzecz niesłychanie znamienna — jest czołowym kandydatem senackiej listy państwowej B. B. S.

Stanisław Nowak? — Jest on prezesem „sanacyjnego“ Związku Nauczycieli Szkół Powszechnych. Tego samego Związku, przeciwko którego antykościelnej działalności wystąpili ks. ks. arcybiskupi i biskupi w bardzo stanowczej odezwie. A p. Stanisław Nowak jest tym samym p. Stanisławem Nowakiem, który na odezwę episkopatu polskiego odpowiedział bezczelnym w stosunku do ks. ks. arcybiskupów i biskupów listem otwartym. Świadcstwo — wystarczające dla „katolicyzmu“ B. B. Ale na tem nie koniec.

Uszer Mendelsohn, kierownik współdzielni? — Oczywiście Żyd z żydowskiej współdzielni, taki najczystszej krwi z Żydów Żyd.

Arseniusz Pimonow? — To prezes rady naczelnej „staroobrzędowców“, czyli sekty prawosławnej.

A w całym tem międzynarodowym i międzywyznaniowym towarzystwie (nie mówiąc już o ateistach) — minister rolnictwa, p. Leon Janta - Połczyński, Pomorzanin, katolik, konserwatysta, antyliberal i antysocjalista!

Zaznaczyć też jeszcze należy, że p. Leon Janta - Połczyński jest na 100 kandydatów na sejmowej liście państwowej B. B. i na 25 kandydatów na senackiej liście państwowej B. B. jedynym przedstawicielem ludności rdzennie zachodnio - polskiej. Widocznie „sanacja“ ludności tej nie uważa za „godną“ miejsce na swych listach państwowych i sama zresztą zgola nie liczy na poparcie tej ludności.

Nasi wyborcy wielkopolscy, pomorscy i śląscy nie zapomną o tem, jako też o pięknej mozaice tarczy herbowej B. B.

Ich odpowiedź w dniach wyborów do Sejmu i do Senatu będzie wymowna.

Ostatni akt tragedji sterowca „R 101“

W ciemnościach nocy, wśród ulewnej deszczu, przeciągnął przez ulice Londynu ponury kondukt żałobny

Londyn, 8. 10. (PAT). O godzinie 1 min. 20 w nocy zjechał na dworzec Victoria pociąg, wiozący ofiary katastrofy sterowca „R. 101“. W obecności premiera Mac Donalda żołnierze i oficerowie wojsk lotniczych, rozpoczęli wynoszenie z wagonów trumien, okrytych sztandarami brytyjskimi. Smutna ta procedura trwała prawie godzinę. Następnie kondukt żałobny, złożony z 24 samochodów ciężarowych powoli ruszył z dworca. Za samochodami z trumnami jechał olbrzymi ciężarowy

wóz z kwiatami z Francji, a następnie samochód z Mac Donaldem. Kondukt zamykało 14 ludzi z załogi sterowca R. 101., którzy nie brali udziału w obecnym locie oraz kompanja wojsk lotniczych. Kondukt o godz. 2 w nocy przy ulewnym deszczu i pustych ulicach Londynu sprawiał ponure i tragiczne wrażenie. Zwracał ogólną uwagę brak uroczystego ceremonjału, a także nieobecność członków rządu oprócz Mac Donalda.

Ustępstwa kanclerza Brüninga dla hitlerowców?

Berlin, 8. 10. (PAT). „Welt am Abend“ ogłasza sensacyjne rewelacje o niedzielnej konferencji, jaka się odbyła między kanclerzem Brueningiem i przedstawicielami Partji Narodowo-Socjalistycznej: Hitlerem, Frickiem i Goeringiem. Dziennik, wbrew zaprzeczeniom ze strony półrządowej, twierdzi, że istnieje zamiar przyznania hitlerowcom ustępstw w kierunku zmiany dotychczasowego składu gabinetu Rzeszy. Zmiany personalne w składzie gabinetu obejmowałyby dwie teki: ministra spraw zagranicznych i wewnętrznym. Jako kandydata do teki ministra spraw zagranicznych Niemiec na miejsce dr. Curtiusa wymieniony ma być sekretarz stanu w urzędzie spraw zagranicznych von Bülow, pozbawiony kandydaturę przewodniczącego partji centrowej pralata Kaasa. Następcą ministra spraw wewnętrznych Wirtha miałby zostać b.

sekretarz stanu Schmidt, wybitny członek „Stahlhelmu“ i mąż zaufania ministra Treviranusa.

Berlin, 8. 10. (PAT). Według informacji prasy demokratycznej w czasie rozmów kanclerza z przywódcami partji politycznych ze strony grup prawicowych wysuwano żądanie, ażeby w składzie obecnego rządu dokonane zostały zmiany, które umożliwiłyby opozycji prawicowej poparcie polityki kanclerza Brueninga. Żądano m. in. ustąpienia ministra Curtiusa i Wirtha. Koła, zbliżone do kanclerza, zapewniają, że niema mowy o tem, ażeby rząd serjo brał pod uwagę tego rodzaju propozycje. Każda zmiana personalna w łonie gabinetu pociągnęłaby za sobą konieczność jego rekonstrukcji. Tem samem zaś wpłynęłaby paraliżująco na praktyczne zadania polityki rządowej.

Koniec Partji Państwowej

Berlin, 8. 10. (PAT). Konflikt między grupą posłów demokratycznych i przywódcami Zakonu Młodo-niemieckiego w łonie Partji Państwowej doprowadził do rozłamu partji. Na wczorajszym posiedzeniu komitetu wykonawczego przedstawiciele Zakonu Młodo-niemieckiego z postem Mahraunem na czele zgłosili secesję z Partji Państwowej.

Konflikt powstał na tle różnic w zasadniczych poglądach obu grup. Między innemi wielką konsternację w kołach demokratycznych wywołał artykuł przywódcy Zakonu Młodo-niemiec-

kiego Abła, domagający się wystąpienia Niemiec z Ligi Narodów. Wielką także rolę odegrały pozbawione względy konkurencyjne między czołowymi politykami obu grup. Zakon Młodo-niemiecki domagał się usunięcia dwóch przedstawicieli demokratów — pruskiego ministra finansów Hoepker-Aschoffa i posła Oskara Meyera z zarządu partji. W związku z konfliktem tym ustąpił ze swego stanowiska przewodniczący Partji demokratycznej poseł Koch-Weser. Pozostali w partji demokraci i odłam ludowców uchwalili utrzymać nadal wspólnotę partyjną.

Rewolucja w Brazylii

Komunikat poselstwa brazylijskiego

Warszawa, 8. 10. (PAT). W związku z wypadkami w Brazylii, poselstwo brazylijskie w Warszawie komunikuje nam, co następuje: Kongres narodowy w Brazylii, robiąc użytek z odnośnej prerogatywy konstytucyjnej, powziął uchwałę, wprowadzającą stan obłężenia we wszystkich stanach federacji. Rezultat głosowania nad tą uchwałą był następujący: w Izbie deputowanych 228 głosów za uchwałą i 8

głosów przeciwko; w senacie 33 głosy za uchwałą, 1 głos przeciw. Pośród głosów, oddanych za wprowadzeniem stanu obłężenia, znalazły się głosy obu senatorów i trzech deputowanych z Rio Grande do Sul, czyli z okręgu, będącego właśnie ogniskiem rewolucji.

Rząd przedsięwziął niezbędne środki, w celu przywrócenia zupełnego porządku w stanach, w których ujawniło się wrzenie rewolucyjne.

Zacięte walki między powstańcami a wojskami rządowymi w Brazylii

Pernambuco, 8. 10. (PAT) Oddział powstańców po walkach zawiądnął miastem. Jest wielu zabitych i rannych. Gubernator stanu odjechał na pokładzie statku. Stanowisko gubernatora objął Carlos de Lima.

Buenos Aires, 8. 10. (PAT) Według informacji, nadesłanych z pogranicza, w sprawie wydarzeń w Rio Grande do Sul kpt. Ribeiro wraz z porucznikiem i 120 żołnierzami bardzo

długo bronili się pomimo bombardowania, zanim się poddali. Utracił on 3 zabitych i 10 rannych. Pułk kawalerji został zaatakowany przez oddział powstańczy, liczący 1500 ludzi i bronił się aż do wyczerpania się zapasów amunicji. Dowódca pułku wraz z 10 oficerami i 280 żołnierzami przekroczył rzekę Urugwaj i schronił się na terytorjum Argentyny, gdzie został internowany w kwaterach.

Bezczynność naszej polityki gospodarczej

Od szeregu miesięcy leżą na lew, na szyć — ceny najprzeróżniejszych surowców, płodów rolnych, hodowlanych, leśnych, metali nieżelaznych, produktów naftowych, a dokonywującą się w świecie rewolucję cen uważa się za przyczynę potężnego kryzysu gospodarczego, odczuwanego boleśnie we wszystkich częściach świata.

Niemcy pragnęliby wykorzystać ten spadek cen. Jak pisaliśmy niedawno temu w artykule p. t. „Ukryte rezerwy gospodarstwa niemieckiego“, dążeniem naszych sąsiadów zachodnich jest zwiększenie zdolności konkurencyjnej przemysłu niemieckiego na rynkach zagranicznych przy pomocy obniżenia cen wyrobów gotowych. Dwie drogi wiodą ku temu celowi: pierwszą — jest złamanie oporu karteli, pragnących ze względów małego egoizmu utrzymać ceny na wygórowanym poziomie; drugą — jest złamanie oporu organizacji robotniczych, niegodzących się na obniżenie poziomu płac.

Zadanie niełatwe, bo i kartele i związki robotnicze — to potęgi. A jednak — mimo wielkich trudności wewnętrznych — rząd niemiecki zabrał się do dzieła, lansując hasła „Preisabbau“, „Lohnabbau“. Niewiadomo jaki wynik da akcja gabinetu Brueninga, jest jednak faktem, godnym zapisania na dobro rządowi niemieckiemu, że naprzekór wszystkim i wszystkiemu podjął się zadania niesłychanie trudnego, wymagającego wielkiej odwagi i zaufania we własne siły oraz — posiadania programu, obejmującego szerokie horyzonty przyszłości.

A — u nas? Zaprawdę, milej by nam było pisać o zgoła obojętnych sprawach gospodarczych np. Wenezueli, czy Patagonji, aniżeli o sprawach naszego, własnego gospodarstwa krajowego. Bo to, co widzimy, że się u nas dzieje, doprowadza człowieka, gospodarzo myślącego, do rozpaczy! Wystarczy kilka cyfr, aby wytłumaczyć nasz stan psychiczny:

Spadają ceny podstawowych artykułów w tempie dotychczas niewidzianem, a koszty utrzymania w miastach, jak sterczały, tak sterczą na dawnej wysokości. Przy spadku ceny np. żyta o przeszło 50 proc. (z 43,10 zł na 19,81 zł) wskaźnik kosztów utrzymania w stolicy (r. 1927 = 100) spadł o... 1,1 proc. (98,9). Czy to nie niesłychane? Czy to nie wymaga sprężystej, natychmiastowej interwencji ze strony t. zw. czynników miarodajnych? Chyba inne zgoła sprawy tak bardzo absorbują owe czynniki, że nie mają one czasu na sprawy rzeczywiście istotne.

Przecież, gdybyśmy mieli bardziej elastyczną politykę gospodarczą, moglibyśmy z tego zła, jakim jest kryzys, skorzystać, jak to czynią Niemcy. Przytem nam o tyle łatwiej, by to pozostawiać, jako że nie potrzebujemy — tak jak Niemcy, zabiegać o obniżenie poziomu płac, bo płace w Polsce są niskie.

Niemcy poddały konsekwentnej rewizji kartelową politykę cen. A my? Niebawem płodność legislacyjna jakoś zawiodła, skoro nie zdobyliśmy się nawet na podstawową ustawę kartelową, będącą instrumentem dozoru nad kartelami. Dlaczego do tej pory jej nie wydano? Dlaczego odnośne projekty — o których istnieniu wiemy z pewnością — spoczywają w zaciszu biur?

Balon sowiecki na terenie Polski

Wilno, 8. 10. (PAT). „Ekspress Wileński“ donosi, że wczoraj popoł. w pobliżu polskich Rubieżewic koło granicy sowieckiej spadł obserwacyjny balon sowiecki. Zanim żołnierze K. O. P. zdążyli na miejsce katastrofy, załoga balonu zbiegła z kordonu.

Opinia narodowa przeciwko polityce Brianda

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Paryż, w październiku.

Papiery p. Brianda spadły w tych tygodniach w sposób bardzo znamieny. Do poprawienia się ich nie przyczyniła się bynajmniej ostatnia sesja genewska. Pogrzebanie, jakkolwiek w należnym honorami projektu Paneuropę, nie podniosło jednak prestige'u jej ojca duchowego. Poza to, p. Briand, widocznie rozbrojony do reszty widokiem międzynarodowej delegacji kobiet pacyfistycznych, zbyt głęboko wyraził im współczucie dla ciężkiej sytuacji finansowej Niemiec i wykazał nawet pewne zrozumienie dla rezultatu wyborów do Reichstagu. Ponieważ zaś jego rozgoryczenie względem prasy narodowej, odważającej się krytycznie ocenić jego dzieło pokoju, nie ma granic, przeto — jak słychać — zwierzył się wspomnianej delegacji, iż prawdopodobnie ta część prasy pozostaje na żołdzie fabrykantów amunicji!

Nie potrzeba chyba podkreślać, iż tego rodzaju oświadczenie wywołało nie tylko duże wrazenie nad jeziorem Lemnańskim, ale także sensację nad Sekwaną. Tajemnicze telefony miały podobno poinformować p. Brianda o paryskich nastrojach, wręcz mu niesympatycznych. Ukazało się wówczas słabe dementi co do owej „prywatnej” rozmowy z delegacją międzynarodowych kobiet — następnie zaś „oficjalne” przemówienie p. Brianda przed forum Ligi w sprawie rozbrojenia. To ostatnie nie zatario oczywiście wrazenia poprzedniego. Przywitanie zaś, jakie spotkało p. Brianda na dworcu w Paryżu, gdy mu p. Bourin, jeden z byłych kombatanów, krzyknął: „Misérable Briand! tu nous remènes la guerre!” — jest również charakterystycznym objawem i wyrazem opinii, z którą trzeba będzie teraz liczyć się coraz bardziej.

W kołach p. Briandowi przychylnych, usiłuje się naturalnie sprowadzić ten incydent do zera, zaznaczając przytem, iż ów manifestant należy do formacji rojalistycznych. Zapewne. Trzeba jednak podkreślić, że p. Robert Bourin rzucając tych kilka słów potępienia polityki ministra spraw zagranicznych, uczynił to z rozumą; jest on bowiem człowiekiem statecznym, żonatym, a w dodatku ojcem pięciorga dzieci — i ponadto byłym kombatanem. Nie chce więc, by jego synów spotkał ten sam los, co poprzednie pokolenia Francuzów.

Coraz liczniejsi są zresztą byli kombatanicy, trzymający się dotąd naogół zdala od polityki, którzy uważają również, iż w obecnej sytuacji nie powinni dłużej zachowywać milczenia. Dlatego też cały szereg ich organizacji postanowił wystąpić obecnie jawnie przeciwko działalności pacyfistycznej i ustanowić nawet specjalny komitet. Zadaniem jego będzie prowadzenie energicznej akcji przeciwko polityce ustępstw, grożącej Francji nową wojną. Poza to, p. Briand, w wyższym stowarzyszeniu mają zorganizować, przed zebraniem się parlamentu, wielką manifestację byłych kombatanów. Choć w ten sposób publicznie i wobec szerokiej opinii wyrazić swe uczucia patriotyczne, potępiające politykę utopij pacyfistycznych, przeciwną bezpieczeństwu kraju i jego obywateli.

Tego rodzaju manifestacje przechodzą rzadko niepostrzeżenie. Przeciwnie, odbić się one mogą głośnym echem zarówno w społeczeństwie, jak i w kołach parlamentarnych, tem więcej, że odpowiadają nastrojom, panującym w różnych środowiskach politycznych.

W związku z temi nastrojami zaczynają krążyć coraz uporzeczniej pogłoski o możliwości pewnych zmian w gabinecie p. Tardieu. Przyczyniło się do nich niezawodnie ostatnie śniadanie, wydane w Bar-le-Duc przez ministra wojny, p. Maginot, w którym wzięli udział pp. Poincaré i Tardieu. Na ten temat posypał się szereg komentarzy, oraz przypuszczeń. Jedni utrzymują, iż p. Tardieu chciał wyjednać u byłego prezesa ministrów, aby w swoich artykułach nie występował z równie ostrą krytyką polityki ministra spraw zagranicznych, będącego członkiem obecnego rządu p. Tardieu. Inni znowu widzą w tem spotkaniu się dwóch wybitnych mężów stanu, zapowiedź przyszej ich współpracy. Jest rzeczą możliwą, że ta ostatnia przedstawiałaby pewne trudności, wynikające z tego, że albo p. Poincaré musiałby być ministrem spraw zagranicznych w gabinecie p. Tardieu, albo też ten ostatni zrezygnować ze stanowiska premiera.

Czy powyższe przypuszczenia zrealizują się, to inna rzecz; nie są one jednak

pozbawione prawdopodobieństwa. Wywołały zresztą już poruszenie w pewnych środowiskach — wobec czego niektóre półoficjalne organy starają się zaprzeczyć możliwości przemian w gabinecie p. Tardieu, krytykując przytem niepotrzebne stawianie horoskopów co do ewentualnych formacji rządowych. Tego rodzaju „démentis” nie przekonują oczywiście nikogo.

W obecnej jednak chwili spotkanie się pp. Poincarégo i Tardieu odniosło już jeden konkretny skutek. Radykali bowiem, którzy dla swoich partyjnych celów starali się wygrać p. Poincarégo przeciwko obecnemu przesowi ministrów, dając do zrozumienia, że mógłby on ewentualnie utworzyć ministerstwo z udziałem członków stronnictwa radykalno - socjalistycznego, zostali w swoich rachubach zawiedzeni. Ostatnie widzenie się bowiem p. Poincarégo z p. Tardieu wykazało tylko dobitnie, iż jeżeli pomiędzy nimi istniało jakiegokolwiek przejściowe nieporozumienie, to zostało ono wyrównane. Ten fakt zaś

„Zasługi” i „moralność” Chrześcijańskich Stronnictwa Rolników

Pisaliśmy już o odezwie wyborczej, t. zw. Chrześcijańskiego Stronnictwa Rolników, która operuje brzydkimi i niemądremi fałszami w stosunku do Stronnictwa Narodowego. W tej samej sprawie piszą nam, co następuje:

T. zw. Chrześcijańskie Stronnictwo Rolników w Wielkopolsce i na Pomorzu, pod przewodnictwem p. Tadeusza Szuldrzyńskiego, jest grupką bez znaczenia, która służy w tych dwu dzielnicach do rozbijania głosów polskich. W wyborach r. 1928 grupka ta weszła w porozumienie z p. Świtalskim, prowadzącym w Warszawie wybory z ramienia obozu rządowego, a p. Świtalski zrobił z niej jedyny użytek, na jaki się nadawała, mianowicie złożono z niej w Wielkopolsce i na Pomorzu osobną listę nr. 30, mającą oderwać nieco głosów polskich. Tak też się stało. Lista nr. 30 nie zdobyła ani jednego mandatu. Ale za to zmarnowała zupełnie na przepa-
dle:

W okr. 29 Tczew — Puck 8.397 głosów. Z powodu tego zmarnowania zdobyli tam 1 mandat Niemcy, ledwie dociągając do dzielnika wyborczego 17.661.

W okr. 30 Grudziądz 11.227, co przyczyniło się do zdobycia mandatu niemieckiego.

W okr. 31 Toruń 12.531 głosów. Z powodu tego zmarnowania zdobyli 1 mandat Niemcy, ledwie dociągając do dzielnika wyborczego 19.288.

W okr. 32 Bydgoszcz 15.427 głosów, z tego powodu zdobyli Niemcy 2-gi mandat.

W okr. 33 Gniezno 10.419 głosów. Z powodu tego zmarnowania zdobyli Niemcy 1 mandat w tym okręgu, małą nadwyżką ponad dzielnik wyborczy 16.654.

W okr. 36 Szamotuły 9.446 głosów, co się przyczyniło do pewności i mandatu niemieckiego.

Jednym słowem jest to grupa polityczna, której jedynym i wyłącznym dobrem w wyborach r. 1928 jest zdobycie czterech mandatów Niemcom na Pomorzu i w Wielkopolsce, przez rozbicie głosów polskich, bez uzyskania ani jednego mandatu własnego.

Otóż obecnie ta grupa wypróbowanych, do wszelkich usług gotowych, rozbijaczy głosów polskich, wydała odezwę z datą 30 września b. r., w której powie-

ma niezawodnie ważne znaczenie dla wzmocnienia się francuskiej polityki stronnictw narodowych.

Czynnik, oddane p. Briandowi usiłują naturalnie, jak mogą, bronić posunięć lokarneńskich p. Brianda. Wszelka ich apologia jest jednak wobec faktów słabą. W świetle zaś tych faktów społeczeństwo zaczyna coraz trzeźwiej oceniać sytuację. Zdaje sobie ono sprawę, na jakie niebezpieczeństwo naraziła go t. zw. polityka likwidacji wojny. Opinia domaga się jej zmiany, wysuwając przede wszystkim konieczność obrony interesów narodowych. Dlatego też różne koła opowiadają się za powrotem p. Poincarégo do czynnego życia politycznego, wyrażając przekonanie, że podobnie jak lat kilka temu uzdrowił on finanse Francji, tak i teraz jego prestige, energia oraz wysokie poczucie obowiązków patriotycznych, potrafiłoby ze wszechmiar uzdrowić politykę zagraniczną Francji.

Czy to życzenie zostanie urzeczywistnione — to nie wiadomo jeszcze. Pewne jest jednak, iż reakcja przeciwko pacyfizmowi i hasłom międzynarodowym staje się z tygodnia na tydzień silniejsza. Żaden zaś rząd nie może pozostać głuchym na nawoływania większości opinii publicznej.

I. Briares.

dziano m. in., że ona idzie z p. Pilsudskim, natomiast „po przeciwnej stronie znajdują się zwolennicy „centrolewu” i ich sojusznicy ze Stronnictwa Narodowego”.

To kłamstwo odezwę grupy p. Szuldrzyńskiego i towarzyszy, jakoby Stronnictwo Narodowe było sojusznikiem „centrolewu”, należy napiętnować, a zarazem dodać, że grupa p. Szuldrzyńskiego, wliczając się do obozu p. Pilsudskiego, jest istotnie w pełnym tego słowa znaczeniu sojuszniczką: 1) grupy socjalistycznej p. Moraczewskiego, 2) grupy p. Stapińskiego, 3) lewicowców w B. B. typu p. Sanojcy, 4) grupy p. Ciszaka, co chyba wystarczy.

W toku swych napaści, mieszących Stronnictwo Narodowe z „centrolewem”, odezwa mówi dalej:

„Jesteśmy szczerymi katolikami i walczymy będziemy w obronie Kościoła Katolickiego, nie możemy więc iść za tymi, na których czele stoją odczepiency od wiary katolickiej, masoni i ludzie zwalczający ideę katolicką, jakimi są Dąbscy, Strugowie i przywódca całego „centrolewu”.

Ale równocześnie odezwa oświadcza, że grupa ta idzie na listę obozu rządowego, a zatem obozu:

1. którego większość senatorów z B. B. dnia 22 czerwca 1928 głosowała przeciw praktykom religijnym w szkole.

2. którego polityka religijna w szkole została potępiona przez wystąpienie wszystkich ks. arcybiskupów w nara-dzie i oświadczeniu z 7 lutego 1930,

3. w którego składzie rządowym było i jest kilku ministrów, którzy porzucili religię katolicką i przeszli na inną.

Wreszcie w odezwie tej p. Szuldrzyńskiego powiedziano, że grupa jego, należąc do obozu rządowego, pragnęłaby „aby w państwie naszym panował ład, wzorowy porządek i sprawiedliwość...”
Te słowa wystarczą same przez się.

Tyle nasz korespondent. Powtarzamy to, cośmy już powiedzieli, że po konserwatywnych oszustwach wyborczych ze sfalszowanymi ulotkami pseudo - komunistycznymi sprzed dwóch lat, z tej strony żadne nowe fałszy i objawy świełozkwałego faryzeuszostwa nie nas już nie dziwią.

Spoleczeństwo ma dosyć „sanacji”

Sromotne kłeski B. B. w Żninie i Tucholi

Żnin, 7 października.

Zwołany kilka dni temu wiec B. B. skończył się sromotną kłeską „sanacji”, zamieniając się w wielką manifestację narodową. Na wiecu bardzo słabe przemówienie wygłosił z ramienia B. B. adwokat z Bydgoszczy dr. Drwięga. Przemówienie to spotkało się z ostrymi protestami ze strony wszystkich niemal zebranych.

W dyskusji zabierali głos różni obywatele, krytykując jak najostrzej system „sanacyjny”. Jeden z nich podkreślił, iż naród polski musi być zorientowany na Zachód w myśl programu Stronnictwa Narodowego — i

podkreślił wielkie zasługi paryskiego Komitetu Narodowego, na którego czele stał Roman Dmowski. Przemówienie to spotkało się z gorącym aplauzem zebranych. Po przemówieniu cała niemal sala wniosła okrzyk na cześć Dmowskiego, poczem odśpiewano Rotę.

Rezolucji, przedstawionej przez przewodników B. B., nie poddano wcale pod głosowanie, wiedzieli bowiem, że 90 procent sali jej się sprzeciwi.

W ten sposób Żnin raz jeszcze wykazał, że stoi twardo przy sztandarze narodowym i nie da się sprowadzić na manowce agitatorom „sanacji”.

Tuchola, 7 października.

Tak kompromitująca kłeska, jakiej świadkiem był wiec B. B., odbyty w ubiegłą niedzielę na sali browaru w Tucholi, „sanacja” tutejsza dotychczas jeszcze nie poniosła. Wiec zwołany został przez tutejszych przywódców „sanacji”, pp. adwokata Piskożubę, prof. Gusa, Dykiera z Pruszcza i Suchomskiego. Na zebranie przybyło przeszło 1000 osób, w tej liczbie kilkunastu urzędników państwowych oraz kilku zaledwie „sanatorów”. Przewodnictwo objął prof. Gus, poczem z ramienia B. B. przemawiali bardzo słabo prof. Szymkiewicz, b. senator Boguszewski i p. Gus, nauczyciel tutejszego seminarjum, będący zarazem prezesem powiatowym Z. O. K. Z. Nie bacząc na tę swoją funkcję, p. Gus w bardzo niewybredny sposób zaatakował stronictwo opozycyjne, w szczególności zaś Stronictwo Narodowe. Przy końcu swego przemówienia p. Gus pragnął bez jakiegokolwiek dyskusji odczytać rezolucję, licząc na to, że zebrani na sali dadzą się na nią „nabrać”.

Podobnemu prowadzeniu zebrania sprzeciwił się p. E. Kaźmierski z Wełpina, który zażądał przeprowadzenia dyskusji przed uchwaleniem i podpisaniem rezolucji. Żądaniu temu zapomniał p. Gus jako przewodniczący. Wobec tego p. Kaźmierski zwrócił się do zebranych, aby zaprotestowali przeciw takiemu postępowaniu i zażądał katogorycznie głosu. Zebrani jednogłośnie poparli życzenie p. K., a p. Gus pod presją udzielił panu K. głosu. W przemówieniu swem p. Kaźmierski podkreślił bankructwo systemu „sanacyjnego”, stwierdzając, że w obecnej chwili „sanacja” celem ratowania swych głosów wysuwa niebezpieczeństwo niemieckie. Niebezpieczeństwu temu Pomorze już oddawna przeciwstawiało się, podczas gdy czynnik „sanacyjny” przez swą politykę ustępstw wobec Niemców wyrażały sprawę polskiej na ziemiach zachodnich niepowetowane szkody. Mówca wymienił cały szereg błędów, popełnionych w polityce czynników „sanacyjnych” w stosunku do Niemiec, poczem scharakteryzował też szkodliwe postępowanie „sanacji” wobec Żydów i Ukraińców. Wreszcie p. Kaźmierski wskazał na antyreligijne prądy w dziedzinie wychowania młodzieży, panujące dziś wśród kierowniczych czynników „sanacyjnych”. Wkońcu swego przemówienia p. Kaźmierski stwierdził, że społeczeństwo miejscowe nie pójdzie na lep „sanacji”, natomiast poprze program, uchwalony na ostatnim zjeździe Stronnictwa Narodowego w Toruniu.

Przemówienie p. Kaźmierskiego zgromadzeni przyjęli z entuzjazmem, nie chcąc już dopuścić do głosu p. Gusa i Boguszewskiego. Ponieważ ci dwaj zaczęli się awanturować, na sali powstało zamieszanie. Po nieudanych replikach „sanatorów”, których nie było wcale słychać, zabrakło głosu jeszcze kilku obecnych na sali, m. i. p. Praśniowski z Tucholi, który żartobliwie porównując czasy obecne z dawniejszymi, zapytał sekretarza zebrania p. komornika Gacy, kiedy miał więcej spraw egzekucyjnych — obecnie, czy za rządów przedmajowych. Zgromadzeni wybuchnęli na to salwą śmiechu.

Przewodniczący ciągle, zdzwoniem chciał uspokoić salę, by odczytać rezolucję, lecz zgromadzeni oświadczyli, że jej nie przyjmują. Ponieważ „sanatorzy” chcieli ją koniecz- nie przeforsować, p. Kaźmierski postawił wniosek, by rezolucję poddano głosowaniu i obliczono dokładnie głosy za i przeciw. Przy głosowaniu okazało się, że przeciw rezolucji jest cała sala z wyjątkiem kilkunastu osób zależnych (urzędników). Ostatecznie przewodniczący, widząc zupełną kłeskę B. B., rozwiązał więc, prosząc o pozostanie na sali tych, którzy chcą rezolucję podpisać. W odpowiedzi na to na sali pozostało tylko kilkunastu urzędników.

Odezwa czeńska w sprawie Pomorza

Praga, 8. 10. (Tel. wł.). Odezwa w sprawie Pomorza, ogłoszona w „Polednich Listach” (podaliśmy ją dzisiaj rano w „Kurj. Pozn.” — Red.), wydana została, jak wiadomo, przez postów Stribny'ego i Elblera oraz przez sen. Trnabranczy'ego.

Są to wszystkie członkowie grupy narodowo - faszystowskiej, tej samej, która organizowała ostatnie manifestacje antyniemieckie w Pradze i która w swych szeregach skupia znaczną część młodego pokolenia czeskiego.

Na drodze do Lokarna bałkańskiego

Konferencja wszechbałkańska wyłoniła 6 komisji — Nieporozumienia na tle zagadnień mniejszościowych usunięte

A t e n y, 8. 10. (PAT). Konferencja wszechbałkańska wyłoniła 6 komisji: organizacyjną, polityczną, gospodarczą, zbliżenia intelektualnego, komunikacyjną i polityki społecznej. Zaznaczają się dwie formuły metod pracy, t. j. szukania punktów styżnych, albo usuwania sprzecznych. Pierwszą metodę wyświadczy Albańczycy i Bułgarzy, drugą — pozostałe delegacje. Naskutek poruszenia zagadnienia mniejszości powstały nieporozumienia, później częściowo wyrównane.

A t e n y, 8. 10. (PAT). Na odbytym dziś posiedzeniu komisji zbliżenia intelektualnego konferencji bałkańskiej delegat bułgarski wypowiadał się za utworzeniem uniwersytetów ludowych i organizowaniem popularnych odczytów. Delegacji greccy wystąpili z projektem utworzenia instytutu bałkań-

skiego, redukcji programów uniwersyteckich i wprowadzenia obowiązkowego nauczania jednego z języków bałkańskich.

Po dłuższej dyskusji przy drzwiach zamkniętych delegat jugosłowiański Tutakowicz wygłosił w komisji politycznej przemówienie, w którym oświadczył, iż nie miał bynajmniej zamiaru zadrasnąć nikogo, a chciał prosto sformułować swe ogólne poglądy. Tutakowicz prosił o wybaczenie tych, którzy mogą się czuć obrażonymi, i zgłosił gotowość cofnięcia jego źle interpretowanych wyrażań, których źródłem była niedostateczna znajomość języka francuskiego. Przewodniczący komisji uznał zadośćuczynienie za dostateczne, a delegat albański przyjął oświadczenia Tutakowicza do wiadomości.

Konsekracje księży biskupów Jasińskiego i Dembka

Warszawa, 8. 10. (KAP). W niedzielę dnia 5. bm. w katedrze łódzkiej odbyła się konsekracja JE. ks. Włodzimierza Jasińskiego, biskupa sandomierskiego.

Sakry biskupiej dopełnił JEM. ks. kardynał Aleksander Kakowski, arcybiskup warszawski. Współkonsekratorami byli JJ. EE. księży biskupi Tymieniecki i Fulman. Z przedstawicielami władz państwowych byli obecni wojewoda i kurator łódzki. Na konsekrację swego Pasterza przybyło duchowieństwo diecezji sandomierskiej z obiema kapitułami na czele. Liczne też były reprezentowane organizacje i instytucje religijne, oświatowe i gospodarcze ziemi sandomierskiej. Katedra była przepełniona wiernymi.

Po konsekracji odbył się wspólny obiad w gmachu seminarjum duchownego, którego rektorem był dotychczas nowokonsekrowany ks. biskup sandomierski. Wieczorem J. E. ks. biskup Tymieniecki wydał raut w

swym pałacu dla zaproszonych gości. Tego samego dnia odbyła się w Łomży konsekracja JE. ks. Bernarda Dembka, biskupa - sufragana łomżyńskiego.

O godz. 9-tej rano z pałacu biskupiego wyruszyła procesja do katedry, gdzie sakry biskupiej ks. biskupowi nominatowi udzielił J. E. ks. biskup Stanisław Łukomski, pasterz diecezji łomżyńskiej. Współkonsekratorami byli JJ. EE. księży biskupi Przeździecki i Okoniewski.

Podniosła uroczystość konsekracji odbyła się w przepełnionej wiernymi katedrze przy udziale reprezentacji stowarzyszeń i szkół diecezji łomżyńskiej. Obecne były władze miejskie, razil brak przedstawicieli władz państwowych.

Po skończonych uroczystościach odbył się obiad w seminarjum duchownym, wieczorem zaś o godz. 8 JE. ks. biskup Łukomski w pałacu swoim wydał raut na cześć swego biskupa sufragana.

Nieporozumienia między Rzeszą a Litwą na tle wyborów kłajpedzkich

Berlin, 8. 10. (PAT.) Biuro informacyjne donosi, że urząd spraw zagranicznych Rzeszy wystąpił do rządu litewskiego z demarche z powodu nieotrzymania przez Litwę umowy, dotyczącej zapewnienia zupełnej swobody nadchodzących wyborów w okręgu kłajpedzkim. Niemieckie koła polityczne podkreślają, że rząd litewski

jedynie tylko w pewnej mierze zadośćuczynił zobowiązaniom, przyjętym na siebie w Genewie. Według biura Conti niemieckie koła polityczne oczekują, że również sekretariat Ligi Narodów podejmie kroki, ażeby przypomnieć rządowi litewskiemu obowiązek wykonywania przyjętych na siebie wobec Ligi zobowiązań.

Niemcy-optanci na listach wyborczych

Przy sporządzaniu obecnych list wyborczych chodzili specjaliści wysłannicy od domu do domu, zapisując mieszkańców, przyczem bardzo często nie sprawdzano dokładnie personaljów, wskutek czego znaleźli się na listach ludzie nie posiadający prawa głosu, jako obcy oby-

watele. Dotyczy to specjalnie optantów niemieckich, których w jednym tylko 79 obwodzie znalazło się bezprawnie aż dziewięciu na liście wyborczej.

Zwracamy na ten fakt uwagę przewodniczących poszczególnych komisji, aby dokładnie zbadali póki czas swe listy, nie dopuszczając tem samem nieuprawnione jednostki (w danym wypadku w dodatku element wrogi polskości) do głosowania.

Jeszcze tylko 48 godzin

pozostaje do sprawdzenia list wyborczych. W listach tych pominięte są całe domy i ulice. **Kto nie przypilnuje swych praw wyborczych grzeszy wobec Narodu i Państwa!**

Całe domy pominięte w spisach

Także kamienica przy ul. Reya nie objęta spisem wyborców

W związku z naszym wczorajszym doniesieniem o skandalicznych brakach w spisach wyborczych w m. Poznaniu, donoszą nam, że również dom przy ulicy Reya nr. 2 wcale nie jest objęty spisem wyborców.

Raz jeszcze wyzywamy więc wszystkich uprawnionych do głosowania, by pospieszili stwierdzić, czy figurują w spisach — i ewentualnie wnieść reklamację. Inaczej bowiem stracą prawo głosu.

Mieszkańcy ul. Spornej, domu przy

ul. Umińskiego 13, domu przy ul. Reya 2 i innych domów, nieobjętych spisem, specjalnie powinni przypilnować, by ich dodatkowo zapisano na listy wyborcze. Także jednak wyborcy z wszystkich innych ulic i domów winni to uskutecznić, bo luki w spisach są wszędzie ogromne.

Trzęsienie ziemi w połudn. Niemczech

Berlin, 8. 10. (Tel. wł.) Duża część południowych Niemiec nawiedzona została ubiegłej nocy silnym trzęsieniem ziemi. Najsilniej odczuto je w części Bawarii zwanej Bayerische Allgaeu. W mieście Fuessen kilka domów wy-

kazuje poważne uszkodzenia; ściany się poważnie zarysowały, obrazy spadały ze ścian, kilka dużych szyb wystawowych popękalo. Wystraszona ludność niemal całą noc przebywała na ulicach. W Augsburgu i okolicy trzęsienie także odczuto; jednak nie wyrządziło ono tutaj większych szkód.

Sesja Wielkiej Rady faszystowskiej

Zmiany w składzie osobowym dyrektora partii faszystowskiej

Rzym, 8. 10. (PAT). Wielka Rada faszystowska rozpoczęła prace swej październikowej sesji. Premier Mussolini zwrócił się ze słowami powitania do sen. Marconiego, który po raz pierwszy bierze udział w pracach wielkiej rady, poczem premier zakomunikował o dymisji sekretarza generalnego partii Turatięgo i objęciu tegoż stanowiska przez przewodniczącego Izby deput. Giunatięgo, oraz zakomunikował skład osobowy nowego dyrektora partii. Wicesekretarzami partii zostali mianowani deput. Starace i Bacci. Po przemówieniach nastąpiła dyskusja, dotycząca dalszej działalności partii. Przed zamknięciem posiedzenia minister lotnictwa gen. Balbo wezwał wielką radę do przyłączenia się do żądoby lotnictwa angielskiego z powodu tragicznej katastrofy sterowca „R. 101”.

Konflikt między Watykanem a Litwą

Ultimatum Stolicy Apostolskiej.

(KAP.) 8. 10. Konflikt między Watykanem a Litwą zaostriżył się, ponieważ rząd kowieński zamknął wszelkie katolickie organizacje młodzieży szkolnej, twierdząc, że należą one do opozycji przeciwko władzom państwowym. Nuncjusz papieski w imieniu Stolicy Apostolskiej prosił o cofnięcie tego zarządzenia do dnia 4. bm. i zakomunikował prezydentowi litewskiemu, że, jeżeli do tego terminu żądanie nie zostanie uwzględnione, Watykan będzie musiał uważać konkordat za pogwałcony. Prezydent oświadczył, że nie może wykonać tego życzenia. Nuncjusz zakomunikował treść tej odpowiedzi sekretarjatu stanu Stolicy Apostolskiej.

Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych między Persją a Polską

Warszawa, 8. 10. (PAT) Dziś dokonana została w ministerstwie spraw zagranicznych wymiana dokumentów ratyfikacyjnych: 1. traktatu przyjaźni pomiędzy Rzeczpospolitą Polską i Cesarstwem Perskiem, podpisanego w Teheranie dnia 19 marca 1927 r. oraz 2. umowy handlowej pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Cesarstwem Perskiem, podpisaną w Teheranie dnia 19 marca 1927 r.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,96 1/2 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 211,91 do 212,21 zł; gotówką 211,51 zł; za 100 guld. niem. w dewizach 172,99 zł do 173,25 zł, gotówką 172,65 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 8. 10. 1930 r.

Na dzisiejszej giełdzie panowała tendencja w dalszym ciągu spokojna i cały ruch koncentrował się około papierów o stałym oprocentowaniu.

Z papierów państw. dokonywano dużych obrotów 5 proc. poz. konwers., za którą płacono 55 proc., również poszukiwano poz. inwestycyjną po 107.— zaś poz. budowlana była w oddaniu po 50.— (za sztukę 50-złotową). Z papierów lokacyjnych Pozn. Ziem. Kredyt. były w tranzakcjach jedynie 8 proc. listy dolarowe (stare) po 95 proc. (przy dew. 8,90).

Akcje bankowe bez obrotów. Dopytywano się o Bank Polski po 162.—, 163.—, przy zupełnym braku materiału.

Z akcji przemysłowych doszło jedynie do notowania R. Mayem, który był w oddaniu po 60.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)
5% Pożyczka konwersyjna 55% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 95% +

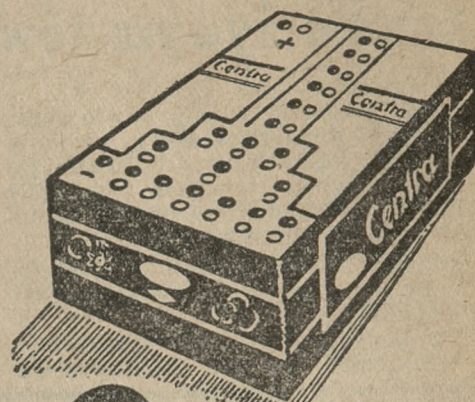
(Kurs w złotych)

4% Premj. Pożyczka Inwestyc. 107.— P.
3% Premj. Poż. Budowl. serja I 50.— O.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję).
Dr. Roman May I em. zł. 60.— O.
Tendencja spokojna.

BATERJE ANODOWE

Centra

Pw 5511-C, 2602

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 8. 10. 1930 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 694,5 gr. (118,2 f. w. h.), b) pszenicy 744 gr. (126,4 f. w. h.), c) jęczmienia przemiałowego 667 gr. (113,1 f. w. h.), d) owsa 468,5 gr. (78,1 f. w. h.).
„Ceny orientacyjne” parytet Poznań

Zyto	17,75— 18,25
Usposobienie niejednolite.	
Pszenica	25,25— 27,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień przemiałowy	19,00— 21,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	25,50— 27,50
Usposobienie spokojne.	
Owies	17,00— 19,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia wł. work. 65%	28,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	45,50— 48,50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	11,00— 12,00
Otręby pszenne	13,50— 14,50
Otręby pszenne (grube)	15,50— 16,50
Rzepak	45,00— 48,00
Groch Victoria	30,00— 35,00
Ziemniaki jadalne	2,30— 2,60
Słoma prasowana	2,40— 2,60
Siano luzne	7,00— 8,00
Siano pras. nadnoteckie	8,00— 9,00
Ogólne usposobienie spokojne.	
Ziemniaki fabryczne bez obrotów.	
Usposobienie na rynku zbożowym na ogół spokojne.	

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 8. 10. 1930 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr.: 8,95 1/2, sp.: 8,97 1/2, kup.: 8,93 1/2.
Franki franc. tr.: 34,99 1/2, sp.: 35,08, kup.: 34,91.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	124,45	124,76	124,15
Bukareszt	5,31	5,32 1/2	5,29 1/2
Holandja	359,78	360,78	358,88
Oslo	238,66	239,26	238,06
Londyn	43,34	43,45	43,23
Nowy Jork	8,912	8,932	8,892
Nowy Jork kabeł	8,922	8,942	8,902
Paryż	34,99 1/2	35,08	34,91
Praga	26,47	26,53	26,41
Szwajcaria	173,35	173,78	172,92
Sztokholm	239,68	240,28	238,08
Wiedeń	125,80	126,12	125,50
Włochy	46,72 1/2	46,84	46,61
Berlin	212,22		

Tendencja słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje.

4% poz. inwest.	107,50	108,00
3% poz. bud.		50,00
5% poz. konw.		55,50
6% poz. dol.		79,00

Akcje w złotych:

Bank Dyskontowy	0,00—114,00
Bank Polski	163,50—164,50
Modrzejów	0,00— 8,00
Starachowice	0,00— 12,50

Tendencja mocniejsza.

Komentarz.

Z papierów państw. słabsza poz. inw. Dla listów zast. tendencja mocniejsza, dla akcji również mocniejsza, przy bardzo małych obrotach.

PŁODY ROLNICZE

Berlin, 8. 10. 1930 r.

Z powodu pogrzebu zmarłego prezydenta Giełdy Berlińskiej, nadano dzisiejsze notowania w skróceniu:

	Pszenica	Żyto
październik	243	159 1/2
grudzień	254	176 1/2
marzec	269	192

Międzynar. kongres dla zwalczania handlu żywym towarem w Warszawie

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) — Wczoraj rozpoczął w Warszawie obrady kongres międzynarodowy, zwołany przez Sekcję Ligi Narodów, zwalczającą handel żywym towarem. Otwarcie kongresu poprzedziło uroczyste nabożeństwo w katedrze św. Jana.

O godz. 10,30 rozpoczęło się inauguracyjne posiedzenie w sali Resursy Obywatelskiej.

Na kongres przybyli przedstawiciele wszystkich państw zainteresowa-

nych w handlu żywym towarem, oraz delegacje stowarzyszeń kobiecych w Polsce, w liczbie około 300 osób. Na kongresie byli obecni również przedstawiciele władz, delegat ks. Prymasa ks. Janiak, dalej ks. arcybiskup Ropp, metropolita Szeptycki, prez. m. Warszawy Słomiński i inni.

Na posiedzeniu popołudniowym rozpatrywano sprawę sutenerostwa, oraz sposoby walki z prostytucją.

Ruch przedwyborczy Stronnictwa Narodowego

Rogoźno. W lokalu p. Wieczorka odbyło się zebranie Stronnictwa Narodowego przy udziale delegatów z poszczególnych wiosek, oraz licznie zgromadzonych członków Stronnictwa Narodowego z naszego miasta.

Obradom przewodniczył p. Władysław Koźmicki, który na wstępie omówił sprawę wyborczą. Po przedyskutowaniu aktualnych zagadnień politycznych, powołano do życia Narodowy Komitet Wyborczy i wydział organizacyjny. Prezesem Komitetu wybrano p. W. Koźmickiego, a zastępcą p. Ignacego Pohla. Sekretarjat powierzone kierownikowi Obozu Wielkiej Polski, a skarbnictwo p. Piergalskiemu. Prócz tego do komitetu ścisłego weszli: ks. dziekan Pomorski, radca zdrowia dr. Wysocki, p. Wieczorkowa, p. Przeborska, adwokat p. Lipiński, p. Rymarkiewicz, p. Świetlik, p. Jarczewski, p. Korybalski oraz cały szereg mężów zaufania. Po ustaleniu programu pracy na najbliższą przyszłość zebranie zamknięto. (ska.)

Trzemeszno. Zebranie organizacyjne Narodowego Komitetu Wyborczego w Trzemesznie odbyło się dnia 2. bm. o godz. 20,30 na salce p. Rydlewicza przy udziale kilkudziesięciu obywateli z miasta i okolicy. Zebranie zagał sekretarz Stronnictwa Narodowego p. Jan Wolff, poczem na przewodniczącego powołano jednogłośnie p. dyrektora Antoniego Tułodzieckiego, który w dłuższym przemówieniu omówił warunki, w jakich mamy przystąpić do wyborów. W dalszym ciągu zebrani wyrazili podziękowanie za pracę dotychczasowemu długoletniemu prezesowi miejscowego koła Stronnictwa Narod., jakoteż każdorazowemu przewodniczącemu Komitetu Wyborczego panu Wacławowi Maciejewskiemu, który z powodu nieszcześliwego wypadku zmuszony był wycofać się chwilowo z czynnego życia politycznego. — Nadto zebrani przystąpili do wyboru Komitetu Wyborczego, w skład którego weszli: pp.: dyr. Antoni Tułodziecki — prezes, Sylwester Roszak z Miał — wiceprezes, Jan Wolff — sekretarz, Ludwik Dytkiewicz — skarbnik, dyr. Zdzisław Dabiński i Franciszek Rydlewicz — ławnicy. Na tem zebranie przewodniczący solwował.

Państwowa lista narodowa

Do Sejmu

W uzupełnieniu wczorajszego doniesienia podajemy poniżej figurujących 30 kandydatów na liście państwowej:

1) Wojciech Trąpczyński, b. marszałek Sejmu i b. marszałek Senatu, 2) Roman Rybarski, prof. uniwersytetu, b. poseł, prezes Klubu Narodowego w ostatnim Sejmie, 3) Aleksander Dębski, prawnik, b. wojewoda wołyński, 4) Aleksander Zwierzyński, b. poseł, b. wicemarszałek Sejmu, 5) Gabriela Balicka, b. poseł, nauczycielka, 6) Stanisław Stroński, prof. uniwersytetu, b. poseł, 7) Stanisław Jasiukowicz, rolnik, b. poseł, 8) Karol Wierczak, redaktor, b. poseł, 9) Stanisław Zieliński, b. konsul generalny Rzplitej w Berlinie, 10) Mikołaj Osada, zast. prokuratora, b. poseł, 11) Ks. kan. Bernard Łosiński z Sierakowic pod Kartuzami, 12) Płk. Franciszek

Arciszewski, 13) Stanisław Rymar, redaktor, 14) Teodor Witkowski, urząd. kolejowy, 15) Dr. Zdzisław Stahl ze Lwowa, 16) Artur Michael, prezydent miasta, 17) Józef Kawecki, rolnik z Poznańskiego, b. poseł, 18) Józef Miliński, rolnik z pow. Sokołowskiego, b. poseł, 19) Jan Zdzitowiecki, asystent W. S. H. w Poznaniu, 20) Jan Mencel, przemysłowiec, radny m. st. Warszawy, 21) Zbigniew Stypulkowski, adwokat, 22) Józef Petrycki, redaktor, 23) Mieczysław Kuliński, generał dywizji w st. sp., 24) Jan Kornecki, insp. szkolny, b. poseł, 25) Mieczysław Fijałkowski, rolnik, b. poseł, 26) Stanisław Kwasięborski, inżynier, 27) Mieczysław Piotrowski, agronom, 28) Witold Kozłowski, inżynier, 29) Wincenty Sikora, em. kurator szk., 30) Janina Sokołowska, adwokat.

Do Senatu

1) Stanisław Głabiński, prof. uniwersytetu, b. senator, prezes Klubu Narodowego w ostatnim Senacie, 2) Joachim Bartoszewicz, publicysta, prezes Stronnictwa Narodowego, 3) Józefa Szebko, publicystka, b. senator, przewodnicząca Narodowej Organizacji Kobiet, 4) Ks. prob. Feliks Bolt ze Srebrnik na Pomorzu, 5) Romuald Paczkowski, prof. uniwersytetu, 6) Władysław Dobrzyński, przemysłowiec, 7) Michał Siciński, prezes Stow. Chrześc.-Narod. Naucz. Szkół Powsz.,

8) Władysław Konopczyński, prof. uniwersytetu, 9) Jan Optat-Sokołowski, adwokat, 10) Rajmund Kwiatkowski, emer. płk., 11) Szczepan Bochenek, rolnik z pow. warszawskiego, b. poseł, 12) Zygmunt Wasilewski, literat, 13) Karol Rybiński, em. dyr. Banku Polskiego, 14) Jan Rudnicki, przemysłowiec, 15) Czesław Meissner, lekarz, 16) Bohdan Wasutyński, prof. uniwersytetu, b. senator, 17) Stanisław Kozicki, publicysta, b. senator.

Komplet list państwowych

20 list do Sejmu — W tem: 8 polskich, 10 mniejszości narodowych i 2 komunistyczne

Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem: Józef Piłsudski, Walery Sławek itd.

P. P. S. — dawna Frakcja Rewolucyjna: Jaworowski, Malinowski (Wojtek) itd.

Jedność Robotniczo-Chłopska (komuniści): Burzyński, Łańcucki (miejscze zamieszkania — Lipsk) itd.

Lista Narodowa: Wojciech Trąpczyński, Roman Rybarski itd.

Blok Lewicy Socjalistycznej („Bund” i Niezależna Socjalistyczna Partja Pracy): Ehrlich, Kruk, Alter itd.

Żydowski Robotniczy Komitet Wyborczy „Poalej - Sjon”: Lew, Buksbaum itd.

Związek Obrony Prawa i Wolności Ludu („Centrolew”): Ignacy Daszyński, Maksymilian Malinowski itd.

Białoruska Robotniczo - Włościańska Lista „Zmaganje” (komuniści): Gawryluk, Dworzaniń itd.

Ukraińska Socjalistyczna Partja „Selrob-Jedność”: Putko, Buchajew itd.

Ukraiński i Białoruski Wyborczy Blok: Lewicki, Celewicz, Palijiw, Jeremicz itd.

12 list do Senatu — W tem: 5 list polskich, 6 mniejszości narodowych i 1 komunistyczna

Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem: Józef Piłsudski itd.

P. P. S. — dawna Frakcja Rewolucyjna: Dr. Emil Bobrowski itd.

Jedność Robotniczo-Chłopska: Sypuła itd.

Lista Narodowa: Prof. dr. Stanisław Głabiński itd.

Związek Obr. Prawa Woln. Ludu („centrolew”): Bolesław Limanowski itd.

Selrob - Jedność: Sołoduch itd.

Ukraiński i Białoruski Wyborczy Blok: Dr. Lewicki itd.

Niemiecki Blok Wyborczy: Hassbach itd.

Blok Narodowy Żydowski w Małopolsce: Dr. Schreiber itd.

Niemiecki Blok Wyborczy: Utta, Dudaj itd.

Zjednoczona Lewica Chłopska „Samopomoc”: Gwiazdowski, Kowalski itd.

Blok Narodowy Żydowski w Małopolsce: Thon, Schmorak, Rosmarin itd.

Ruskaja Sielanskaja Organizacja: Myśkow, Kopysztański itd.

P. P. S. — Lewica (komunizująca): Kubiak, Chrusciel itd.

Blok Obrony Praw Narodowości Żydowskiej w Polsce: Grynbaum, Farbstein, Hartglas itd.

Ogólny Żydowski Narodowy Blok Gospodarczy: rab. Sorockin, Suryc itd.

Stronnictwa Chłopskie (raczej jego secesjonści): Andrzej Pluta (podobno wbrew jego woli), Tatarczak itd.

Katolicki Blok Ludowy (Chrześcijańska Demokracja): Antoni Poniowski, Tempka itd.

Monarchistyczna Organizacja Wszehstanowa: Bessowski, Andrzej Sapięha itd.

Zeszyłem razem wniesiono 28 list państwowych do Sejmu. W tem było: 15 polskich, 11 list mniejszości narodowych i 2 listy komunistyczne względnie komunistyczne:

Blok Obrony Praw Narod. Żyd. w Polsce: Inż. Koerner itd.

Katolicki Blok Ludowy (Ch. D.): Janczewski itd.

Ogól. Żyd. Narod. Blok Gospodarczy: Szereszowski itd.

Zeszyłem razem wniesiono list państwowych ogółem 21, w tem: 13 polskich, 7 list mniejszości i 1 komunistyczna.

Msza św. odprawiana jest w każdy piątek miesiąca u OO. Jezuitów za wszystkich ofiarodawców na pomnik Najsw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu. Ofiary przyjmują Banki, Redakcje Gazet i P. K. O. nr. 207 470

Znowu przeniesienie

B. poseł N. P. R., nauczyciel Władysław Hoffman, uczestnik kongresu „centrolewu” w Krakowie, a obecnie kandydat na posła okręgu ostrowskiego z ramienia „centrolewu” został służbowo przesiedlony na kresy wschodnie do Żurawca w powiecie wolożyńskim.

Święto Młodzieży a wybory

(KAP) Zbliży się termin „Święta Młodzieży”, przypadającego zwykle na niedzielę po św. Stanisławie Kostce, t. j. mniej więcej w połowie listopada. Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej (S. M. P.), urządzając obchód ten ze szczególnym staraniem, łączą w nim stronę religijną z organizacyjną i wychowawczą.

W tym roku na dzień 16 listopada przypadają wybory do Sejmu, zaś w tydzień potem wybory do Senatu. Nie może więc być mowy o tem, by 16 lub 23 obchodzić „Święto Młodzieży”.

Wobec powyższego centrala krajowa S. M. P. — Zjednoczenie Młodzieży Polskiej w Poznaniu — przekłada w roku bież. „Święto Młodzieży” na niedzielę 30 listopada, łącząc tem samem uroczystości te z obchodem ku czci setnej rocznicy powstania listopadowego. Młodzież zmartwychwstałej Polski odda w ten sposób najgłębszy hołd nieśmiertelnym bohaterom narodu, w których ślady wstąpić pragnie, rozpatrując w dniu święta cnoty i zalety powstańców, oddających życie za wiarę i Ojczyznę.

Nie poleca się natomiast urządzać „Święta Młodzieży” przed wyborami, bo umysły zajęte będą w tym czasie sprawami politycznymi, odbywać się będą więc przedwyborcze, co wszystko wpłynęłoby na obniżenie poziomu organizacji i nastroju tego obchodu.

Niech więc „Święto Młodzieży” w tym roku będzie hołdem młodego pokolenia dla zasług wielkich mężów z powstania listopadowego. Podręcznik specjalny na tę rocznicę: M. Ojerzyńska, „Powstanie listopadowe” oraz inne wydawnictwa na „Święto Młodzieży” wydało Zjednoczenie Mł. Pol. Do nabycia w diecezjalnych Związkach Mł. Pol. oraz w Sp. Akc. „Ostoja”, Poznań, Poczta 15.

Tw 495

Znowu rewizje

Ze Zdun donoszą nam:

W dniu 2 października r. b. policja przeprowadziła rewizję niemal w wszystkich członków zarządu Stronnictwa Narodowego i Obozu Wielkiej Polski w poszukiwaniu broni. Nikt jednak z „podejrzanych” broni bez pozwolenia nie posiadał, tym zaś, którzy pozwolenie posiadali — broń i pozwolenia odebrano.

Podczas rewizji u państwa P. i zabierania broni myśliwskiej wraz z pozwoleniem, podbiegł do policjanta 4-letni synek pp. P. z łukiem do zabawy, pytając, czy i to — to znaczy łuk — także ma oddać, bo to jest także na zajęcia.... Nadmienić należy, że policja mimo żądania zainteresowanych nie chciała pokazać nakazów rewizji, podpisanych przez odnośne władze. Jest to postępowanie sprzeczne z obowiązującymi przepisami.

Z Bydgoszczy donoszą nam:

Z polecenia sądu powiatowego policja urządziła rewizję w mieszkaniu b. posła Faustyniaka, poszukując odezwy centrolewu, rezolucyj zjazdu krakowskiego oraz broni i amunicji. Znaleziono jedynie egzemplarz odezwy wyborczej, który skonfiskowano. Rewizja odbyła się w czasie nieobecności p. Faustyniaka, który wyjechał z Bydgoszczy.

Zboże polskie przez Gdynię na eksport

Gdynia, 8. 10. (PAT). — Po raz pierwszy zanotowano w porcie gdyńskim ładowanie zboża do wywozu. Codziennie odchodzi do skandynawskich portów zboże w ilości od 20—30 wagonów. Elewator, uruchomiony już na wybrzeżu, będzie służył narazie do ładowania zboża polskiego, przeznaczonego na eksport.

Tw 418

wszechświatowej fabryki PLEYEL-PARYZ można kupić tylko w firmie HERMAN i GROSSMAN WARSZAWA MAZOWIECKA 16.

nw 8704

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Wytyczne pomocy dla handlu

W przedostatnim numerze (39-tym) „Tygodnika Handlowego” dyr. stowarzyszenia kupców polskich w Warszawie, p. Józef Jakubowski wysunął w czołowym artykule cztery naczelne zasady polityki prohandlowej, której wcielenia w życie domaga się autor imieniem kupiectwa polskiego. Warto streścić postulaty dyr. Jakubowskiego nie tylko z obowiązku kronikarskiego, lecz również dla wykazania, jak zgodnym jest duch licznych naszych wystąpień w obronie handlu z wytycznymi, ustalonymi przez samo kupiectwo.

„Liberalne i przychylnie ustosunkowanie państwowej polityki gospodarczej wobec kupieckiego aparatu handlowego” — oto postulat pierwszy. Ingerencja państwa w dziedzinie procesu wymiany stosowana u nas była i jest — poza względami skarbowymi — przedewszystkiem dla względów socjalnych: dla ochrony interesów konsumenta przed wyzyskiem kupca. Otóż celowość tej przesłanki w obecnych i na dłuższy okres czasu przewidywanych warunkach pogoni za nabywcą i przeładowania rynków towarami — jest zupełnie nieistotna. Zdrową będzie ta polityka gospodarcza, która umożliwi kupiectwu najpełniejszy rozwój, bo tylko wówczas, gdy w całkowitej swobodzie odbywa się gra konkurencyjna, interes konsumenta jest w zupełności zabezpieczony.

Drugi postulat brzmi: „Pełne stosowanie wobec kupiectwa tezy: równe prawa — równe obowiązki”. Relacja tej tezy musi być naturalną i logiczną konsekwencją uznawania całości handlu jako funkcji gospodarczej, samodzielnej, niezależnej i równorzędnej wobec innych działów życia gospodarczego. Jak dotychczas, prosta i słuszna ta teza w najistotniejszych dziedzinach nie obowiązuje. Weźmy za przykład — rozkład ciężarów podatkowych: według ostatnio ogłoszonej statystyki wymiarów podatkowych za r. 1928 handel zapłacił ogółem 33,6 proc. wszystkich państwowych podatków bezpośrednich (przemysł — 29,7 proc., rolnictwo — 11,9 proc., rzemiosło 4,2 proc.). Na odwrót mają się rzeczy z udziałem handlu w państwowej pomocy kredytowej: państwo, ten największy dysponent kredytu krajowego, odsunęło handel od bezpośredniego korzystania z pomocy kredytowej, gdy równocześnie zarówno przemysł, jak i rolnictwo, spółdzielczość i rzemiosło z kredytów państwowych korzystały.

Trzeci postulat brzmi: „Należyta ochrona prawna stosunków handlowych stabilizacja warunków pracy kupca”. Tyle już na ten temat napisaliśmy, szczególnie w ostatnich czasach, że tylko przypomniemy o wielokrotnie podnoszonych potrzebach walki z wszelkimi formami handlu maskowanego i potajemnego, z nieuczciwymi dłużnikami i takimiż konkurentami etc.

Wreszcie — czwarty postulat: „Planowa obrona krajowego handlu przed konkurencją zagranicznego aparatu wymiany”. Niestety zagadnienie to nie było nigdy przedmiotem programowej troski ze strony państwowej polityki gospodarczej. Tymczasem Niemcy, będący dla nas najpoważniejszym niebezpieczeństwem nie tylko na polu przemysłu, lecz i handlu, dają doskonały przykład ochrony własnego handlu, przy pomocy odpowiedniej polityki podatkowej, kredytowej, traktatowej, osiedleńczej itp.

Widzimy w powyższych postulatach całkowitą zgodność życzeń kupiectwa z przesłankami programu gospodarczego naszego obozu.

Krótkie informacje gospodarcze

— Ogólny obrót towarowy portu gdyńskiego we wrześniu, wyniósł 357.829,2 tonn wobec 361.090,2 t. w sierpniu. Przywóz stanowił pozycję 64.958,4 tonn.

— Banki węgierskie oddały do dyspozycji rządu 50 milj. pengö na roboty budowlane w celu zwalczania bezrobocia. Bank brytyjsko-węgierski proponuje instytucji ubezpieczeń socjalnych pożyczkę w wysokości 22.500.000 pengö na budowę takich mieszkań.

— W czasie od 5 października do 5 listopada 1930 r. odbywa się w Bukareszcie międzynarodowa wystawa skór i obuwia. W sprawie bliższych informacji zwracać się należy do biura wystawy: Bureau de l'exposition, rue Petroponi, Ur. 2. Bucarest.

— Ilość bezrobotnych w Włoszech wynosiła w końcu lipca r. b. 342.000 wobec 202.000 w analogicznym okresie 1929 r.

Rozwój i potrzeby żeglugi śródlądowej

Rozwój polskiej żeglugi śródlądowej postępuje wprawdzie naprzód, lecz w bardzo słabym tempie. W ostatnich dwóch latach polska żegluga śródlądowa powiększyła swój tabor żeglugowy o kilka większych szkut, jednakże równocześnie ubyło kilkanaście szkut mniejszego typu, które zresztą dzisiaj nie mają prawie żadnej racji bytu, nie wytrzymując konkurencji ze skutami o większej pojemności 250 — 600 tonn.

Trudności, jakimi się wylaniają w związku z rozwojem polskiej żeglugi śródlądowej, nie należy szukać w braku nieznajomości tej dziedziny, lecz w braku odpowiednich kredytów na budowę większych szkut żelaznych, które dzisiaj są główną ostoną polskiej żeglugi śródlądowej, narażonej na ostrą walkę konkurencyjną, zwłaszcza ze strony licznej żeglugi niemieckiej.

Oddział bydgoski Banku Gospodarstwa Krajowego udziela wprawdzie kredytu długoterminowego na remont i budowę nowych szkut, co w znacznym mierze przyczyniło się do podniesienia żeglarstwa polskiego, jednakże pożyczki te są niewystarczające, i ze względu na stosunkowo wysoką stopę procentową obciążają poważnie budżet przedsiębiorstw żeglugowych.

Remont starych i budowę nowych szkut, przeprowadzali żeglarze, począłci członkowie Zjednoczenia Polskiej Żeglugi Śródlądowej w Bydgoszczy, na stoczniach krajowych (w Bydgoszczy i Nakle), częściowo z własnych funduszy, częściowo z wyżej wspomnianych pożyczek z Banku Gospodarstwa Krajowego.

Budowa szkut żelaznych nowszego typu, mimo braku nowoczesnych urządzeń technicznych i wykwalifikowanych sił fachowych naszych stoczni, postępowała sprawnie, a pod względem wykonania i wyglądu szkuty polskie nie ustępują szkutom budowanym zagranicą, chociaż stocznie zagraniczne trudnią się budową szkut od kilkadziesiąt lat i posiadają w tej dziedzinie rutynowany personel. W niezadługim czasie nasze stocznie dorównać powinny stoczniom zagranicznym. Szkuty te zostały w całości zbudowane z materiałów krajowych i budowa droższej się nie kalkułowala, niż na stoczniach zagranicznych.

Koszt budowy berlinki (szkuty) o długości 55 m., szerokości 8,20 m., wysokości w burtach 2,0 m. z kompletnym nakryciem, o nośności 550 do 650 tonn, wynosi około 120.000 zł. Jest to suma poważna, której żeglarz wyłożyć nie może, skazany na pomoc kredytową instytucji państwowych.

Rozwój żeglugi śródlądowej posuwałby się raźniej naprzód, gdyby u nas kredyt był tańszy, oraz gdyby nie samo tylko państwo udzielało funduszy na ten cel, lecz również zajęły się tym problemem i nasze banki prywatne, jak się to dzieje w Holandji, Niemczech i w Czechosłowacji, gdzie w każdym prawie banku otrzyma szkuciarz pożyczkę, którą zabezpiecza się na samym obiekcie (szkucie), zapisując pożyczkę jako hipotekę do listu okrętowego, tak samo, jak hipotekę grunтовую lub budynkową i która obciąża szkute tak długo, dopóki nie zostanie spłaconą, poczem dopiero może nastąpić sądowe wymaganie hipoteki.

Sprzedaż szkuty przedstawia się więc tak samo, jak budynku lub gruntu, jako obiekt ruchomy i nie nastrożony zatem żadnego ryzyka, gdyż każda berlinka (szkuta) jest sądownie zapisana „w rejestrze statków żeglugi śródlądowej” — taki stan prawny mamy w Polsce (na ziemiach zachodnich), Niemczech, Holandji, W. M. Gdańsk, wyjątek stanowi Czechosłowacja, która nie posiada sądowego rejestru statków żeglugi śródlądowej z braku ustawy o żegludze i splawie oraz rejestracji statków śródlądowych. Natomiast Czechosłowacja otacza specjalną pieczę swoją żeglugę śródlądową, gdyż jest ona podobno w 75% finansowana przez państwo same.

Rozwój polskiej żeglugi śródlądowej domaga się szczególnej opieki czynników państwowych i samorządowych oraz większego zainteresowania się naszych prywatnych instytucji finansowych.

Fr. K.

Odsetki zwłoki w kasach chorych

Tylko 6 od sta w stosunku rocznym

Nawiązując do naszego feljetonu o odsetkach od zaległości składek w kasach chorych, podajemy poniżej streszczenie uchwały Wyższego Urzędu Ubezpieczeń w Toruniu z dnia 31 lipca 1930, stwierdzającej, że kasom chorych wolno pobierać odsetki od zaległości w wysokości 6 procent w stosunku rocznym.

Kasa chorych m. Grudziądzka twierdziła, że norma odsetek wynosi 2 procent miesięcznie i to na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 1923 r. tudzież rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 maja 1928 r. o postępowaniu przymusowym władz administracji ogólnej oraz innymi zarządzeniami. Przeciwnego zdania był kupiec p. F. M. z Grudziądzka, którego kasa chorych tegoż miasta pozwała przed forum izby uchwalającej Wyższego Urzędu Ubezpieczeń.

Na tem tle spornem rozważał Wyższy Urząd Ubezpieczeń co następuje:

Ustawa z dnia 19 maja 1920 r. o ubezpieczeniu na wypadek choroby w art. 54 ust. 3, że od zaległych składek ubezpieczeniowych, o ile zaległość wynosi więcej niż 50 marek, należy uiszczyć kasie chorych odsetki zwłoki w wysokości 6 od sta za rok. Po wprowadzeniu w Rzeczypospolitej Polskiej nowego ustroju pieniężnego, kwoty wyrażone w cytowanej ustawie w markach polskich uległy zmianie mocą rozporządzenia ministra skarbu z dnia 30 czerwca 1924 r. wydanego w porozumieniu z ministrem pracy i opieki społecznej — lecz pozatem całokształt przepisów tej ustawy zmianie nie uległ.

Powołana przez powódkę ustawa z dnia 6 grudnia 1923 r. dotyczy zastosowania jednostki stałej do obliczania danin, niektórych innych dochodów publicznych oraz kredytów, udzielanych przez instytucje państwowe i samorządowe. Do tych to danin, względnie udzielanych kredytów, nie można zaliczyć składek ubezpieczeniowych na rzecz kas chorych przypadających.

Również wynika z brzmienia art.

10tej ustawy, że norma odsetek tam ustalona dotyczy tylko podatków oraz danin publicznych, gdy natomiast składki na rzecz kasy chorych nie są ani podatkiem ani też daniną.

Ze wymieniona ustawa nie dotyczy ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o ubezpieczeniu na wypadek choroby, dowodzi brak podpisu ministra pracy i opieki społecznej. Jest to pewnik niezawodny, gdyż wszelkie ustawy dla ich ważności muszą być kontrasygnowane przez zainteresowanych ministrów.

Niesłusznie również opiera powódka pretensje do 2-procentowych odsetek na art. 53 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowym w administracji. Artykuł 57 cytowanego rozporządzenia stanowi wyraźnie, że rozporządzenie ministra pracy i opieki społecznej wydane w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych przystosuje zasady tego rozporządze-

nia do egzekucji w dziedzinie ubezpieczeń społecznych.

Takie rozporządzenie odnośnie ubezpieczenia na wypadek choroby dotychczas nie istnieje, wobec czego omawiane rozporządzenie nie może mieć zastosowania wbrew postanowieniu ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby.

Dalsze argumenty powódki są dla sprawy bezprzedmiotowe, gdyż żadna ustawa nie może być zmieniona ani okólnikami ani reskryptami jakichkolwiek władz, lecz tylko nową ustawą.

Ustawa z dnia 19 maja 1920 r. o ubezpieczeniu na wypadek choroby żadną ustawą zmienioną nie została zatem i postanowienie art. 54 obowiązuje w pełni nadal.

Z tego założenia wychodząc, Wyższy Urząd Ubezpieczeń stwierdził, że kasom chorych przysługuje prawo pobierania od zaległości odsetek w normie 6 od sta w stosunku rocznym, a wszelkie dalej idące pretensje są pozbawione podstawy prawnej.

Z tych też zasad oddalono odwołanie powódki.

Dziś w RADJO

Godz. 20 30

Wieczór Chopina

nia do egzekucji w dziedzinie ubezpieczeń społecznych.

Takie rozporządzenie odnośnie ubezpieczenia na wypadek choroby dotychczas nie istnieje, wobec czego omawiane rozporządzenie nie może mieć zastosowania wbrew postanowieniu ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby.

Dalsze argumenty powódki są dla sprawy bezprzedmiotowe, gdyż żadna ustawa nie może być zmieniona ani okólnikami ani reskryptami jakichkolwiek władz, lecz tylko nową ustawą.

Ustawa z dnia 19 maja 1920 r. o ubezpieczeniu na wypadek choroby żadną ustawą zmienioną nie została zatem i postanowienie art. 54 obowiązuje w pełni nadal.

Z tego założenia wychodząc, Wyższy Urząd Ubezpieczeń stwierdził, że kasom chorych przysługuje prawo pobierania od zaległości odsetek w normie 6 od sta w stosunku rocznym, a wszelkie dalej idące pretensje są pozbawione podstawy prawnej.

Z tych też zasad oddalono odwołanie powódki.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Przewleknięcie podatkowej procedury odwoławczej.** Platnicy podatku przemysłowego od obrotu domagają się coraz usilniej, aby ustawowy termin 6, wzięty 9 miesięcy od załatwienia odwołań był ściśle dotrzymywany. Przewleknięcie procedury odwoławczej nie może być skracane wyłącznie poleceniami ministerstwa, gdyż przy dużej ilości odwołań może tylko na tem ucierpieć sposób załatwiania. Ażeby tego uniknąć, należy też powiększyć ilość komisji odwoławczych w poszczególnych okręgach skarbowych. Tego domagał się m. in. także kongres izb przemysłowo-handlowych.

KRONIKA GOSPODARZA

(k) **Po kongresie Związku Targów Międzynarodowych.** Po zamknięciu obrad zjazdu Związku Targów Międzynarodowych uczestnicy udali się do Rogalina. We środę wieczorem goście odjadą do Warszawy. W czwartek uczestników zjazdu przyjmie minister przemysłu i handlu Reszta dnia wypełni zwiedzanie miasta i okolicy, wieczorem warszawska Izba przemysłowo-handlowa wy daje obiad na cześć uczestników zjazdu.

(k) **Bank Przemysłowców Sp. Akc. w Poznaniu.** W dniu 7 bm. odbyło się w gmachu Banku Przemysłowców roczne walne zebranie akcjonariuszy. Zebranie zagal i przewodniczył prezes rady nadzorczej p. K. Otmianowski. Sprawozdanie zarządu oraz bilans z rachunków zysków i strat przedstawił zebraniem członek zarządu p. dyr. Bogański, jednocześnie drugi członek zarządu p. dyr. Adamczewski postawił wniosek o odroczenie przyjęcia bilansu z rachunków zysków i strat, oraz udzielenia pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej do przyszłego walnego zebrania, co też zebrani jednogłośnie przyjęli. Następnie zebrani przyjęli zmianę statutu w myśl rozp. P. Prezydenta R. P. z dn. 22 marca 1928 r. o spółkach akcyjnych. Na miejsce ustępujących z rady nadzorczej pp. Głabisza i Robińskiego zebrani nie wybrali nikogo.

Patrz na te rzesze bezrobotnych!

Twoja to wina!

Boś kupował towar

zagraniczny!

I Ciebie czeka nędza!

Jeżeli nie będziesz kupował towaru krajowego.

Związek Obrony Przemysłu Polskiego

POZNAŃ ulica Rzeczypospolitej 1.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Ćwiczenia sokola

Uroczystość wieńców — Piękne przykłady ofiarności

Raźno postępuje naprzód budowa ćwicznicy na boisku Sokola przy drodze Dębińskiej. Tradycją poświęconym wieńcem odbyły się ostatnio już wieńcowiny. W wielkiej hali zgromadzili się członkowie zarządu okręgu poznańskiego, liczni druhowie oddani gorąco sprawie sokolej, kierownicy pracy i przeszło 60 ludzi zatrudnionych przy budowie. Do zebranych przemówił w gorących słowach prezes okręgu poznańskiego p. Bolesław Kapela, składając wszystkim gorące podziękowanie. Następnie odbyło się śniadanie, podczas którego przygrywała orkiestra sokola mandolinistów. Przepędzono kilka miłych chwil w serdecznym nastroju, a podczas przemówień podnoszono zasługi i ofiarności społeczeństwa, dzięki której umożliwione jest doprowadzenie do końca pięknego dzieła.

Wypada jeszcze przypomnieć o pomyslnie rozwijającej się akcji sprzedaży cegiełek na budowę ćwicznicy (podałmy o tem ostatnio w „Życiu Sokolem”). Jest jeszcze sposobność przysłużyć się godziwej sprawie, gdyż fundusz budowy ćwicznicy, potrzebuje dużego zasługu i polećć go pragniemy gorąco ofiarności publicznej. Jeżeli prace około budowy ćwicznicy nie napotkają na nieprzewidziane przeszkody, to już przed zimą, sokół poznański będzie miał własną wspianą ćwicznicę. (k)

„Sprawie służ”

10-lecie Stow. Młodych Polek przy Farze. — Poświęcenie nowego sztandaru.

Stowarzyszenie Młodych Polek parafii farnej obchodziło 10-lecie istnienia, połączone z uroczystością poświęcenia sztandaru. Rano po zbiórce odbyło się nabożeństwo w kościele farnym, podczas którego protektor Stowarzyszenia ks. prałat Stychel dokonał poświęcenia sztandaru i przemówił w podniosłych słowach. Obowiązki rodziców chrzestnych sztandaru sprawowali pp.: Grandkowsky, Staszewscy, Brodziakowie, Marja Byszowska i Wacław Dąbkowski. Po nabożeństwie pochód udał się do sali p. Jarockiego, gdzie po śniadaniu odbyło się zebranie uroczystościowe, które zajął opiekun Stowarzyszenia ks. prał. Stychel i przewodniczył obradom.

Wyczerpujące sprawozdanie z całego 10-lecia przedłożyła sekretarka Stow. Mł. Polek p. Przybylska. Uroczystym momentem zebrania było wręczenie sztandaru chorążance stowarzyszenia. Następnie składali p. i. życzenia: sekretarz generalny Zw. Mł. Polek ks. kan. Schulz, ks. prał. Prądziński, ks. prof. dr. Ciszak, (przemawiał imieniem Związku Kapłanów „Unitas”), dyr. Grandkowski (w imieniu rodziców chrzestnych), p. Kosteczka (im. Konferencji Pań św. Wincencja à Paulo przy farze), i. i. Drzewce nowego sztandaru ozdobiło gwóźdźkami pamiątkowymi i po odczytaniu licznych pism gratulacyjnych m. i. od ks. bisk. Dymka odbyły się bardzo udatne deklamacje i śpiewy solowe oraz chórowe. Wreszcie wykład o zadaniach młodej Polki wygłosiła p. Z. Ozdowska. Podczas zebrania protektor Stowarzyszenia ks. prał. Stychel podniósł zasługi kilku członkiń w ciągu 10-lecia, wręczając im dyplomy uznania; otrzymały je pp.: Elżbieta Szczerbowska-Rosowa, Marja Grembowska i Nawrotówna.

Piękny sztandar fundowało Stowarzyszenie, a wykonawczynią była p. Pelagja Nawrotówna. Praca jej i umiejętności spotkała się z ogólnym uznaniem.

Wieczorem w sali O. O. Jezuitów odbyła się wieczornica przeplatana deklamacjami, śpiewami. Dobrze zgrany zespół amatorski zdobył sobie rzetelnie zasłużone oklaski. (k)

Pod kołami pociągu

znalazł śmierć kolejarz w Dopiewie.

Ciężki wypadek wydarzył się wczoraj na dworcu kolejowym w Dopiewie w powiecie poznańskim. Pod koła pociągu wpadł pracownik kolejowy 38-letni Adam Przybylski z Pierzchna w powiecie śremskim. Koła pociągu odcięły obie nogi. Poranienia były tak ciężkie, że nieszczęśliwy wkrótce zmarł. (k)

Falszerze w potrzasku

Właściciele tajemniczej walizki ujęci.

W tych dniach przeprowadziła policja rewizję w mieszkaniu Zaplotnej przy ul. Małeckiego 27. Znalezione tam walizkę, którą, jak oświadczyła Zaplotna, zostawił przed kilku dniami niejaki Witold Rataj. Przy otwarciu walizki okazało się, iż zawiera ona przybory do wyrabiania monet jedno- i dwuzłotowych. Znajdował się tam również surowiec.

Wspomniany Rataj liczy lat 20 i jest rodem z Rawicza. Przyznał się on do podrabiania pieniędzy, a współnikiem jego był 23-letni Marjan Cimirski z Poznania. Obaj wspólnicy wynajęli pokój w mieszkaniu Kosińskiej przy Wszystkich Świętych 5, i podrabiali tam pieniądze w ciągu miesiąca września. Z początkiem października wprowadzili się. W toku dochodzeń Rataj przyznał się, że puścił kilkanaście fałszywych monet. (k)

KALENDARZYK

Środa, 8 października 1930.

Słońce: wschód 6,04 — zachód 17,15 — długość dnia 11 godzin 11 min.
Księżyc: wschód 17,27 — zachód 6,37 — po pełni.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 7 st. C., pogodnie, wiatr południowy - zachodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 749 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 12 st. C., najniższa + 7 st. C. Ilość opadu 1 mm.

Przepowiednia pogody na czwartek: Pogoda nadal zmienna, cieplej, po południu drobne deszcze.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: wczoraj + 1,44 m; dziś + 1,48 m.

Kal. rz.-kat.: Brygida — jutro Dionizy.

Kal. słow.: Wojława — jutro Domogost.

OSOBISTE

50-letni jubileusz pracy zawodowej obchodzić będzie w sobotę, dnia 11 bm. p. Maksymilian Zoldakiewicz, Piekary 3, linotypista w Drukarni Polskiej w Poznaniu. Akademia jubileuszowa na cześć jubilatę odbędzie się w niedzielę, dnia 12-go bm. o godz. 11 w sali „Boulevardu” przy pl. Nowomiejskim, zaś rano o godz. 9 msza św. na intencję jubilata w kościele ks. ks. Salezjanów przy ul. Wronieckiej.

Złote gody małżeńskie obchodzą w przyszłą sobotę, 11 bm., pp. Józef Danemann z małżonką, Józefą z Dudziaków, zamieszkałi przy ul. Cybińskiej 7/8. Msza św. na intencję jubilatów odbędzie się tegoż dnia o godz. 8 w kościele parafjalnym św. Małgorzaty na Śródcie.

Srebrne gody obchodzą w piątek 10 bm. pp. Andrzej Pawlak z żoną Marją z Reimuszów, ul. Marji Magdaleny 2. Na intencję jubilatów odbędzie się msza św. o godz. 8,30 w kaplicy Przemienienia Pańskiego.

Z Uniwersytetu Poznańskiego. Dyplom magistra filozofii uzyskali: w zakresie botaniki p. Janina Szaniawska ze Zgierza, p. Janina Offertówna z Warszawy, p. Ludomira Gajowczykówna z Kobyłki w woj. poznańskim, p. Eryka Smoluchowska z Borysławia, p. Hanna Weisowa z Krakowa; w zakresie chemii p. Hanna Kamińska z Piotrkowa; w zakresie fizyki p. Antoni Pilarz z Dąbrowy Górniczej i p. Władysław Gawron z Jasła; w zakresie zoologii p. Stanisław Baran z Racławówki i p. Kazimierz Myrdzik z Czechowic.

ZEBRANIA, ZJAZDY

Z Cechu Studdniarsko - Wiertniczego. W niedzielę 12 bm. o godz. 15 odbędzie się na sali Izby Rzemieślniczej w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 26/27 walne zebranie. W razie braku kompletu, potrzebnego do powzięcia uchwał, następnego zebranie prawomocne rozpocznie się po upływie jednej godziny. Na porządku obrad: referat: „O głębszych wierzeniach” wygłosi p. Franciszek Sauszek; następnie dyskusja, wnioski, uchwały, wolne głosy, zapytania i fachowe dorady z dziedziny studniarsko - wiertniczej.

Placówka Młodych O. W. P. na Łazarzu. Zebranie członków Obozu Wielkiej Polski i sympatyków naszego ruchu odbędzie się w czwartek 9 bm. o godz. 8 wieczorem w sali p. Dusika, ul. Spokojna 2, (róg ul. Marsz. Focha). — Uprasza się o punktualne przybycie.

Z Stow. Urzędników Komunalnych (Magistratu) miasta stoł. Poznania. Jutro, 9 bm. zebranie plenarne na sali p. Jarockiego o godz. 18. Na porządku obrad wiele ciekawych spraw urzędniczych oraz referat p. Stefana Matuszewskiego o ubezpieczeniu na wypadek śmierci i dożyciu.

Ze Związku Zawodowego Pracowników Bankowych. Dnia 9 bm. o godzinie 19 odbędzie się w lokalu własnym, Al. Marcinkowskiego 24 (dom ogrodowy), nadzwyczajne walne zebranie członków

funduszu pośmiertnego ś. p. Leonarda Przewoskiego.

W imieniu Wydziału Opiekuńczego Stacji Sanitarnej „Stella” w Kobylnicy zaprasza się Panie i Panów, którzy zechcieliby łaskawie wziąć czynny udział w kweście ulicznej 19 bm. na zebranie w czwartek 9 bm. o godz. 5 po poł. w Czytelni dla Kobiet, Kantaka 8/9, II. ptr.

Zebranie Oddziału Pracowników służby administracyjnej przy Zjedn. Kol. Pol. odbędzie się w czwartek 9 bm. o godz. 19 w sali własnej przy ul. Spokojnej 24.

Zjazd st. kancelistów, kanc. i pom. biur. Z. K. P. odbędzie się w niedzielę 12 bm. o godz. 10,30 w Poznaniu przy ulicy Spokojnej 24. Na porządku obrad referat członka Zarządu Okręgowego, dyskusja i uchwały.

Walne zebranie Poznańskiego Okr. „Caritas” odbędzie się w piątek, dnia 10 bm. o godz. 18 na sali Księgarni św. Wojciecha przy Alejach Marcinkowskich 22, I. piętro. W programie wybór prezydium, sprawozdania rady okręgowej, zarządu ogólnego i kasowe, komisji rewizyjnej, zmiana statutu, wybór delegatów na walne zebranie Związku Tow. Dobr. „Caritas”, referat p. Leżeńkiego: „Caritas” palacą potrzebą doby obecnej”, wnioski, wolne głosy.

ZYCIE SOKOLE

Sokół żeński Poznań XV. (Chwaliszewo - Śródką). Zebranie odbędzie się dziś, w środę, dnia 8 października, o godz. 20 w Domu Katolickim Na porządku obrad m. in. referat o Tadeuszu Kościuszcze. Udział wszystkich druhen obowiązkowy. Czołom! Zarząd.

Sokół Poznań IV. św. Łazarz. Zebranie miesięczne i obchód kościuszkowski odbędzie się dziś w środę 8 bm o godzinie 20 w lokalu Zw. Kolejarzy Polskich, ul. Spokojna 24.

KOMUNIKATY RÓŻNE

W sprawie doręczania przesyłek pocztowych. Piszą nam: Jest obowiązujące rozporządzenie, że jeśli dostarczający funkcjonariusz pocztowy, mając do doręczenia przesyłkę pocztową, nie zastanie adresata w domu, to winien zostawić w jego miejscu zamieszkania na formularzu pocztowym zawiadomienie o nadejściu przesyłki. Na formularzu pocztowym znajduje się wydrukowane pouczenie dla odbiorcy, gdzie i w jakich godzinach winien się zwrócić po odbiór przesłanego mu listu, paczki czy pieniędzy. Zdarza się czasami, że funkcjonariusz pocztowy nie zostawi u adresata przepisanej formularza, tylko ustnie zawiadomienia kogoś z domowników lub sąsiadów, że adresat winien się zgłosić na pocztę po przesłany mu przedmiot. Załatwiony w ten sposób adresat jest narażony na bieganie po urządzeniu pocztowym i szukanie pokoju, w którym winien się zgłosić, oraz na długie wyczekiwanie. Takie zaniedbywanie spełniania odnośnego rozporządzenia wprowadza wiele nieporządku — a jest w rezultacie drobnostką napisanie na kawałku papieru paru słów przez listonosza. (ch)

Wycieczka do Czechosłowacji. Koło Prawników i Ekonomistów Tow. Stud. Uniw. P. w Poznaniu wspólnie z Kołami Prawniczymi Warszawy, Lwowa i Krakowa, urządziła w pierwszych dniach listopada rb. wycieczkę określną do Czechosłowacji. Wycieczka odwiedzi Pragę, Brno, Bratysławę oraz kilka uzdrowisk czechosłowackich. Czas trwania wycieczki około dwa tygodnie. — Zgłoszenia studentów przyjmuje Koło Prawników i Ekonomistów, Zamek, pokój 10, we wtorki i piątki o 11—12, w środy i poniedziałki o 12—1, najdalej do dnia 10 bm. W razie małej ilości zgłoszeń Koło zastrzega sobie odwołanie wycieczki.

Informacje dla emigrujących do Brazylii. Syndykat Emigracyjny informuje, że poza rodzinami, z kapitałem przynajmniej 300 doll am, na zakup farm, które otrzymują wiza wyjazdowe do Brazylii po okazaniu wiarygodnych listów od znanych lub krewnych, wzywających ich do przyjazdu, mogą emigrować również rolnicy samotni bez wczasów, lecz w ramach kontyngentu ustalonego przez Urząd Emigracyjny. Rzemieślnicy mogą emigrować pod warunkiem, że wykażą się wiarygodnymi listami od krewnych lub znanych, wzywających ich do pracy w Brazylii i odpowiednimi zaświadczeniami rzemieślniczymi. Bliższych informacji udziela oraz wszelkie dokumenty do uzyskania paszportu zagranicznego, a także paszport emigracyjny wraz z wizami wyjazdowymi i t. p. wyraża zupełnie bezpłatnie Syndykat Emigracyjny, Warszawa, Marszałkowska 124 oraz Oddziały na prowincji.

Byłych członków Chóru Państwowej Szkoły Budownictwa zaprasza się na koncert instrumentalno - wokalny, który odbędzie się 11 bm. w auli Państw. Szkoły Bud. o godz. 20.

KRONIKA MIEJSCOWA

W polskie ręce. Długoletni wermistrz stolarni w fabryce H. Cegielski, p. Walerjan Dopieralski z Główniej (Gnieźnieńska 23), nabył drogą kupna fabrykę mebli i warsztat mechaniczny stolarni budowlanej od Niemca Karola Koffera. Warsztaty mieszczą się przy ul. Wenecjańskiej 7; istnieją tam od około 40 lat. Prze-

U ludzi cierpiących na żołądek, kiszki i przemianę materji, stosowanie naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa” pobudza prawidłową funkcję narządów trawienia i kieruje odżywcze dla organizmu soki do krwiobiegu. Zadać w aptekach i drogerjach. nw 4319

Kursy Rytmiki i Plastyki

Walentyny Wiechowiczowej rozpoczynają lekcje. Zajęcia grupowe. Wpisy i informacje codziennie od 4 do 5 w Studium Wychowania Fizycznego (Park zw 25939 Wilsona).

jęcie placówki pracy z rąk niemieckich witamy z radością, a nabywcy znanemu z pracowitości i zapobiegliwości, życzymy jak najpomysłniejszego rozwoju. (k)

Z targu. Dnia 8 b. m. na placu Sapiieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 4,80—5,00; masła mleczarskiego 5,20—5,60 zł; twarogu 1,00—1,20 zł; mendel jaj 3,00—3,30 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 32—34 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 2,60 do 2,80 zł; słoniny wędzonej 3,40—3,60 zł; wieprzowiny 3,00—3,80 zł; wołowiny 2,40 do 3,60 zł; cielęciny 2,40—2,80 zł; skopowiny 2,60—3,00 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4,00—4,20 zł; za drób: kura 3,50 do 5,00 zł; perlica 5,00—6,00 zł; kaczka 4,50 do 6,00 zł; 1 kg. tucznej gęsi 3,80 zł; para gołębi 1,30—1,50 zł; sarnina 3,00—5,00 zł za 1 kg.; para kurcząt 3,00—4,50 zł; królik 3,00—4,00 zł; kuropatwy para 2,50 do 4,50 zł; za ryby: 1 kg. karpia 5,00 do 5,60 zł; okonia 2,40—3,00 zł; suma 4,00 do 5,00 zł; białych ryb 1,00—2,00 zł; 1 kg. sandacza 5,00—6,00 zł; mięsota 4,00 zł; szczupaka 4,40—5,00 zł; lina 4,40—5,00 zł; 1 kg. węgorka 5,00—6,00 zł; za jarzyny: 1 główka kapusty białej i włoskiej 10 do 20 groszy; miodrej 20—30 gr; 1 kg. ziemniak 6—8 gr. 50 kg 2,50—3,50 zł; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 10 gr; szpinaku 0,30—0,50 zł za kg; jarmużu 30—40 groszy; pietruszki 50—60 groszy; 1 kilogram bobu 1,20 złotych; sałatka zielona główka 10—15 gr; pepek rzodkiewek 10 gr; 1 mdl ogórków 25—60 gr, 1 kalafior 0,20—1,00 zł; 1 kg. fasoli 0,50 do 1,00 zł; mendel raków 1,00—2,50 zł; pomidory 0,20—0,70 zł za 1 kg.; borowki 1,40—1,80 zł za 1 kg.; 1 kg. jabłek 0,30—1,00 zł; gruszki 0,40 do 1,00 zł; śliwki 0,80—1,60 zł za 1 kg.; jeżyny 1,00 — 1,20 zł; winogrona 2,40 — 3,40 zł; grzyby: borowiki duże 1,00—1,20 zł za kg; drobne 1,60—2,40 zł za kilogram; rydze duże 2,00 zł; drobne 3,00 zł; maślaki 0,40—0,60 zł; kurki 1,00—1,20 zł; zielonki 0,60 do 1,00 zł. inne grzyby 0,40—0,80 zł. — Ruch mało ożywiony; dowóz nabiału mniejszy niż zazwyczaj. (hu)

KRONIKA POLICYJNA

O okradzeniu doniósł gen. Dowbór-Muśnicki z Batorowa w pow. poznańskim. Pracownik jego Andrzej Paluszek, zamieszkały rzekomo w Poznaniu przy G. Wildzie, oddalił się, zabierając ubranie, parę butów i bieliznę. (z)

Kradzież. Z mieszkania p. Stefaniak Anny, ul. Poznańska 27a, skradziono różną odzież damską, wart. 400 zł.

Poszukiwany za kradzież rowerów. Na górnym piętrze domu przy placu Wolności 11 przytrzymał niejakiego Józefa Bartosza bez stałego mieszkania. Waleśał się on i zwrócił uwagę mieszkańców domu. Przy Bartoszu znaleziono książeczkę wojskową na nazwisko Mikołaja Bilińskiego i dwie haftowane serwetki, pochodzące prawdopodobnie z kradzieży. Ponadto komisarjat VI. poszukiwał już Bartosza jako podejrzanego o kradzież rowerów u Wincentego Palacza (ul. Polna 13) i Ignacego Bogórskiego przy Polnej 9. (k)

Ujęcie złodziei. Podczas patrolu na ul. Skarbowej urzędniczy śledczy zatrzymał kilku podejrzanym osobników wynosiło opony samochodowe. Nieznajomych wylegitymowano, przyczem okazało się, że byli to Marjan Stroiński, (G. Wilda 152), Michał Adamczewski, (Piotra Wawrzyniaka 21) i Wacław Urbankiewicz bez stałego mieszkania. Jak się okazało, wymienieni skradli rower męski, opony i narzędzia do samochodów u Stroińskiego przy G. Wildzie 160. Widocznie włamywacze usiłowali wyzyskać nie mający wspólnego zbieg nazwisk okradzonego ze złodziejem. Wszkstkich osadzono w areszcie policyjnym. (k)

Włamania do kościołów. W Witaszycach w pow. jarocińskim nieznany złoczyńca wtargnął do miejscowego kościoła parafjalnego. Złodziej wyrwał dwie skarbanki, z którymi udał się za stodołę rolnika Zyducha w Witaszycach i tam rozbijał je kamieniem. Hałas zbudził Zyduchów, którzy spłoszyli świętokradcę. Zbiegł on, pozostawiając na miejscu jedną skarbankę, a zabierając drugą. — W Wilkowy w pow. jarocińskim również nieznani złoczyńcy włamali się do kościoła, gdzie rozbili dwie skarbanki i zabrali ich zawartość, wynoszącą przypuszczalnie 12 zł. (k)

KRONIKA WYPADKÓW

Na gładkiej płycie chodnika pośliznął się i upadł 18-letni p. Kazimierz Molenda i złamał rękę. Nieszczęśliwym zajęło się Pogotowie Lekarskie (55-55) (k)

W trybach maszyn. W wtorek popołudniu zatrudniony w młynie w Suchym Lesie pod Poznaniem jako młynarz

22-letni Jan Mądrzak z Poznania, przy nakładaniu pasa transmisyjnego porwany został przez pas koła obrotowego i odniósł bardzo ciężkie obrażenia. Przywołany lekarz Pogotowia Lekarskiego (tel. 55-55) stwierdził skomplikowane złamanie ręki i urwanie palca. Po doraźnym opatrzeniu, ofiarę wypadku przewieziono do lecznicy miejskiej. (k)

Karambol z zapórą kolejową. Na szosie między Swarzędzem a Poznaniem samochód osobowy kierowany przez pułk Józefa Rojke z Brześcia n/B. najechał na zapórę kolejową. Samochód został lekko uszkodzony. — Pasażerowie wyszli bez szwanku. Okazało się, że zawinił kierowca samochodu, który nie zauważył spuszczonej zapory kolejowej. (k)

Pożary. W Podstolicach w powiecie chodzieskim spłonął chlew w zabudowaniach p. Stefani Balzowej, wartości około 2 tys. zł. Ogień wznicił 4-letni Kazimierz Kachan z Podstolic. — Podczas smolenia dachów rozgrzaną smołą powstał pożar na domu mieszkalnym p. Franciszki Kubiakowej w Pniewach. Z płonącego kotła ogień przetrzucił się na szopę i dom mieszkalny sąsiadującego p. Mingelgrana. Ogień stłumiono. (k)

JARMARKI

Trzemeszno. Jarmark kramny i na konie odbędzie się w wtorek 14 bm. Spęd byłby oraz trzody chlewnej nie jest dozwolony.

Kruszwica. W dniu 9 bm. odbędzie się jarmark kramny i na bydło; spęd świni wzbroniony.

Dolsk. Dnia 14 b. m. odbędzie się jarmark ogólny.

Z WIELKOPOLSKI

Staroleka. (Jubileusz). Rzadką uroczystość obchodził kierownik szkoły p. Stanisław Jaskółski z Wielkiej Staroleki. Dnia 4 b. m. bowiem minęło 25 lat od chwili, kiedy p. Jaskółski objął obowiązki nauczyciela i kierownika miejscowej szkoły. Na intencję Jubilata odbyło się nabożeństwo w kościele parafjalnym. Po mszy św. przemówił prob. ks. dr. Gładysz, podnosząc zasługi Jubilata około religijnego wychowania młodzieży, poczem wręczył Jubilatu pismo J. E. Ks. Kardynała Prymasa z wyrazami uznania dla zbożnej pracy z błogosławieństwem arcybiskupim. Następnie w miejscowej szkole składali Jubilatu życzenia przedstawiciele gminy oraz rodziców.

Kościán. (Nieszczęśliwy wypadek). P. Antoniego Majchrzaka z Świnca spotkał przy młóceniu nieszczęśliwy wypadek; maszyna zmiażdżyła mu dłoń i złamała przedramię. Po udzieleniu pierwszej pomocy nieszczęśliwego umieszczono w szpitalu św. Zofji w Kościńcu. (m)

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: J. Z., Katowice 20 zł, N. W., Poznań 5 zł, N. N. za otrzymane łaski z prośbą o dalsze łaski i błogosławieństwo 20 zł, Z. D. z prośbą o posadę dla męża 3 zł, S. W. z prośbą o zdrowie dla matki 3 zł, S. N. 2 zł, A. Szymkowiakowa z podziękowaniem za wysłuchanie 10 zł, pozostałość z wieńca dla s. p. Romana Kapturka zebrane przez urzędników firmy H. Cegielski 47,40 zł, Pinkowski 5 zł, N. S. 10 zł, St. Kozłowska z podziękowaniem za otrzymane łaski 3 zł, B. Chranowski, Grottera 14, 100 zł, J. K. z prośbą o zdrowie 10 zł, M. P. Poznań z podziękowaniem za wysłuchanie 10 zł, M. M. 2 zł, A. Szperlińska z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą opiekę 6 zł, razem z poprzednio pokwitowaniami 734,30 zł.

Z okazji dnia Sokoła: Wanda i Jadwiga Leszner 2 zł, razem z poprzednio pokwitowaniami 246,50 zł.

Na fundusz wyborczy: L. L. 2 zł, razem z poprzednio pokwitowaniami 539,80 zł.

Na wybudowanie łodzi podwodnej p. n. „Odpowiedź Treviranusowi“: Tow. b. żołnierzy 10 pułku Strzelców Wlkp. w Poznaniu zebrano na zebraniu dnia 3. 10. 1930 r. jako I. ratę 40 zł, z równoczesnym wezwaniem do złożenia ofiary inne bratnie towarzystwa b. żołnierzy pułków Wlkp., razem z poprzednio pokwitowaniami 227,10 zł.

Na dar jubileuszowy Arcybiskupa Hłonda: Wanda i Jadwiga Leszner 2 zł.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

Kręgarstwo. Poprzednią naszą odpowiedź uzupełniamy niniejszem, podając następujące publikacje: Krukowski. Kręgarstwo jako nowa metoda leczenia; Pawłowski. Kręgarstwo, czyli sztuka nastawiania nadwiniętych kręgów jako zasadniczej przyczyny chorób; Pawłowski. Sztuka kręgarstwa. Wydawnictwa te nabyć można w Księgarni św. Wojciecha, Poznań, pl. Wolności 1. (OK)

RUCH W TOWARZYSTWACH

Zw. Tow. Pom. Fryzjerskich. Zebranie plenarne odbędzie się w środę 8 bm. o godz. 20 w salce posiedzeń w lokalu p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 8a.

Tow. Przemysłowców w Jeżycach. Plenarne zebranie odbędzie się w środę 8 bm. o godz. 20 w lokalu p. Kasperkowej, ul. Kraszewskiego 16. Na porządku dziennym odczyt o Gdyni — Zabawa w sobotę 11 bm. na sali p. Kasperkowej, początek o godz. 20; zysk przeznaczony na budowę pomnika dla poległych parafjan.

Tow. Uczestników Powst. Wlkp. Łazarz - Górczyn. Zebranie plenarne 2-go bm. nie odbyło się, wobec czego zebranie to odbędzie się w czwartek 9 bm. o godz. 19,30 w sali zebrań Kasyna Obywatelskiego przy ul. Marsz. Focha 81.

Zeńskie Tow. „Przemysł“. Miesięczne zebranie z uroczainieniem odbędzie się w czwartek, dnia 9 bm. o godz. 19 na wielkiej sali Domu Królowej Jadwigi.

Tow. Uczniów Handlowych. Zebranie kwartalne odbędzie się w czwartek 9 bm. o godz. 20 na malej sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1. Na porządku obrad: sprawozdania zarządu za ubiegły kwartał.

S. P. P. Wilda. Zebranie plenarne w czwartek, dnia 9 bm. o godz. 19,30 w lokalu p. Figla, Wierzbice 27.

Tow. Cechowej Czeladzi Kołodziej-skiej. Plenarne zebranie odbędzie się w dniu 9 bm. o godz. 19 w sali cechów Domu Rzemieślniczego.

SPORT

Kolarstwo

Zamknięcie sezonu przez POZK odbędzie się w niedzielę z następującym programem: godz. 8.30 zbiórka kolarzy u Jarockiego; godz. 9 msza św. w kościele farym, poczem zebranie na sali p. Jarockiego; godz. 14 wyścig kolarski zamknięcia sezonu o puchar prezesa POZK, dostępny dla zrzeszonych i niezrzeszonych organizowanych przez HCP, zbiórka o godz. 13 na boisku HCP. Trasa prowadzi dokoła Poznania wynosząc niespełna 26 km. Zgłoszenia przyjmuje sekretariat HCP (Górna Wilda 180). — Wieczorem o godz. 19 rozdanie nagród i dyplomów, poczem wieczorek taneczny. POZK wzywa wszystkich zrzeszonych kolarzy do wzięcia gremjalnego udziału w zamknięciu sezonu, jak również prosi wszystkich sympatyków kolarstwa o jak najliczniejszy udział w wieczorku tanecznym.

Lekka atletyka

Bieg sztafetowy 15x1000 metr. o puchar Zw. Publicystów Sportowych odbędzie się w niedzielę o godz. 11 na boisku „Sokoła” przy Drodze Dębińskiej. Równocześnie odbędzie się zawody eliminacyjne pań celem wyłonienia reprezentacji na spotkanie Poznań — Pomorze. Pozaatem przewidziane są zawody pań o odznakę sportową do których zgłoszenia (również niestowarzyszonych) przyjmuje się na boisku „Sokoła” przed godz. 11.

Piłka nożna

Tabela rozgrywek o wejście do ligi przedstawia się po niedzielnych zawodach następująco: (w nawiasach podajemy ilość gier i stosunek bramek). W grupie centralnej: 1. „Legia” 7 p. (5, 15:13), 2. „WKS” 6 p. (5, 15:10), 3. „TKS” 4 p. (4, 10:12), 4. „Skra” 1 p. (4, 8:13). W grupie południowo-wschodniej: „Wawel” 2 p. (1, 4:0), 2. „Warta” 0 p. (1:4); odbył się tylko jeden mecz. W grupie południowo-wschodniej: 1. „Unia” 4 p. (3, 14:5), 2. „Lechia” 4 p. (3, 10:7), 3. „Sokol” 0 p. (3, 1:12). W grupie północnej: 1. 42 p. p. 3 p. (2, 3:2), 2. 82 p. p. 3 p. (3, 10:8), 3. „Ognisko” 2 pkt. 2 gry.

W niedzielę gra „Legia” — „TKS” w Toruniu, „WKS” ze „Skra” w Łodzi, „Wawel” z „AKS” w Krakowie, „Lechia” z „Sokołem” we Lwowie i 42 p. p. z 82 p. p. w Białymstoku.

Warszawska — „Legia” będzie najbliższym przeciwnikiem „Warty”. Jesteśmy przekonani, że spotkanie to zgromadzi rekordową ilość publiczności, która pupilów swych zgodną postawą zachęci do zwycięstwa. „Legia” jest w doskonałej formie i w szeregach swych posiada graczy tej miary, co: Martyna, Ciszewski (bohaterzy ze Sztokholmu), Nawrot, Rajdek oraz Ziemiań. Ostatnie zwycięstwo nad niepokonaną od kwietnia „Polonią” najlepiej świadczy o sile „Legji”, to też „Warta” przygotowuje się poważnie do tego spotkania. Gracze „zielonych” muszą zrehabilitować się za porażkę 0:4, poniesioną od „Legji” w pierwszej kolejce mistrzostw. Niedzielny mecz będzie bezwzględnie najważniejszym spotkaniem w tym sezonie na gruncie poznańskim.

Tennis

Tłoczyński pokonał w turnieju w Meranie Menzla z klubu Roth - Weiss z Berlina a nie Menzla (Czechosłowacja).

Wśród zawodowców

Primo Carnera uległ we wtorek Maloneyowi na pkt. Jest to jego pierwsza porażka w Stanach Zjednoczonych po 22 aż nadto łatwych i problematycznych zwycięstwach przez k. o. (Tel. wł.)

TEATRY

Z Teatru Wielkiego. Dziś odbędzie się dwa przedstawienia przy wyprzedanej widowni. O godz. 15 „Halka” a o godz. 20 „Księżniczka czardasza” w najlepszej obsadzie. Wszystkie bilety sprzedane. — W czwartek, dnia 9 bm. arcydzieło muzyczne Verdi’ego „Aida”. W partjach głównych pp. Bojar-Przemieniecka, dr. Roesslerówna, Tarnawski, Urbanowicz, Karpacki i Szping jr. Klasyczny taniec posągów odtańcza pp. Irena Jedyńska i Ciesielski; pozatem bierze udział cały balet. Imponująca i efektowna ta opera dyryguje p. Bolesław Tyllia.

Kasa zamawiań w Biurze Ogłoszeń „Par”, ul. 27 Grudnia 18 (Gmach Hotelu Wiktorji) od godz. 10 do 5 wiecz.

Z Teatru Polskiego. Ustępująca na czas pewien z afisza, pełna wzruszających momentów sztuka Sabatina Lopeza „Pani Bianca”, odegrana będzie dziś wieczorem z p. Zaspianką — panią Bianką i p. Komornickim — bankierem Felice na czcze doskonale zgranego zespołu. W czwartek drugie przedstawienie popularne, na którym ukaże się niezrównana komedia fredrowska „Pan Jowialski”. — Ceny miejsc znizone.

Z Teatru Nowego. Dziś „Casanova” L. Azertisa z gościnnym występem p. Józefa Węgrzyna. Powodzenie tej świetnej sztuki jest w dalszym ciągu ogromne. Przyczyną się do tego niezmiernie interesująca akcja, piękne, nastrojowe sceny a przede wszystkim niezrównana gra mistrza Węgrzyna. Całe bogactwo talentu wielkiego artysty święci tu prawdziwy triumf. Obok znakomitego naszego gościa piękną postać Henrietty tworzy p. H. Cieszkowska. Pozaatem na wysokości zadania stoi cały zespół, sprężyste wyreżerowany przez dyr. Rudkowskiego. Dalszą obsadę stanowią pp. Czarnecka, Piaskowska, Suchankówna, Koronkiewiczówna, Żeromska, Bystrzyński, Górski, Gliński, Kaden, Mazanek, Pionka-Fiszler, Rudnicki, Roticz i inni.

„Kot w butach” — bajka dla dzieci. W sobotę, 11 bm. o godz. 4 popołudniu i w niedzielę o godz. 3 popołudniu Teatr Nowy daje niegrana dotychczas w Poznaniu prześliczną bajkę dla dzieci p. t. „Kot w butach”. Premiera tej pięknej bajki będzie inauguracyjną sezonu teatralnego naszego małego światka dziecięcego i niewątpliwie — jak wszystkie dotychczas grane bajki w Teatrze Nowym — cieszyć się będzie ogromnym powodzeniem u naszych milusińskich.

WIELKA REWJA MURZYŃSKA

w teatrze „Słońce”.

W przejeździe z Berlina do Warszawy przybywa na 2 występy do Poznania światowej sławy Wielka Rewja Murzyńska — słynny

„Theatre Negre” z Nowego Jorku i wystąpi w naszym mieście dwukrotnie w sobotę 11-go i w niedzielę 12 października b. r. o godz. 11 wieczorem w teatrze „Słońce”.

Znakomity ten Zespół, złożony z 45 murzynów i mulatów, od dwu lat występuje z olbrzymim powodzeniem w największych music-hallach Europy i Ameryki, stanowiąc wszędzie wielką atrakcję. Wielka Rewja Murzyńska zaprezentuje naszej publiczności niezwykle efektowną operetkę rewjową w 2 aktach — 14 obrazach p. t. „LIZA”

w której udział przyjmą najwybitniejsi soliści Zespołu, chór, girlsy oraz własna jazzowa orkiestra. Szczegóły w afiszach

Wielka Rewja Murzyńska „THEATRE NEGRE” będzie dla Poznania widowiskiem wprost wyjątkowym. Poznamy najpiękniejsze przeboje murzyńskie, usłyszymy najefektowniejsze pieśni, zobaczymy najśliczniejsze tańce murzyńskie w świetnym wykonaniu czarnych artystów, którzy niewątpliwie porwą całą widownię zawrotnym wprost tempem i niesamowitym pierwotnym temperamentem. — Prawdziwą atrakcją dla Poznania stanowić będzie elektryczny najnowszy taniec „LINDBERGH HOP”, który obecnie tańczony jest z kolosalnym powodzeniem w największych music-hallach Europy.

Niewątpliwie 2 te występy słynnej Rewji murzyńskiej wywołają olbrzymie zainteresowanie w najszerszych sferach naszej publiczności i zgromadzą tłumy publiczności. Sprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrovskiego, ul. Gwarna 20 Tel. 56-38. zw 25 932

VASA PRIHODA w Poznaniu.

VASA PRIHODA, najznakomitszy współczesny skrzypek świata, którego mistrzowska grę krytyka fachowa porównuje tylko z grą Kreislera i Hubermanna, jeden z największych wirtuozów świata, który

Mimochodem

Nowe buty

— Serwus, Karolku, jak się masz. Gdzieżeto tkwił? Jak ci się powodzi? — Cały nasz stół, który zwykle, choć tylko raz w tygodniu, zbiera się w kawiarni, witał nowoprzybyłego. Przyglądał mu się uważnie. Coś mi się w nim nie podobało: był skwaszony i cały jakiś szary i niepozorny. Wziętem go na spytki.

— Słuchaj no, — mówię, — jakoś tak, nie wiem. Co ci jest...?

— Mnie? Ależ nic.

— Hm, — Spojrzałem wypadkiem na jego bućki. Ubrał się zawsze starannie i zwykle wyglądał, jak to się mówi, „jak z igły”. Tym razem bućki jego były mocno podniszczone i — chyba po raz dziesiąty — zelowane centymetrową podeszwą. Błysła mi myśl:

— Wylał cię z posady?

— Nic podobnego.

— Obniżyli ci pensję?

— Nie. Choć właściwie, mamy pracy mało. Nikt nic nie kupuje, wszyscy się ograniczają...

Spostrzegł mój badawczy wzrok. Trochę zażenowany, schował nogi pod stół. — Ciężkie czasy. Oszczędzam, gdzie się da. Postanowiłem conajmniej przez rok nie wydać ani grosza

przed dwoma laty odniósł olbrzymi sukces artystyczny w Poznaniu, przybywa niebawem do Poznania i wystąpi jedyny raz w naszym mieście

w sobotę, dnia 18 października b. r.

w Auli Uniwersyteku.

Koncerty VASY PRIHODY od kilku lat stanowią największą sensację na całym świecie. Prihoda jest może jedynym artystą, którego nazwisko ściągą w dzisiejszych czasach olbrzymie tłumy publiczności, która wszędzie z szalonym entuzjazmem przyjmuje młodego skrzypka. „Prihoda łączy przedziwną, oszalamiającą technikę z niebywałą słodyczą tonu i czarowną swą grą pogrąża słuchaczy w osłupienie. To nie artysta — to demon skrzypiec!” — pisze po koncercie Prihody w wielkiej sali wiedeńskiego „Konzerthausu” sprawozdawca muzyczny „Neue Freie Presse”.

VASA PRIHODA pobiera dziś najwyższe honoraria na świecie i jest rozrywany przez wszystkie Agencje Koncertowe, nie więc dziwne, że pozyskanie go na koncert połączone jest z wielkimi trudnościami. VASA PRIHODA na koncercie swym odegra wspaniały program, obejmujący szereg najpiękniejszych dzieł: Griega, Czajkowskiego, Mendelssohna, Paganini’ego, Straussa i Bazzini’ego. Akompanjuje znakomity pianista prof. CHARLES CERNE.

Niewątpliwie jedyny koncert znakomitego skrzypka stanie się najwyższą artystyczną sensacją dla naszego miasta i zgromadzi w komplecie wszystkich melomanów muzycznych naszego miasta.

Sprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrovskiego, ul. Gwarna 20. Tel. 56-38. zw 25 933

Teatr Wielki

DZIŚ — popoł. „Halka”, opera Moniuszki. Wieczorem „Księżniczka czardasza”, operetka Kalmana.

Czwartek, 9. 10. „Aida”, opera Verdi’ego. Piątek, 10. 10. „Księżniczka czardasza”, operetka Kalmana.

Sobota, 11. 10. „Manru”, opera Paderewskiego.

Niedziela popoł. 12. 10. „Księżniczka czardasza”, operetka Kalmana.

Niedziela wieczorem 12. 10. „Faust”, opera Gounoda.

Poniedziałek, 13. 10. „Hrabina Marica”, operetka Kalmana.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Przedsprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par”, ul. 27 Grudnia 18 od godz. 10 do 17. W niedzielę i święta w Teatrze Wielkim od 11,30 do 13,45.

Teatr Polski

DZIŚ — „Pani Bianca”.

Czwartek 9. 10. — „Pan Jowialski” — komedia Fredry

Piątek, 10. 10. „Proboszcz wśród biedaków” — premiera.

Sobota, 11. 10. „Proboszcz wśród biedaków”.

Niedziela, 12. 10. godz. 15 „Rewizor z Petersburga”, ceny znizone.

Niedziela, 12. 10. godz. 20 „Proboszcz wśród biedaków”.

Poniedziałek, 13. 10. „Rewizor z Petersburga”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Casanova” — Gościnnie występy J. Węgrzyna.

Czwartek, 9. 10. — „Casanova” — gościnnie występy J. Węgrzyna.

Piątek, 10. 10. „Casanova”, gościnnie występy J. Węgrzyna.

Sobota popoł. 11. 10. godz. 4 „Kot w butach”, bajka dla dzieci.

Sobota wiecz. 11. 10. godz. 8 „Casanova”, gościnnie występy J. Węgrzyna.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowski, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

na garderobę. A z moimi sąsiadami, Jankowiakami, abonujemy razem tylko jedną gazetę... Muszę odłożyć coś na czarną godzinę.

Zrobiłem w myśli takie małe obliczenie: Jeżeli w Polsce znajdzie się ze sto tysięcy takich Karolków, w branży szwajkarskiej wybucnie bezrobocie. Jeżeli abonowali polską gazetę, a teraz po dwie rodziny czytają jeden egzemplarz, gazeta ta straci 50 000 abonentów. Cyfra ich oszczędności powiększy się w dwójnasób, ale zarazem bezrobocie i nędza spowodują zdewaluowanie się pieniądza do połowy. Sto tysięcy Karolków nie zyskało nic, a kraj stracił zamówień na sto tysięcy butów.

Zdaje mi się, że kupowanie francuskich perfum i angielskich materiałów jest taką samą zbrodnią, jak to, aby gorzej jadać, gorzej mieszkać, gorzej się ubierać, gorzej się bawić i nie czytać. Wówczas bowiem wszystkie oszczędności nie wystarczą na „czarną godzinę”, jaka nastanie dla całej pracującej Polski. Żywy i pochłaniający naszą produkcję rynek wewnętrzny jest nam, zdaje się, więcej potrzebny, niż n. p. pożyczka z Ameryki.

A może jaki ekonomista ukaże się zza chrury swej uczoności i powie nam szerokim warstwom laików coś na ten temat? K. a. r. o.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

„GDZIE SKARB MOJ, TAM I SERCE MOJE“

Z powodu otwarcia biblioteki Jana Kasprowicza w Muzeum miejskiem.

Wielkopolska będzie święciła jutro wielkie święto swej kultury. Bo oto, dzięki wielkoduszemu postanowieniu małżonki Jana Kasprowicza i ofiarności Rady miasta Poznania, biblioteka tytana polskiej poezji z Harendy pod Zakopanem została przeniesiona do Poznania i umieszczona w Muzeum Miejskiem. Jutro jej otwarcie.

Będzie to pomnik na cześć poety lepszy może od niejednego innego. Świadczy on o gorącym kulcie Wielkopolski dla pisarza, który, wzniosłszy się na wyżyny natchnień dostępne tylko wielkim, ukochał też książkę na wzór dawnych jej miłośników wśród arystokracji i szlachty i własnymi skromnymi zasobami stworzył zbiór, którego losy powierzył w testamentie ukochanej towarzysze i współpracownicy.

Zbieranie książek jest chyba najpiękniejszą pasją człowieka kultury. Miał ją Kasprowicz i z miłością oglądał zawsze swój skarb, w którym nie brakło arcydzieł ducha i majstersztyków sztuki drukarskiej i introligatorskiej. Pieścił książki jako coś drogiego i bliskiego, a znał się na nich jako erudyt w zakresie literatury wszystkich wieków i krajów. Poznał je w czasie wędrówek po bibliotekach Rzymu, Londynu i innych środowisk Europy, a sam przełożył z oryginału łacińskiego cudowną księgę biskupa durhamskiego i kardynała Bury'ego, by ją poprzedzić wierszowaną przedmową. Powierzając ją czytelnikowi zauważył, że nigdy nie zabraknie na ziemi namiętnych dusz, co chwytając dzieło ducha drżącymi dłońmi, toną w jego treści i kształcie, co oko pieścąc czcionką i kopersztychami. Z ksiąg wyzierają bowiem okręgi wszechświata, sam Bóg posyła swe orędzie ludziom, przez pośredników czyli autorów, co wiecznie żywem kołem otaczają nas, zagłębiając w ich dziełach. Ten orszak autorów pokazuje nam wielkie ciemnie i jasnie, otwiera nam największe skarby, pozwala czuć w sobie siły twórcze, i składać własne dzieła u stóp Boga.

Pojął to kiedyś kardynał de Bury rozumiejąc, że tylko księgi czynią ludzi wielkimi, że w księgach jest skarb mądrości, co uczy swych wskazań łagodnie i dyskretnie. Jeżeli stopień miłości jakiejś rzeczy zawisi od stopnia wartości, to wartość ksiąg jest niewypowiedziana, gdyż służą one do doskonałości rozumu. Dla człowieka, kierującego się rozumem, księgi mają przeto większą wartość niż bogactwo. Kupować trzeba książki ciągle, by mnożyć mądrość, bo nieskończone są szkody, które księgom wyrządzają nasze namiętności, żądze rozkoszy, wojny i bunty. A jednak budzą się one z wielkiego zapomnienia i wracają do czi u ludzi, którzy przenieśli nad nie chwilowe puhary, czerwienie i rumaki.

Zwłaszcza nauki wyzwolone są dla nas niezbędne, a więc gramatyka i poezja, co wiodą ku nocie. Nieznajomość tych nauk nie pozwala nam rozumieć dzieł Ojców Kościoła, a znów bronią nas od złego i prostują nasze drogi. „Jak wysoko — mówi kardynał de Bury — cenić trzeba przedziwną potęgę ksiąg, jeśli przez nie poznamy granice zarówno ziemi jak czasu, jeśli w nich, jak w zwierciadle wieczności, dostrzegamy rzeczy, które są i rzeczy, których nie ma!“

Ukochał też Kasprowicz ten skarb jedyny, obchodził się z nim czule i przeznaczał go dla użytku drugich. Teraz skarb Kasprowicza znalazł się w mieście, którego uniwersytet zapraszał kiedyś poetę na katedrę literatury porównawczej. Wówczas nie dopuścił do tego Lwów. Dziś Poznań odzyskuje przynajmniej to, co było największym ziemskim ukochaniem poety, w czym kryło się jego serce bibliofila, erudyta, estety. Przed kilku laty Wielkopolska złożyła największą ofiarę na stworzenie mauzoleum na Harendzie. Dziś, w kilka tygodni po postawieniu pomnika w Inowrocławiu, staje w naszym mieście nowy pomnik pietyzmu.

A wygląda on dziwnie pięknie. Na pierwszym piętrze muzeum, którego wirtownie urządzone sale pociągają mnóstwem miejscowych pamiątek, znajduje się jakby westibul, w którym nagromadzone poznańskie pamiątki po poecie. Portret Pautscha, popiersie

Nalborczyka, fotografie Harendy składają się na ten cudny zbiór, który przygotowuje niejako do wejścia do właściwego sanktuarjum.

Kto znał je na Harendzie, jest wprost olśniony tem, co widzi. Odtworzono najściślej bibliotekę w jej stylu pierwotnym, a więc z drewnianymi ścianami, drzwiami, oknami i belką rzeźbioną u pułapu, z której zwiesza się lampa romańska. Po kątach stoją świętyki, na biurku widnieją fotografie „pani Marusi“, jak nazywał Kasprowicz swoją Beatrycę. A przy ścianach stoją księgi, duży stół zawalają inkunabuły i stare druki. Literatura angielska, niemiecka, włoska, francuska, polska, a nadto klasycy antyku, oto bogactwo poety. Przeważa angielska, gdyż znał ją szczególnie a przykład wielu jej pisarzy, z Szekspirem na czele. Ogarnia nas atmosfera całego życia poety. Zdaje się, że jest on tu żywy gdzieś blisko, że za chwilę wejdzie do swej pracowni, by pogwarzyć z nami o rzeczach wiecznych. A za chwilę wbiegnie też jego towarzysza i pozną razem snuć poemat, o jaki tak trudno na ziemi.

Tu, wśród tych ksiąg, rozdziły się natchnienia o najwyższym napięciu emocjonalnym, by w końcu życia zamknąć się błękitnym spokojem. Tu powstało dzieło życia o nieskończonej rozmaitości, a jednocześnie zwarte i jedno, jak u nikogo. Tu żyła, cierpiała i radowała się dusza rozmiłowana w twórczych promieniach słońca i w płomiennym stróżu życia: słońcu.

Poeta rzeczy pierwszych i ostatecznych staje tu przed nami ze swem ukochaniem, którego rozważanie dostarczało mu nie tyle tematów, bo te wydobywał z własnej rozjękanej duszy, ile form. Tu brzmiała też struna współczucia dla człowieka i narodu, schodząc w ciemności i znów wydobywając się na jasnie. Ogarnia nas religijna cześć dla tej relikwii po poecie-prometeiście, jakiej nie zostawił żaden z jego polskich poprzedników. Bo też żaden nie kochał tak książki, jak on. One pobudzały go do dzieł olbrzymiej miary, prowadziły go od etapu do etapu, rozkwitły przed nim jedyną bytu i nastrojały do tej przyrodzonej formy poezji, jaką była modlitwa. Wśród nich był on kapłanem żądnym dobra, bolejącym nad złem i spragnionym Boga. Więc sanktuarjum przeniesione do Poznania jest przesycone duchem tego, co płynęło w wieczność a dziś z drugiego brzegu spogląda na nigdy nie wędny kwiat pietyzmu Wielkopolski.

Dr. Tadeusz Grabowski.

Poznań.

BERENT I PRAWDZIWI WAGANCI

Do zagłębienia się w wartość artystyczną „Żywych Kamieni“ dopomoże niemało ciekawy szkic, jaki w ostatnim „Ruchu literackim“ zamieściła p. Janina Rabęcka z Poznania pt. „Waganci w Żywych Kamieniach Berenta“. Czytający to arcydzieło laik wyczuwa solidną podstawę historyczną pod barwnym obrazem waganów i goliardów, jaki Berent stworzył. P. Rabęcka rozczekała się pytaniem, ile jest w tych barwach autentyku, poszperała po dziełach historycznych i wykazuje, że Berent przetworzył na sztukę materjał autentyczny, gruntownie przestudjowany.

Odszukała mianowicie p. Rabęcka te wiersze waganckie ze średniowiecza, z których pochodzą przytoczone przez Berenta wyrażenia, albo całe zwroty. Są to t. zw. „Carmina Burana“, zbiór z końca XIII. wieku, dalej „Gedichte des Archipoeta“ i „La Bible — Guiot de Provins“, wreszcie obraz samego życia waganckiego u Berenta sprawdzona na Giesebrechtta „Die Waganen und Ihry Lieder“. Z wielkim zacięciem wieniem czyta się całe strofki tych poezji, zestawiając je z berentowskimi urywkami i ulamkami. Wchodzimy poprostu do pracowni poety i widzimy, jak pod jego ręką rzeczywistość nie tylko nic ze swej „prawdziwości“ nie traci, ale w prawdziwie artystycznej staje się jakby jeszcze bardziej rzeczywista. Warto przeczytać ten szkic, który otwiera nam warsztat twórczy Berenta i daje obcować z tajemnicą przekształcania się życia na sztukę. (In)

ŻYCIE KULTURALNE

VARIA

ZDZISŁAW JAHNKE MIANOWANY DYREKTOREM KONSERWATORJUM

Nominacja ta, o której krótko już donosiliśmy, nadaje tylko urzędową formę stanowi faktycznemu, który od paru lat istniał — a istniał na pożytek naszego Konserwatorjum, dzięki zaletom, jakie naszego świętego skrzypka na to kierujące stanowisko predestynowały. Dwóch dyrektorów nominatów po kolei przybywało do Poznania, aby opuścić go jeszcze przed faktycznym objęciem obowiązków, a przez całe lata dyr. Jahnke był na stanowisku, organizował, urządził, zabiegał i rządził z tą fachowością, spokojem i taktem, który decyduje w ostatecznej linii o pomyślnym biegu spraw takiej uczelni. To też świat muzyczny Poznania mógł być tylko się dziwić dla czego to najlepsze z możliwych rozwiązań nie nastąpiło od razu — i dziwiłby się istotnie, gdyby nie wiedział, że dyr. Jahnke musiał być przez decydujące czynniki warszawskie dopiero pozyskany usilnymi namowami, które teraz dopiero odniosły, na szczęście, skutek.

Nowego, a tak już wypróbowanego dyrektora witają serdecznie wszyscy, którym zależy na rozwoju i poziomie naszego Konserwatorjum. Jego artyzm i zalety osobiste dają pewnością, że powierzoną sobie instytucję poprowadzi energicznie ku coraz wyższemu rozkwitowi.

NAUKA

Z Tow. Przyjaciół Nauk. Zebranie Komisji Teologicznej odbędzie się w czwartek, dnia 9. bm. o godz. 18 w gmachu Tow. Przyj. Nauk przy ul. Sew. Mielżyńskiego. Wykład wygłosi ks. prof. dr. Mazurkiewicz na temat: „Używanie dóbr ziemskich w pojęciu św. Augustyna“.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Talizman Wyczółkowskiego. Jest tym talizmanem wyczółkowska młodość, a nad jej istotą zastanawia się w bardzo zajmującym artykule wybitny artysta-malarz J. Bocheński w ostatniej „Tęczy“. Jest to jak gdyby skrót dzieł naszego malarstwa, zamkniętych między Matejką a impresjonizmem, napisany barwnie a gruntownie i pełen entuzjazmu dla „Wyczółki“, którego fenomenalna żywotność może iść w paragon chyba ze świętością jego talentu. Snuje się oczywiście ten zarys na tle życiorysu Wyczółkowskiego, pokazanego w najważniejszych punktach zwrotnych. Miła to lektura dla entuzjastów mistrza, który teraz osiadł w Poznaniu na stałe, przenosząc tu z Krakowa swoją młodzieńczą werwę i nieustanny pęd wzwyż. (pn)

MUZYKA

Inauguracyjny koncert Filharmonji Warszawskiej, jak nam z Warszawy donoszą odbył się w ubiegły piątek. Koncertem tym rozpoczęła Filharmonja 29 sezon. W ciągu bieżącego roku jako kapelmistrze wystąpią m. in. Herman Abendroth, Georgescu, Fried, Nilius, Kleiberg, Otto Klemperer oraz Grzegorz Fitelberg; z pianistów usłyszymy Maurycego Rosenthala, Roberta Casadesusa, Orlowa, Brairowskiego, Corto'a i w. in., ze skrzypków Szigetiego, Szekelego, Frenkla, Marteau, z wiolonczelistów wreszcie Feuermanna, Földesyego i Piatigorskiego. Prawdopodobnie też wskrzesi się dawny Chór Filharmoniczny. Pierwszym koncertem dyrygował Grzegorz Fitelberg; orkiestra wykonała Zygmunta Noskowskiego warjacje na temat preludjum A-dur Chopina p. tyt.: „Z życia narodu“, oraz drugą symfonię B-dur Karola Szymanowskiego. Solistą koncertu był prof. J. Turczyński, który odegrał z towarzyszeniem orkiestry koncert F-moll Chopina oraz efektowną Fantazję na polskie tematy Ignacego Paderewskiego. (w. m.)

RUCH REGIONALISTYCZNY

Śląski konkurs regionalny. Z Katowic piszą nam: Konkurs na temat „Rola inteligencji polskiej w dziejach odrodzenia narodowego na Górnym Śląsku“ ogłosił Śląski Związek Akademików, chcąc ustalić dokładnie, jaką rolę odegrała inteligencja polska w ruchu narodowym i umysłowym Śląska. Prace na ten temat, pisane na maszynie, winny być przesłane do Sekretariatu Śl. Zw. Akademików (Katowice, ul. Stawowa 10 II) w kopertach pod godłem, ponadto w drugiej kopercie pod godłem nazwisko autora. Wyznaczono jedną nagrodę w wysokości 3000 zł i drugą w wysokości 1500 zł. Ostateczny termin nadesłania prac jest 1. 3. 1931 r. W skład sądu konkursowego wchodzi prezes śląskiego Tow. Przyj. Nauk ks. kan. Szramek, marszałek Wołny, ks. dziekan Kudera, mecenas Kobylński i Mildner, dyr. Pampuch i p. Konstanty Prus. (A. J.)

Ojciec Mateo: „Jezus, Król Miłości“. Ukazało się w tłumaczeniu polskim dawno oczekiwane złote dzieło O. Mateo p. t. Jezus, „Król Miłości“. Czcionkami drukarni Dyrekcji generalnej Dzieła Intronizacji w Braine-le-Comte (Belgia); skład główny w Poznaniu, Seminarjum duchowne albo Księgarnia św. Wojciecha, str. 280. Całość rozpada się na dwie części: pierwsza daje odpowiedź na pytanie, co to jest Dzieło Intronizacji, a druga część zawiera zasadnicze rozważania rekolekcyjne dla tych, co pragną mieć udział w szczeniu Królestwa Bożego „a ziemi“. O. Mateo Crawley-Boevey, kapłan Kongregacji Najśw. Serca Jezusa i Marji, znany jest powszechnie, zwłaszcza w zachodnich krajach Europy oraz w Ameryce, jako apostoł niezwykłej miary oraz jako gorliwy krzewiciel Dzieła Intronizacji Najśw. Serca Jezusa w rodzinach. Książka niniejsza nie jest rezultatem głębokich studjów naukowych, lecz jest owocem miłości; wyrosła wprost z gorącego serca prawdziwego apostoła. I dlatego należy ona do tych rzadkich dzieł, które przesiąknięte duchem Bożym i pełne nadprzyrodzonego namaszczenia, czytelnika nietylko pouczają, ale równocześnie podnoszą na ducha i rozpalają w sercu ogień miłości apostołskiej. Nie dziw więc, że ta cenna książeczka rozchodzi się w tysiącach egzemplarzy i doczekała się w krótkim czasie tłumaczeń na wszystkie języki europejskie. Jest ona tem bardziej „na czasie“, że stanowi poniekąd zasadnicze „vadamecum“ dla tych, co pragną uczestniczyć w dziele, które obecnie ma znaczenie tak doniosłe i jest najdoskońszym wyrazem prawdziwej miłości, t. j. w dziele akcji katolickiej. Więc bierz i czytaj! (2)

KRAŚIŃSKI NAD LEMANEM

Z Genewy donoszą nam:

W roku bieżącym mija 100 lat odkąd Zygmunt Kraśiński zamieszkał w Genewie. Wiadomo w jakich warunkach znalazł się w Szwajcarii i jakie znaczenie posiadał ten jego pobyt nad Lemanem na rozwój jego twórczości. Kraśiński przyjechał do Genewy w towarzystwie swego mentora Jakubowskiego, aby kontynuować tu studia uniwersyteckie rozpoczęte w Warszawie. Widzimy go też uczęszczającego z zapałem na wykłady sławnego historyka prof. Rossiego. Wpływ jego na późniejszą formację umysłową Zygmunta jest niewątpliwy. Równocześnie oddawał się Kraśiński pracy literackiej, ogłosiwszy kilka prac w genewskiej „Bibliothèque Universelle“. Ważnym w dziejach literatury jest spotkanie się po raz pierwszy Kraśińskiego z Mickiewiczem w tym czasie w Genewie i przyjaźń jego nawiązana tu z H. Reevem, późniejszym mężem stanu i publicystą angielskim. Po raz drugi bawił Kraśiński w Genewie w 1832 roku, zamieszkałszy w międzyczasie we Włoszech. Ten drugi pobyt w Genewie nie mniejsze ma znaczenie od pierwszego.

Otóż, jak już donosiłem, poselstwo polskie w Bernie postanowiło umieścić tablicę pamiątkową z medaljonem poety na domu, w którym mieszkał Kraśiński w Genewie (dzisiaj Rue du Rhone 2). Ceremonja odsłonięcia tablicy odbyła się z wielką uroczystością, w pełni odbywającego się Zgromadzenia Ligi Narodów. Minister Zaleski dokonał odsłonięcia tablicy, wygłosiwszy stosowne przemówienie. Odpowiedział na to radca rządu genewskiego Turrottini, przyjmując tablicę na własność i pod opiekę miasta. Po ceremonji odbył się bankiet wydany przez ministra Zaleskiego w hotelu des Bergues, wzięli w nim udział reprezentanci Polski, członkowie rządu genewskiego, oraz osobistości ze świata dziennikarskiego i artystycznego w Genewie.

W ten sposób pobyt wszystkich trzech wieszczów nad Lemanem doczekał się uwiecznienia przez tablicę pamiątkową. Mickiewicz bowiem ma taką pamiątkę w Lozannie, a Słowacki w samejże Genewie. A. B.

Książki nadesłane

Leo Belmont: „Sprawa przy drzwiach zamkniętych“, „Renaissance - Universum“.
Walerj Przyborowski: „Adjutant naczelnego Wodza“, Dom Książki Polskiej, Warszawa 1930.
Henryk Heine: „Wybór liryków“, Przełożył Adam Konopnicki, Mysłowice. Nakł. Drukarni „Sztuka“, 1930.
Jerzy Karol Czerwiński: „Szkoly Wyzsze w Polsce. Ustrój. Organizacja studjów“, Warszawa. 1930. Wyd. Koła Prawników Śl. Un. Warsz. Nr. 3

Wielkie oszustwo spirytystyczne

Brak wiary religijnej, niezdrowa żądza nowości i sensacji a często również brak poważnego celowego zajęcia sprawiają, że wiele osób zajmuje się spirytyzmem, narażając się na różne niebezpieczeństwa moralne i materialne. Nierzadko zdarza się, że wielbiciele pseudonauki „badacze” spirytyzmu padają ofiarą oszustwa.

Ostatnie takie oszustwo spirytystyczne na wielką skalę zanotowały kroniki policyjne w Budapeszcie. Mieszkanka tego miasta, p. Irena Barsony, po osiągnięciu pełnoletności stała się właścicielką dużego, setki tysięcy złotych wynoszącego majątku. Panna Barsony zaręczyła się z pewnym inżynierem. Pewnego dnia inżynier otrzymał list, w którym narzeczona pisała, że utraciła majątek, wobec czego nie może zostać jego żoną i prosi, by o niej zapomniał. Młodemu człowiekowi sprawa wydała się podejrzana. Rozpoczął badania i stwierdził, że dziewczynę, która od wczesnej młodości okazywała skłonności do okultyzmu, ograbiło z majątku pewne medjum. Zaklinana, by opowiadała całą prawdę, p. Barsony oświadczyła, że znajduje się pod wpływem niejakiej Olgi Pleplar, spirytystki, w której mieszkaniu odbywają się kilka razy w tygodniu seanse spirytystyczne przy licznych udziałach panów i pań z najlepszego towarzystwa stolicy. Na jednym z seansów ukazał się „duch”, który rozkazał jej, by cały swój majątek oddała na cele spirytystyczne, przyczem zaznaczył, że pieniądze powinny przejść w posiadanie Olgi Pleplar, która opłaci niemi długi ojca „ducha”. Inżynier zawiadomił policję i wkrótce oszustka wraz ze swymi pomocnikami, wśród których znalazł się również ten, co grał rolę „ducha”, powędrowała do więzienia. Jest nadzieja, że czaska zarobowanego majątku zostanie pokrzywdzonej zwrócona.

Przykład p. Barsony winien być ostrzeżeniem dla tych uczestników seansów, którzy są obojętni na ostrzeżenia natury religijnej i moralnej.

250 000 złotych za znaczek pocztowy

W Berlinie zamknięto w tych dniach wystawę znaczków pocztowych, która rzecz można, zwiedziła wszystkich niemal ważniejsi filatelisci świata. Największą atrakcją wystawy berlińskiej, która obejmowała z górą 100 tysięcy znaczków pocztowych z całego świata i wszelkich epok, był znaczek jednocentowy Angielskiej Gwinei, którego historię zgłoś niezwykłą, winien poznać każdy szanujący się zbieracz znaczków.

W połowie mniej więcej ubiegłego stulecia, kilku amerykańskich studentów wysłało do pewnego handlarza znaczkami w Europie większy zapas znaczków. W jednej z paczek znaleziono czerwony znaczek, brudny i pomięty, którego nikt nie chciał nabyć, tem bardziej, że nie był on cytowany w żadnym katalogu. Dziwnym zbiegiem okoliczności znaczek ów dostał się do rąk wielkiego filatelisty niemieckiego, Filipa von Ferrari, który oszacował go na 600 marek i zapisał do oficjalnego katalogu. Oczywiście, wszyscy wówczas zaczęli poszukiwać dalszych egzemplarzy angielskiego znaczka po całym świecie, jednak bezskutecznie. Okazało się — jak mówią fachowcy — że był to znaczek „unikat”. Ferrari zamieszkiwał w Paryżu. Po jego śmierci, krótko po wybuchu wojny — rząd francuski nałożył areszt na jego zbiory skrawków papierowych, których wartość przekraczała 10 milionów. W 1923 r. sprzedano wszystko na licytacji, przy udziale najbogatszych zbieraczy całego świata. Bohaterem licytacji był, rozumie się, znaczek unikat Angielskiej Gwinei. Król Wielkiej Brytanji, będąc sam namiętnym filatelistą — wysłał specjalnego wysłannika na pamiętną licytację. Nie mógł jednak konkurować z amerykańskim miliarderm, który za ów czerwony, jednocentowy znaczek, zapłacił niemniej jak 250 000 złotych. S. F.

„Dama w czerwonej sukni”

Niedawno w Atenach popełniano morderstwo na podmiejskich gościńcach zawsze w jeden i ten sam sposób, zawsze na osobach tej samej sfery. Znajdowano mianowicie za miastem opuszczone taksówki, a w nich za każdym razem trupa szofera, przesytego wielu kulami i obrabowanego z pieniędzy. Śladu mordercy nie było. — Aż raz się zdarzyło, że przyjechał do policji jeden z szoferów taksówkowych, ciężko poraniony i zalany krwią i oświadczył, że najeli go na przejażdżkę zamiejską jakiś pan i jakaś „pani w czerwonej sukni”, że na odludnym miejscu kazali mu stanąć, a wtedy młodzieniec rzucił się na niego i trzymał go tak długo, aż go „dama w czerwonej sukni” naszpikowała tak kulami, że legł bez pamięci. Kiedy przyszedł do siebie, zauważył, że jest obrabowany. Mimo upływu krwi, zdołał jednak jeszcze puścić w ruch samochód i powrócić do miasta. Śledztwo długo nie doprowadzało do żadnego wyniku. Dopiero po jakimś czasie zjawiała się w policji młoda kobieta, i oświadczyła, że jej sublokatorka niewątpliwie jest sprawczynią owych morderstw. Sublokatorka ta, bardzo piękna i bardzo elegancka kobieta, miała zwyczaj mówić we śnie. Niektóre jej słowa obudziły ciekawość gospodyni, która po obudzeniu zaczęła na nią nalegać i wreszcie pod pieczęcią tajemnicy, wyłudziła od niej prawdę. Potem obie przyjaciółki się pokłóciły

i właścicielka mieszkania oskarżyła morderczynię. — Policja ateńska wysłała natychmiast wywiadowców, jednakże „dama w czerwonej sukni”, jak ją już powszechnie nazywano, zdołała zniknąć. Stwierdzono tylko, że ona i jej pomocnik, to dzieci szynkarza, niejakiego Christofilosa, człowieka o złej opinii, który przesiedział już dłuższy czas w więzieniu za zabójstwo. Jego córka, panna „ula Christofilos, która była ową „damą w czerwonej sukni”, używana była przez ojca do przyręcania gości do upajania ich winem, zaprawionem środkami nasennymi, aby potem, po obrabowaniu, wynosił ich i pozostawiał w nocy na ulicach miasta. Ten proceder obojga zbrodniarzy nie zdołano schwytać. Stało się to dopiero wtedy, kiedy brat i siostra znaleźli zajęcie u pewnego bogatego Ateńczyka i zrabowali mu 80 tysięcy drachm. I tym razem wprawdzie udało im się jeszcze umknąć, lecz już tylko na krótko. Policja w tych dniach wytropiła oboje i wzięła ich pod klucze. S. F.

Olbrzymia fortuna Rockefellera

Wysłał z druku ciekawa praca pod tytułem: „Rockefeller olbrzym, zwykły śmiertelnik i symbol”. Autorem książki jest p. W. H. Allen, dyrektor instytutu nauk społecznych. W pracy swej p. Allen daje głęboko ujętą analizę zawrotnej kariery największego z bogaczy amerykańskich, posiadającego dziś majątek wartości przeszło 2.000.000.000 dolarów (20 miliardów złotych).

Allen obliczył, że gdyby praojciec Adam otrzymywał po wypędzeniu z raju aż do dnia dzisiejszego codziennie po 5.000 zł. odskodowana za utraczone przywileje, to w ciągu 6 tys. lat, dzielących nas od owego legendarnego dnia w dziejach ludzkości, z majątku Rockefellera należałoby potrącić zaledwie połowę tej sumy.

Wedle innego porównania p. Allena, fortuna Rockefellera rozdana na cele filantropijne, w odcinkach 100-złotowych (10 dolarowych), wystarczylaby do trzykrotnego opasania kuli ziemskiej.

Od tak wielkiego majątku Rockefeller otrzymuje procenty roczne równające się średniemu zarobkowi rocznemu 15.000 obywateli amerykańskich.

Z różnych stron Polski

Kłątwa żydowska, rzucona w Warszawie.

Jak donosi prasa żydowska, w ubiegły sędny dzień w pobliżu wielkiej synagogi warszawskiej na Tłumackim była mimo dnia uroczystego otwarta restauracja żydowska „Metropol”, pozostająca w rękach kooperatywy budowlanej. Przechodnie żydowsy byli tem oburzeni a obecnie rozegrał się epilog tej sprawy.

Niezwłocznie po sądnym dniu, odbyła się narada kilku rabinów, na której postanowiono rzucić kłatwę (cherem) na restaurację „Metropol”. Odbyło się to w piątek wieczorem w mieszkaniu rabina Orzecha, gdzie zebrało się dziesięciu pobożnych żydów odzianych w białe kitle i tańsy w pokoju obitym czarnym kirem, oświetlonym siedmioma czarnymi woskowymi świecami. Przy odgłosie szofaru rzucono kłatwę na tych, którzy naruszyli tradycję świętą.

Jeszcze jeden „prorok”.

We wsiach powiatu sieradzkiego gruchnęła wieść, że we wsi Józefów, syn miejscowego stelmacha, Stefan Kowalczyk miał cudowne widzenia. Pogłoska lotem błyskawicy obiegła wszystkie wsie i spowodowała napływ pielgrzymek do chaty stelmacha.

Jak głosi wieść, chłopiec miał pierwsze widzenie na pastwisku, i opowiadał o nim towarzyszącom-pastuchom. Obecnie miewa widzenia również w domu. Mały „prorok” oczywiście analfabeta, wygłasza do przybyłych „kazania”, oraz przepowiada przyszłość. Aż sprawa cudownych „objawień” zainteresował się proboszcz miejscowej parafii, który stwierdził, że chłopak w swoich kazaniach posługuje się cytatami z Ewangelji, których wcale nie rozumie. Cytatów tych bez wątpienia nauczył go ojciec a łatwość wystawiania się i bujna fantazja chłopca zrobiły z niego wiejskiego „proroka”.

Wysiedlenie wroga Polaków.

Gen. dyrektor huty Bismarka Kallenborn, który jako poddany niemiecki już kilkakrotnie otrzymywał nakaz wysiedlenia z obrębu Górnego Śląska i dzięki tylko staraniom u władz za każdym razem zdołał uzyskać dodatkowe pozwolenie na pobyt w Polsce, ostatecznie wyjechał z Polski, ponieważ władze nie udzieliły mu dalszego zezwolenia na pobyt w kraju. Kallenborn znany jest ze swego wrogości do polskiego robotników, zatrudnionych w górnośląskim przemyśle.

Czarna chorągiew z powodu aresztowania Korfantego.

Załoga kopalni „Aszenborn” w Nowej Wsi na Górnym Śląsku wywiesiła nad szymbem czarną chorągiew, na znak żałoby z powodu aresztowania b. posła Wojciecha Korfantego.

Władze administracyjne kazaly niezwłocznie zdjąć chorągiew, wdrażając równocześnie dochodzenia celem wykrycia osoby, która ją wywiesiła.

Tajemnicze podziemia w Czeladzi.

Przy zakopywaniu podziemnego kabla telefonicznego w Czeladzi robotnicy natrafili w rynku na otwór, prowadzący do jakichś lochów podziemnych.

Już przed kilku laty przy robotach ziemnych w rynku natrafiono na wspomniane lochy otaczające obecny gmach sądu powiatowego, a dawny ratusz. Chcąc przekonać się kiedy i w jakim celu zostały podziemia te zbudowane, należałoby sięgnąć do kroniki miejskiej, gdzie napewno znalazłoby się wyjaśnienie. Trzeba dodać, że otwór ten zaintrygował sąsiadujących z rynkiem mieszkańców, którzy na ten temat stworzyli prawdziwą legendę.

Opowiadają, że otwór ten jest wejściem do tunelu, łączącego Czeladź z zamkiem będziniskim i kościołem św. Doroty, że w podziemiach znajduje się obszerna sala, zamknięta żelaznymi drzwiami, gdzie nagromadzone są bogactwa w postaci zbroi itp. Krąży nawet wersja, że robotnicy, którzy odkryli loch, wykopali pieniądze. Oczywiście wszystko to jest wytworem bujnej wyobraźni lubiących sensację czeladzian, w rzeczywistości bowiem w lochach nie znajdzie nawet tradycyjnych nietoperzy.

Proboszcz wśród biedaków

Na piątek, 10. X. przygotowuje Teatr Polski nielada ucztę dla swych bywalców.

Będzie to premjera niegranej dotąd przez żadną ze scen w Polsce sztuki, która ujrzała światło kinkietów w paryskim teatrze Sary Bernhardt dopiero w maju, i od razu została zdobyta przez dyrekcję Teatru Polskiego; premjera przemiej komedji C. Vautel'a „Proboszcz wśród biedaków”.

Jest to historia dalszych przeżyć, znanego publiczności poznańskiej kapłana-żołnierza proboszcza Pellegrin, którego część pierwsza „Proboszcz wśród bogaczy” zdobyła na scenie Teatru Polskiego rekordowe powodzenie.

Ksiądz Pellegrin przez swą dziecięcą naiwność i ewangeliczną prostotę, nie umie żyć wśród dzisiejszych warunków światowych i zawsze zabrnąć musi w jakieś niesłychanie dziwne przygody, z których go jednak uratuje w ostatniej chwili zawsze jego gorące, pełne wiary serce.

Historję przeżyć proboszcza z Sableuse opowiada piątkowa premjera, poczynając od ogródka plebanji w Sableuse, poprzez redakcję wywrotowego pisma „Proletariusz”, przez biura ministerjalne, aż do Watykanu prowadzi autor swego bohatera. Akt w Watykanie jest jednym z najpiękniejszych i najszlachetniej wzruszających momentów sztuki.

Sceniczne opracowanie „Proboszcza wśród biedaków” jest bardzo luźno związane z powieścią tej nazwy. Zaledwie parę sytuacji i osób jest zaczerpniętych z powieści, a całość przewyższa utwór powieściowy pod każdym względem.

„Proboszcz wśród biedaków” został pozyskany i przetłumaczony dla Teatru Polskiego w Poznaniu przez znanego literata p. Edw. Woronieckiego.

Piękne dziesięciolecie

Stow. Żeńskiego św. Teresy na Łazarzu

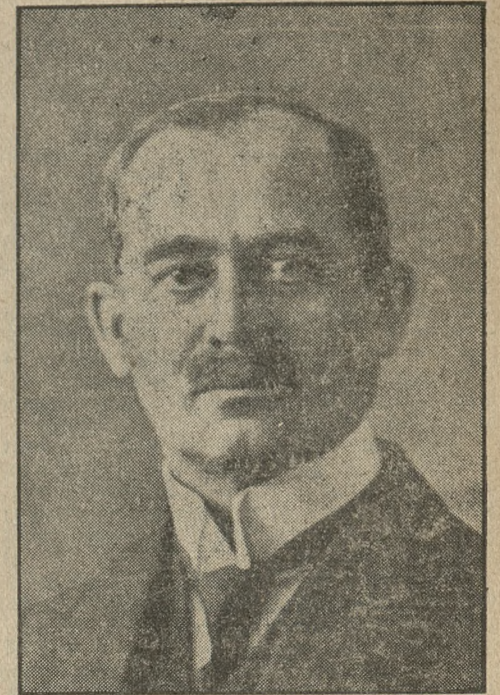
Stow. Żeńskie św. Teresy Poznań-Lazarz — obchodziło w ub. niedziele uroczystość 10-lecia swego istnienia połączone z poświęceniem sztandaru. Uroczystość poprzedziła msza św., którą odprawił w kościele M. B. Bolesnej wicepatr. ks. Mazur. Do zebranych przemówił gorąco proboszcz miejscowy i patron Stow. ks. Gorgolewski, poczem dokonał uroczystego aktu poświęcenia sztandaru.

O godz. 17 po poł. odbyło się uroczyste posiedzenie w Domu św. Antoniego. Uroczystość zagalila przewodn. M. Klimkówna, witając w serdecznych słowach zgromadzonych, poczem odaje przewodnictwo w ręce patrona ks. Gorgolewskiego. Do stołu poproszono obecnych na sali księży oraz rodziców chrzestnych. Ks. prob. Gorgolewski zilustrował w barwny sposób działalność stowarzyszenia.

Po uczczeniu zmarłych członków, a przedwzrostkiem b. patrona ks. prob. śp. Malińskiego, sekretarka p. C. Baranowska wygłosiła referat z 10-letniej pracy Stowarzyszenia. Zadaniem stowarzyszenia jest szerzenie oświaty, zasad katolickich i narodowych. Przy Stowarzyszeniu istnieje kółko śpiewu oraz bogata biblioteka. Osobno istnieje kasa oszczędności. Urządza się również od czasu do czasu bezpłatne kursy praktyczne z zakresu kulinarnstwa, kroju, robót ręcznych i t. d.

Ks. proboszcz Gorgolewski wręczając nowoposwiecony sztandar chorągiew, podkreślił znaczenie tej godności, poczem zwracając się do zgrom.

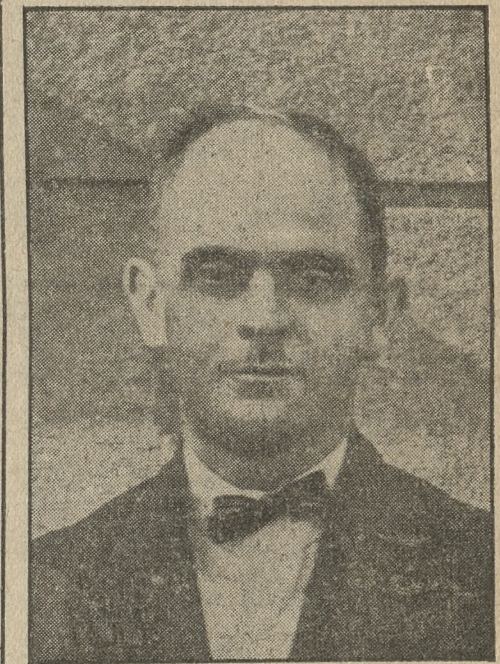
Ofiary katastrofy samochodowej

Ś. p. Konstanty Scholl, burmistrz miasta Szamotuł i prezes Stowarzyszenia Burmistrzów na wojew. poznańskie.

S. p. Scholl, jak już donieśliśmy, zginał tragiczną śmiercią podczas głośnej katastrofy samochodowej pod Manieczkami, z śp. Neumannem, burmistrzem m. Witkowa. Tragiczna śmierć tego organizatora dobrego i sumiennego zasłużył się dla miasta Szamotuł, wywołała powszechny żal.

Pogrzeb ofiary katastrofy odbędzie się jutro w Szamotułach. (k)

Zwłoki tragicznie zmarłego burmistrza m. Witkowa, śp. Z. Neumanna, przywieziono dziś do Poznania; trumnę z zwłokami złożono na katafalku w kościele św. Marcina. O 10,30 uroczystą żałobną mszę św. odprawił ks. Kaczorowski, wigilje zaś ks. Misiolik. Po ceremoniach kościelnych ruszył orszak pogrzebowy, prowadzony przez prob. ks. Kaźmierczaka w asyście licznego duchowieństwa na cmentarz święto-marciński. W pogrzebie wzięła udział rodzina zmarłego, korporacje miejskie Witkowa, liczne organizacje z sztafarami, znajomą oraz tłumy ludzi. Na trumnie złożono liczne wieńce. (z)

dzonych, wzywał wszystkich do pilności i wytrwałości, albowiem w Polsce niebezpieczne nurtują prądy, dążące do podkopania zasad Chrystusowych. Polska tak długo będzie istniała — mówi ks. proboszcz — póty będzie katolicka.

Po odczytaniu aktu poświęcenia sztandaru, rozdano za wytrwałą pracę około dobra stowarzyszenia dyplomy, które otrzymali patron ks. proboszcz Gorgolewski, wicepatron ks. Mazur, ks. Kluskowski i p. prof. Kleczkowska. Poza tem wręczono dyplomy p. M. Klimkównie, Banaszakównie, N. Szlifównie, H. Przybyłównie i in.

Nastąpiło składanie życzeń przez księży, delegatów i chrestnych poczem odśpiewano „Cześć Ci składamy”. Po wygłoszeniu deklamacji „św. Teresa” i „Kamyk i róża”, zakończono podniosłą uroczystość odśpiewaniem „Wszystkie nasze”. W końcu odbyła się wspólna herbata, która przeciągnęła się w miłym nastroju do późnego wieczora. (z)

RADJO

Czwartek, dnia 9 października 1930 r. Poznań (335 m) godz. 7.15 gazeta poranna R. P.; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 komunikaty PAT, notowania giełdy pien.; godz. 17.45 koncert popołudniowy; (transmisja z Warszawy); godzina 19.00 interludium muzyczne; godz. 19.15 audycja humorystyczna (wygl. p. Zygmunt Noskowski, art. dram. T. P.); godz. 19.30 komunikaty z cyklu organiz. przez Związek Obrony Przemysłu Polskiego w Poznaniu; godz. 19.45 kurs elem. języka angielskiego; godz. 20.00 „Żywe słowo” w układzie i wygl. p. Stanisławy Wysockiej, art. dram.; godz. 20.15 pogadanka radiotechniczna; godz. 20.30 koncert solistów. Wykonawcy: Włodzimiera Jarochowska (mezzosopran), Witold Both (skrzypce), Jadwiga Komorowska (akompanjament); godz. 21.30 słuchowisko z Warszawy. „Świerszcz za kominem” — Karola Dickensa; godz. 22.15 sygnał czasu, komunikaty PAT, sportowe i policyjne.

Katowice (409 m) godz. 12.10 koncert gramofonowy; godz. 12.30 koncert szkolny (P. R. Warszawa); godz. 16.10 koncert gramofonowy; godz. 17.15 odczyt z Krakowa; godz. 17.45 koncert solistów; godz. 20.00 program Warszawy.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 „O czym wiedzieć powinna dobra gospodyni”; godz. 12.35 koncert szkolny; godz. 14.30 „O wypadkach t. zw. białsko - siedleckich w 1902 roku” — opowie nacz. Frankowski; godz. 16.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.45 koncert kameralny; godz. 19.10 giełda rolnicza; godz. 19.25 płyty gramofonowe; godzina 20.30 koncert popularny ork. Polskiego Radja; godz. 21.30 słuchowisko z Warszawy: „Świerszcz za kominem” Karola Dickensa; godz. 22.15 koncert solistów; godz. 23.00 muzyka taneczna z „Gastronomji”.

21-sza Loteria Państwowa

Ciągnięcie od 9-tego września do 14-tego października.

(Bez gwarancji)

W dwudziestym piątym dniu ciągnięcia 5-jej klasy padły wygrane na numery następujące:

15,000 zł na nr. 140048.

Po 10,000 zł na nr. 43884 94802 100761 209947.

Po 3,000 zł na nr. 62338 67696 78691 87694 134138 148575 171632 183152.

Po 2,000 zł na nr. 11788 14691 34493 41421 53441 54454 60491 69551 80722 154448 164785 168682.

Po 1,000 zł na nr. 4646 6380 22603 29160 33838 44319 65404 74393 87773 88571 90397 105862 108514 110816 115267 139889 151307 153343 177171 199900 201504 206742.

Po 600 zł na nr. 8106 12583 14732 25645 32479 37026 49202 53638 61381 62226 65089 67250 78291 83066 91952 105742 122435 132643 150494 151752 167054 168005 170942 172680 182612 182612 186711 191163 201705 203899 207703.

Po 500 zł na nr. 649 1856 3589 4312 6948 8310 9047 10097 10502 11320 13742 15750 16782 16801 18515 18663 19600 21278 21822 21948 23059 25945 26776 27224 27486 28658 30947 31196 31306 33018 33684 34131 34825 35352 35894 35914 37351 38031 40071 40074 41511 41574 42293 42549 45967 48338 49039 49955 53258 53296 53943 54735 55179 56567 59830 63853 63988 64591 64772 65004 74251 74686 76310 77359 80505 80839 81396 84561 87072 88986 90878 96373 96923 97154 98021 99711 100042 102379 103573 105809 107702 109327 112153 112912 114114 114495 114569 117291 118379 119039 120598 121186 124785 126801 127035 127373 127652 129173 130057 131814 131969 133241 133403 133807 137037 139547 140341 140915 145297 146596 149416 149594 151141 153038 153768 154083 156487 157206 157951 160510 161480 162887 162931 166765 166782 168492 168705 168747 170176 171023 171420 172392 174027 175738 178382 178393 180286 180366 182459 183949 184784 186021 186261 189715 190008 190454 190843 191443 192379 195376 195610 195048 197434 199142 199286 201700 201864 207899 209633 209843.

Po 250 zł wygrali numery następujące:

7 12 47 68 111 81 292 324 400 48 555 65 665 722 58 977 1012 337 412 76 83 604 53 82

783 806 2086 179 200 9 15 342 598 681 870 928 3100 417 51 561 95 689 706 9 805 6 8 4023 53 69 275 408 68 581 97 602 71 76 736 858 5048 70 228 410 43 54 65 78 85 526 33 64 758 856 99 904 7 6134 99 209 32 377 404 584 94 617 19 748 19 748 84 92 826 61 7113 83 279 371 427 90 603 766 91 824 42 55 8195 336 441 84 526 52 81 688 778 809 46 9021 63 73 148 53 206 20 429 55 553 88 638 48 53 800 21 938 58 10028 133 47 414 37 83 507 604 22 815 82 964 82 11001 65 130 321 26 78 83 412 677 814 37 949 12004 66 151 215 402 34 584 749 802 3 63 13024 135 60 451 672 83 863 956 14149 66 208 307 11 20 41 71 72 401 40 94 635 15062 69 241 60 321 595 97 612 732 836 916 16026 232 71 453 88 91 556 766 828 904 69 17017 572 751 807 45 54 55 974 18035 105 235 47 549 56 656 62 747 52 79 875 947 50 19010 44 107 264 624 33 38 88 702 54 950 20177 221 86 95 349 74 674 898 902 60 21029 133 483 532 73 807 26 93 970 22435 40 628 74 830 32 34 23027 88 97 208 37 54 328 440 91 572 73 654 81 720 878 24046 120 240 86 349 484 509 12 698 831 47 923.

25058 91 157 287 97 350 737 83 877 991 26324 49 72 410 13 57 538 47 621 33 91 831 901 4 62 95 27238 59 434 59 819 942 28133 407 69 731 40 820 21 29411 35 582 608 93 99 765 810 17 30070 223 300 16 45 46 416 18 884 999 31130 68 232 336 62 463 70 514 24 71 633 94 710 20 843 76 32043 64 75 101 92 210 341 402 36 618 77 96 748 832 933 43 50 33239 46 361 431 540 645 48 55 95 731 62 823 961 72 306 30 408 569 829 38 69 36100 256 90 329 64 92 638 89 707 48 50 878 993 99 37008 68 114 17 204 12 78 490 570 686 736 64 86 94 879 38171 88 93 323 34 48 515 622 26 62 80 86 98 729 925 40 76 39104 13 81 306 94 548 616 710 19 91 827 903 72 85 40000 154 208 9 326 67 405 14 46 74 517 633 843 41086 171 236 82 318 50 482 614 32 927 76 42115 82 217 354 57 486 648 53 783 88 839 72 968 43089 188 204 458 703 77 800 81 909 44020 23 111 287 311 447 512 696 45000 13 274 312 28 516 54 913 41 46104 17 27 54 58 205 410 85 525 703 852 912 89 47397 422 515 82 608 52 77 83 719 38 63 887 48000 45 134 549 91 639 81 792 853 65 49163 207 502 23 639 719 20 871 90 919.

50061 73 176 203 2793 692 766 90 876 969 95 51248 339 587 620 48 89 726 60 52018 37 66 75 284 436 92 699 812 53002 44 107 77 87 316 405 601 76 775 86 810 949 54003 20 23 30 703 847 976 95 99 55007 83 116 51 256 338 594 621 700 46 47 78 801 35 71 81 56191 279 353 412 77 544 615 34 782 809 71 998 57015 38 91 188 617 707 59 819 96 901 2 58092 397 390 433 587 645 91 703 82 852 65 85 941 59048 111 256 639 84 736 45 876 78 83 964 73 60045 110 219 58 85 95 588 607 727 86 827 933 53 58 70 61010 129 358 76 429 545 67 74 619 44 67 712 922 46 62017 31 50 66 120 215 68 374 403 78 584 656 96 734 829 931 60 63117 78 381 405 604 736 42 839 946 64100 20 31 344 436 65 546 61 56 630 721 882 967 65043 298 390 539 613 728 40 841 920 21 54 96 66084 93 237 84 408 9 42 693 748 55 98 838 72 73 78 946 67086 229 89 95 305 65 89 732 57 811 68208 30 452 53 505 75 95 650 705 881 69076 193 219 196 598 640 739 827 950 72 73 96 70008 26 406 21 58 674 85 741 816 58 930 61 83 71013 96 97 102 51 280 95 416 65 773 97 977 72356 518 42 69 674 848 75 73157 98 356 57 449 598 606 38 746 80 855 931 74107 80 259 343 422 543 739 83 808 9 80 901 38.

75046 70 161 290 315 55 432 95 622 749 96 849 914 54 78079 96 561 80 85 637 792 833 77038 162 287 357 547 851 972 82 78067 101 61 20 67 77 357 62 419 655 726 43 874 984 79038 98 193 230 60 306 473 607 10 26 704 29 929 39 930 68 80039 44 218 78 347 456 92 588 614 48 58 74 758 73 811 97 958 81021 59 86 118 40 74 80 354 412 76 546 48 69 672 719 77 944 45 56 62 82103 68 246 64 95 342 467 505 21 962 83090 195 309 53 463 557 603 23 24 84021 44 77 115 76 83 222 368 413 88 519 24 45 46 50 664 705 888 85017 61 68 272 328 421 68 639 56 728 50 809 87 86009 17 47 70 225 39 308 27 95 96 448 533 603 902 8 99 87367 476 558 70 94 613 48 752 68018 58 114 49 55 232 376 435 538 807 907 25 26 89142 62 72 458 84 519 725 80 847 90384 414 608 29 705 23 899 926 98 91185 218 47 56 58 464 552 641 904 92112 65 79 486 588 602 46 53 847 93043 80 281 419 23 52 551 748 64 75 892 94067 94 97 165 363 407 505 615 707 860 957 95175 326 403 72 747 828 53 85 96091 319 424 30 510 27 654 808 15 21 73 928 66 97062 90 174 206 27 62 324 441 618 62 917 88 98005 108 17 39 74 89 328 62 90 378 432 48 59 530 631 45 73 724 49 979 84 99127 265 71 80 98 317 70 561 601 75 713 36 52 59 970.

100019 156 84 91 206 83 300 413 555 694 789 883 983 101048 60 173 81 333 79 497 682 840 932 102271 72 403 70 743 68 810 924 103075 350

532 74 632 55 834 973 104292 997 105115 72 219 50 382 650 728 46 51 913 106057 251 367 623 905 71 107125 40 56 213 301 96 457 573 90 857 77 83 90 703 77 862 904 108048 87 240 68 331 80 651 808 915 109078 211 313 73 459 81 655 776 953 64 110195 360 451 651 99 779 835 99 905 43 111109 45 87 316 476 85 545 604 19 888 949 112045 68 76 78 30 114 69 206 10 98 404 611 74 706 18 35 77 885 945 53 113010 48 52 110 293 376 99 407 22 49 76 508 29 640 98 99 728 61 71 838 45 114013 37 241 308 28 65 446 59 75 92 531 670 738 63 852 82 93 938 45 115078 188 381 83 96 468 557 79 605 83 702 70 832 938 116003 12 38 66 202 45 306 499 532 52 61 632 733 843 86 96 980 117030 44 127 223 36 431 94 559 661 836 947 65 118017 44 346 454 76 604 715 55 925 92 119016 125 26 32 251 317 421 65 82 90 530 87 639 40 809 37 43 77 941 50 120118 34 78 632 70 743 74 877 993 121013 63 305 448 584 89 609 24 879 924 122038 57 126 37 212 69 322 484 91 527 672 81 838 955 123214 35 333 584 685 840 915 60 124101 79 250 93 365 447 503 27 35 65 730 817.

125040 374 75 471 88 507 722 970 126082 104 242 454 61 97 605 16 723 127003 418 33 71 517 31 744 48 929 128043 54 213 326 28 47 508 85 905 10 129082 108 204 313 471 569 725 39 130085 115 97 325 96 655 73 720 820 906 131001 55 132 85 374 85 496 565 80 632 753 846 58 952 70 132037 81 98 127 71 73 210 43 44 93 447 95 133014 30 65 110 36 69 304 88 401 30 845 92 97 924 88 134004 413 669 724 808 13 942 135030 148 275 94 720 827 921 29 30 136084 102 302 31 77 402 39 94 852 78 947 137029 30 87 146 343 45 75 438 50 72 529 622 55 138119 70 458 80 709 49 72 862 95 948 139007 87 287 453 591 90C 140112 98 420 77 516 37 58 629 92 825 74 926 36 38 85 141146 74 331 83 578 625 85 820 73 83 94 918 64 86 142047 255 62 372 503 19 72 799 872 143314 97 426 74 93 594 723 36 860 87 89 902 4 16 63 144098 149 69 204 28 56 39 323 556 81 672 81 846 975 145001 149 211 61 426 43 553 61 620 24 914 16 25 146033 146 208 326 462 76 501 18 644 723 27 38 57 58 870 89 147027 351 519 79 701 865 922 148023 99 309 420 565 69 738 841 61 79 900 86 149021 106 55 94 365 429 56 609 2 735 39 937 97.

150001 17 36 87 142 69 288 475 86 503 8 614 748 866 72 972 96 151024 75 224 40 433 35 714 69 897 152028 37 52 119 76 251 68 94 476 837 153172 89 271 333 442 91 533 602 35 64 80 728 62 67 846 89 900 19 36 154048 141 352 97 409 581 87 668 88 724 936 63 73 95 155004 18 99 208 70 403 75 92 572 726 83 910 156016 81 87 143 200 23 7 316 417 712 46 86 894 952 72 157122 263 381 514 076 737 70 826 158047 91 207 411 651 712 806 21 69 97 981 159007 23 230 60 71 81 89 311 40 401 788 803 32 45 46 62 160000 225 450 56 631 748 71 72 818 904 66 85 91 161082 131 76 330 420 689 736 52 162129 74 248 316 84 460 88 756 893 163100 12 73 290 442 87 550 609 715 69 71 72 857 84 915 26 164075 84 94 118 242 65 73 74 326 429 527 39 620 702 165016 18 267 454 687 779 91 838

168094 186 329 506 34 86 612 35 856 916 167135 36 75 220 33 62 401 45 574 610 772 78 801 168043 91 178 381 422 64 82 62 90 96 653 90 718 39 81 169075 155 80 97 377 526 48 75 626 830 47 58 170013 22 137 201 26 33 84 455 588 703 13 22 46 83 889 913 47 171007 80 317 412 523 99 609 743 920 172001 46 157 816 944 65 77 78 88 95 173114 288 92 44 526 635 68 77 797 815 174118 55 393 651 74 702 79 827 966.

175190 323 27 563 689 716 17 38 64 98 842 941 176025 44 187 301 85 704 858 177059 78 167 215 371 404 23 70 574 800 6 49 970 178141 82 209 24 92 332 416 58 505 37 51 759 823 77 83 900 94 76 179156 375 418 54 74 605 28 70 74 759 75 833 972 180017 60 73 96 100 92 368 500 87 618 721 181010 84 252 329 34 480 96 520 73 93 644 716 55 876 905 41 91 93 182008 22 46 222 92 338 70 82 511 625 749 67 96 814 84 966 93 183019 20 65 86 105 49 333 508 630 780 878 999 184001 21 115 97 210 41 60 326 27 88 492 849 185097 124 96 220 98 356 417 92 518 31 35 619 27 186072 141 203 360 76 844 73 946 72 83 187033 105 15 55 201 60 339 569 97 979 188067 99 158 230 306 450 522 644 710 824 942 96 189006 31 146 253 317 30 75 414 86 621 739 45 49 812 24 922 49 60 65 77 190077 177 362 402 768 82 882 921 191036 89 158 236 70 663 718 23 37 844 45 966 81 192017 38 98 280 312 85 92 480 83 678 98 702 13 46 47 67 922 44 47 88 94 193351 405 70 665 813 95 935 72 99 194109 88 90 234 61 64 355 486 527 49 600 41 77 863 909 49 81 195006 41 71 116 38 39 441 80 330 94 415 63 70 558 668 932 196038 74 458 689 701 42 65 845 51 912 42 197020 96 161 295 492 849 185097 124 96 220 98 356 417 92 518 31 430 682 831 87 968 198096 147 48 244 333 440 84 716 937 52 199050 213 390 401 21 600 992.

<

Dnia 4 października r. b. zmarł wskutek tragicznego wypadku burmistrz miasta Szamotuł, ś. p.

Konstanty Scholl

członek Kuratorium Kursów Doksztalających dla urzędników administracji komunalnej województw poznańskiego i pomorskiego.

W Zmarłym straciło Kuratorium światłego i doświadczonego współpracownika. Cześć Jego pamięci!

dw 1761

Begale, Starosta Krajowy i Prezes Kuratorium.

Przewielebnemu Duchowieństwu, Magistratowi i Radzie Miejskiej, Stowarzyszeniom oraz Obywatelstwu miasta jak i okolicy, Krewnym i Znajomym za oddanie ostatniej przysługi, przesłane kwiaty i wieńce naszemu ukochanemu ojcu, ś. p.

Wacławowi Książkiewiczowi

i za okazanie nam współczucia w tej ciężkiej chwili, składamy tą drogą serdeczne

Pw 5 699-41.54

podziękowanie.

Wągrowiec, dnia 7. X. 1930.

Rodzina.

Dnia 5 b. m. zmarł długoletni członek Towarzystwa naszego ś. p.

Adam Bydałek

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 9 b. m., o godz. 11.30 przed poł., z kościoła Św. Marcina.

O liczny udział w pogrzebie prosi

rw 11884/5

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

Wypadek 182.

ST. RYNEK 37
POLECA

SZALE
SKARPETY
REKAWICZKI

zw 26985

Dom

w rynku w mieście powiatowym ze składem rzeźniczym, całkowitem urządzeniem zapędowym, dobrze zaprowadzony, istniejący 50 lat korzystnie sprzedam zaraz.

Oferty „Par“, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod 57,229
Pw 5698-57, 29

500 zł

i więcej zarobić może każdy podróżujący wszystkich miejsc odwiedzając klientów prywatną Zgłoszenia przyjmuje Lipowicz, Gniezno, Św. Krzyżka 1. zw 28988

Restauracja i Kawiarnia

do wydzierżawienia

od 1 kwietnia 1931 r. przy Hotelu pod Orłem w Bydgoszczy. Oferty

Pw 5784/63, 65B

Zarząd Hotelu.

Drzewka i krzewy owocowe

wysadki truskawek, rabarberu sprzedaje

A. Pilinski, Górczyn

Szosa Okrężna obok Warowni 9.

Tel. 70-06.

zw 28929

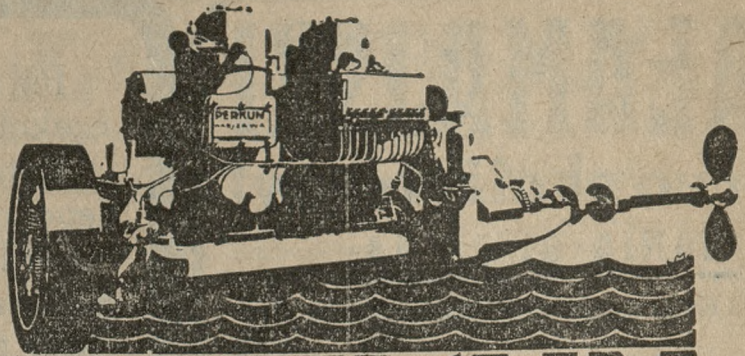
90 mija w tym roku od założenia mej firmy
lat złotniczo-jubilerskiej

Z okazji tej w ciągu następnych **10-ciu** dni będę sprzedawał po cenach wyjątkowo niskich wszystkie moje towary jak:

brosze zastawy łańcuszki
kolczyki półmiski zegarki
pierścionki sztucce budziki

W. Kruk Poznań, 27 Grudnia 6.
Zał. 1840.

dw 1729

PERKUN MORSKIE MOTORY ROPOWE

MEDAL ZŁOTY

MINISTERSTWA KOMUNIKACJI
NA WYSTAWIE w POZNANIU — 1930 r.

MOTORY DLA KUTRÓW, STATKÓW,
DO ŁODZI MOTOROWYCH

60 KM
WRAZ ZE ŚRUBĄ
NAWROTNA
i SPRZĘGŁEM

RYBACKICH
TOWAROWYCH
i PASAŻERSKICH

NISKIE KOSZTY EKSPLOATACJI

FABRYKA WYKONUJE CAŁKOWIĄ INSTALACJĘ MOTORÓW ZE ŚRUBAMI LUB BEZ ORAZ PODEJMUJE SIĘ MONTAŻU NA STATKACH, OPRACOWANIE SZCZEGÓŁÓW WBUDOWANIU MOTORÓW NA STATKACH ISTNIEJĄCYCH LUB PROJEKTOWANYCH.

TOW. FABRYKI MOTORÓW

PERKUN
WARSZAWA GROCHOWSKA 46

nr 4114

Pałacą kwestję mieszkaniową
rozwiązuje

HERAKLITH

tania, lekka, ogniotrwała wysoce izolująca
plyta budowlana

PLYTAMI HERAKLITHOWEMI buduje się szybko, ekonomicznie i tanio, budynki ciepłe i suche.

PLYTAMI HERAKLITHOWEMI można wybudować całe domy lub też wznosić nadbudówki, wykorzystywać poddasza i w ten sposób stwarzać nowe ubikacje mieszkalne.

ZIMNE i WILGOTNE MIESZKANIA na skutek izolacji płytami HERAKLITHOWEMI przemieniają się w zdrowe i wygodne mieszkania.

LEŻY ZATEM W INTERESIE TYCH, którzy zamierzają obecnie budować względnie przebudowywać, by przed sporządzeniem planów zaznajomili się ze zaletami PŁYT HERAKLITHOWYCH

PROSIMY DZIS JESZCZE zwrócić się do nas i żądać nader pouczających i szczegółowych prospektów.

Z PRZYJEMNOŚCIĄ TEŻ WPANA poinformujemy bezpłatnie i bez zobowiązania.

Autoryzowane zastępstwa:

Tow. Handl. Przemysł. Mieczysław Zagajski S. A. Warszawa, Zórawia 3
Rejon zastępczy: województwa: warszawskie, poznańskie, pomorskie, lubelskie i kieleckie.

Tow. Handl. Przemysłowe Mieczysław Zagajski S. A. Oddział Katowice
Mickiewicza 12
Rejon zastępczy: Górny Śląsk, Zagłębie Dąbrowskie i okręg częstochowski.

F-a Edward Rzechaczek, Biała koło Bielska, ul. Graniczna 5
Rejon zastępczy: Śląsk Cieszyński i okręg krakowski.

F-a Bracia Mund, Lwów, ul. Sykstuska 23
Rejon zastępczy: wojew. lwowskie, stanisławowskie, tarnopolskie i wołyńskie

F-a G. Piotrowski, Wilno, ulica Trocka 11, m. 9
Rejon zastępczy: wojew. wileńskie, nowogrodzkie, poleskie i białostockie.

F-a Beton wł. M. Matz, Łódź, ul. Srebrzyńska 6
Rejon zastępczy: województwo łódzkie.

Tw 458

„KWASOWIT“
czerwony

najlepszy ocet stołowy.

„KWASOWIT“
zielony

najlepszy ocet do zapraw.

Meble

wszelkiego rodzaju sypialnie, kuchnie lustra i t. d. poleca J. Dabkowski, Szewska 2, magazyn mebli. Najtańsze źródło zakupu dla każdego.

r 11 763

KALAMAJSKI

mocno obniżył ceny!

TANIA BIELIZNA:

Koszulka nocna przybr. koronką i wstawką	4 ²⁵
Koszulka nocna przybr. koronką i wstawką	5 ⁹⁵
Koszulka nocna przybr. haftem maszynow.	7 ⁵⁰
Koszulka nocna nansukowa kolor. przybr. koronką	14 ⁰⁰
Koszulka nocna przybr. koronką - długie rękawy	7 ⁵⁰
Kombinacje majteczkowe, trykot jedwabny z koronką	9 ⁵⁰
Kombinacje majteczkowe, jedwabno-trykotowe - Prima	18 ⁰⁰
Kombinacje majteczkowe batystowe kolor. z koronką	8 ⁷⁵
Kombinacje halkowe trykot jedwabny z koronką	12 ²⁵

Bielizna wykwintna w wielkim wyborze i bardzo tanich cenach!

Pw 5730/81-41.49/50

Wróciłem

Dr. J. Śniegowski

specjalista chorób skórnych i moczopłciowych
 Prywatnie 10-12 i 5-6,30
 Kasa Chorych 12-1 i 3-4,30
 Poznań, Al. Marcinkowskiego 7, I p., tel. 53-35

Pw 5724-41,28

A. DENIZOT

LUBON (POZNAŃ)

poleca

drzewa i krzewy owocowe, parkowe i ozdobne, róże, konifery, rośliny na żywopłoty.

Cennik na żądanie! Cennik na żądanie!

Pw 5577/57,181

Parisienne donne diplómée leçons de français

grammaire conversation littérature
 préparation au baccalauréat

prix modérés

Ogrodowa 12, au fond de la cour, II étage à droite.
 zw 25840

Cement portlandzki i szybkowiązący, wapno budowlane i hydrauliczne, tynk szlachetny w różn. kolorach, sufity i płyty ceglówne ściennie, płyty posadzkowe i ściennie glazur. kafle

oraz wszelkie inne materiały budowlane poleca

Gustaw Glaetzner

Centrala Materiałów Budowlanych i Dachówek
 Poznań 3, ul. Mickiewicza 35.
 Telefon 65-80 i 63-28. nw 4021

Kasyno Obywatelskie WIEPRZOBICIE

kiszki z kapustą

(własnego wyrobu) jak i mięso z kotła, w czwartek, dnia 9 października r.b., na które Szan. moich gości jak i sympatyków najprzejmiej zapraszam

Zamkowa 3 Jan Hejnowicz
 r.w 11894 właściciel.

Fabryka mebli

w pełnym biegu, z kompl. urządzeniem maszyn, suszarnią parową, ca 500 m² ubik. fabr., garaże do wydzierżawienia zaraz wzgl. cała posesja z domem mieszkalnym na sprzedaż w Bydgoszczy. Oferty Kurjer Pozn. zw 25 893

Pół roku temu wypuściliśmy czekoladę „Mascotte“.

Potężne ilości sprzedanej do tego czasu czekolady „MASCOTTE“ świadczą najlepiej, że w reklamie, nie obiecywalimy za wiele. Czekoladę „MASCOTTE“ jedzą dzisiaj najwybredniejsi smakosze i są nią zachwyceni.

Obecnie wypuściliśmy na rynek nową czekoladę pod nazwą

„OMEGA“

tabl. ca 100 gr. — cena zł 1,30.

Czekoladę

„OMEGA“

nabyć już można prawie w każdym składzie.

Nasza nowa czekolada

„OMEGA“

tabl. 100 gr. — cena zł 1,30 jest niemniej doskonałą i stoi poza wszelką konkurencją. — Tak twierdzą wszyscy, którzy już ją kupowali. — A jest ich tysiące.

„OMEGA“

tabl. ca 100 gr. — cena zł 1,30 jest zbliżoną do czekolady typu „LINDTA“, a zatem więcej wytrawna niż „MASCOTTE“. Zalecamy wszystkim, którzy chętnie jadają czekoladę wytrawną a la „Lindt“ by w przyszłości kupowali wyłącznie czekoladę wytrawną Pw 5625-41,51

„OMEGA“

GOPLANA

S. A.

Fabryka Czekolady
 Poznań.

PRZESYŁKI DO WYBORU ZA REFERENCJAMI

B.SCHULTZ

TELEFON 1513 POZNAŃ GWARNA 16
 ROK ZAŁOŻ. 1840

NAJWIEKSZY SPECJALNY DOM
 PIERWSZORZĘDNYCH
**TOWARÓW
 FUTRZANYCH**

WYKONANIE PODŁUG MIARY
 WE WŁASNYCH PRACOWNIACH

Zakup towarów futrzanych jest rzeczą zauszarną. Mój od przeszło 85 lat istniejący specjalny interes daje gwarancję za fachowe, solidne wykonanie i nieskazitelną zdrowy materiał.

MODERNIZACJE NA ŻYCZENIE

n.w 8998

Restauracja Ogrodu Zoologicznego

Niniejszem pozwalam sobie przypomnieć Szan. Gościom, iż tak jak w latach ubiegłych urządzam i w bieżącym roku każdego czwartku

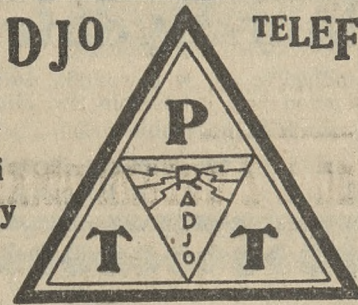
Wieczorek towarzyski

na który najprzejmiej zapraszam.

Pw 5 695-41,55 St. Kaczmarek, gospodarz.

RADJO TELEFONY

aparaty
 głośniki
 przybory

wszelkich
 systemów

Poznańskie Towarzystwo Telefonów
 Poznań, Jasna 9. Bydgoszcz, Jagiellońska 67/68. Pw 4902-38 46

Gościniec z salką i 8 pokoi

wszystko masywne zabudowania, w tem roli 15 mórg, do tego 2 morgi ogrodu owocowego, inwentarz żywy i martwy kompletny, zaraz na sprzedaż. Bliższe szczegóły u właściciela. Józef Wieczorek, Smolice, pow. Gostyń. zw 25 918

Bardzo korzystnie!

Przedsiębiorstwo samochodowe, założone w roku 1922, w większym mieście na prowincji (w Poznańskim) w centrum, z mieszkaniem 4-ro pokojowym, z magazynem, warsztatem wyposażonym w najnowszy parowy aparat wulkanizacyjny, z powodu zmiany na sprzedaż. Zgłoszenia pisemne do „Par“, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 41,25

Pw 5696-41,25

Kasztany i żołędzie

w każdej ilości kupuję.

BRONISŁAW STEINMETZ,
 Leszno, Leszczyńskich 28, tel. 262.
 zw 25917

Dwóch inteligentn. chłopców

16-to letnich, z zdolnościami rysunkowymi posiadających dobre świadectwa szkoły średniej, mogą się zgłosić w charakterze

uczni do działu rotograwurowego (retuszer) i kamieniodrukarskiego (przedrukarz.)

Nauka trwa 4 lata. Wnioski o przyjęcie należy skierować tylko pisemnie z dołączeniem uwierzytelnionych odpisów świadectw szkolnych do:

Drukarni św. Wojciecha
 Poznań, Piotra Wawrzyniaka 39.

Wnioski nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.
 Pw 5696-41,58

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: z 18924, n 2735, d 1790
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Obrączki ślubne

biżuterię i zegarki kupisz najkorzystniej u A. Prante, St. Rynek 91, wchód ul. Wroniecka, nr 4 317

Mereszkarke

Singera sprzedam tanio. Śmiałowski, Kościarny, Szeroka 2, zdw 98 800/1

Skład

papierni, galanterji, towarem, urządzaniem, mieszkaniami, pryncypalna ulica - 6.000. Informacja, Św. Marcin 15. I, front, zdw 98 705/6

Pospieszna

maszynę sprzedam Drukarnia Gólska, Półwiejska 35, zdw 98 650

Dobermana

czujnego sprzedam „Sart” św. Marcin 45, tel. 59 47, zdw 98 651

Tanio

na sprzedaż skład cukierków zaraz przy ruchliwej ulicy Oferty do Kurjera zdw 98 645

Palto

meskie, płaszcz sportowy, wózek do lałki dobrze utrzymane. Bukowska 33, parter, lewo, front, zdw 98 770

Płaszcz

damski zimowy tanio na sprzedaż. Wały Królowej Jadwigi 1, III, prawo, zdw 94 580

Kamienica

jednopiętrowa (wolne mieszkanie 3 pokojowe i kuchnia) na sprzedaż. Wskaże Kurjer zdw 97 840

Restauracja

w Poznaniu z pełnym wyszynkiem, ogród dla gości, latemima koncert własne budowlki, dobrze prosperująca na sprzedaż do objęcia potrzeba 25.000 zł. Oferty Kurjer zdw 98 157

Pianino

jak nowe oddam tanio za gotówkę. Wały Jagiello 20, mieszkanie 9, zdw 98 274

Beczki

debowe, nowe różnych wielkości do kapusty i inne cele tanio. Strzelecka 15, Pw 5 676-41,15

Dom

czteropiętrowy, luksusowy, centrum, dochód 32.000, cena 260.000. - Szarek, Bydgoszcz, Dworcowa 90, zdw 98 453

Salon

złocono lakierowany „Empir” sprzedam tanio Zakład rzeźbiarsko-stolarski Poplińskich 2 (Wilda), zdw 98 400

Saksofon Es

z futerałem, mało używany, jak nowy i B. trabka korzystnie na sprzedaż. Bączek, Piotra Wawrzyniaka 3, zdw 98 672

Mleczarnia

reczna, w pełnym biegu, w bardzo dobrej okolicy, z powodu choroby zaraz do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 680

Skład

na wszelką branżę, średniości sprzedam zaraz. Adres Kurjer zdw 98 692

Dyrekcja Międzynarodowej Wystawy Komunikacji i Turystyki ma do sprzedania
z powodu likwidacji około 230 mtr. bież. parkanu, drzewo z rozbiórki, blache itd., pozatem inwentarz terenowy i biurowy jak: kase żelazna, stoły, biurka, fotele, szafy, regały, lamy, wieszaki, lampy biurkowe i wiszące, maszyny do pisania, przybory kancelaryjne itp. Sprzedaż w Wlezy Górnosławskiej na terenie Targów Poznańskich codziennie od 10-13-tej, zdw 98 658

Płaszcz

sprzedam. Młyńska 3, III, lewo, zdw 98 613

Skład

kolonialno-spożywczy w pełnym biegu sprzedam korzystnie z powodu wyjazdu. Września, ulica Zamkowa 19, nw 4 280

Sprzedam

w centrum Bydgoszczy kolonialkę z 4 pokojowym mieszkaniem za 3.000 zł. Towar podług faktury. Oferty pod „Kolonialka” do „Par”, Bydgoszcz, Pw 5576 63,648

Rozsądni kupują

bieliznę wprost w fabryce gdyż zaoszczędzają 50%. Koszuła męska biała od 3.90 Koszuła męska smokingowa od 8.90. Koszuła damska od 1.90. Trykoty zimowe po cenach najniższych poleca Fabryka Bielizny J. Schuber. Poznań, Wrocławska 3, Pw 5 421-40,63

Do

sprzedania w Szamotulach pow. mieście realność 5 mórg roli, budowni w bardzo dobrym stanie, bógd owocowy, w pięknym położeniu, cena według umowy. Zgłoszenia Józef Rajzer, Głównieck, Poznań I, zdw 98 768

Sprzedam

lub zamienie samochód czteropiętrowy Fiat 501, kryty w bardzo dobrym stanie na samochod 5-6 osobowy kryty. D. Sobieralski, Opalenica, zdw 98 113

Bałtyk

nad plażą, przy lesie, blisko miasta sprzedam 4 parcele budowlane po 1.600, 1.700, 1.900, 2.800 zł i 20 mórg roli z lasem, przy stacji i szosie za 5.000 zł, wpłata w 10 miesięcznych ratach. Makowski, Wejherowo, ul. Klasztorna 10, zdw 98 746

W centrum

miasta, Rybnika, liczącego 2.200 mieszkańców, w ośrodku kopalinowym na Górnym Śląsku, jest zaraz do objęcia skład specjalnie nadający się na galanterję. Gawałek, Rybnik, zdw 98 745

Skład

rzeźniczy, mieszkanie, warsztat kompletne urządzenie składowe, maszyny, dobrej dzielnicy z powodu stosunków rodzinnych korzystnie do nabycia. Zgłoszenia Komieczny, Stary Rynek 43, zdw 98 721

Willa

komfortowa sześciopokojowa, centralność, Solacz 62.000, zaliczki 35.000, Debu 38.000, zaliczki 26 tysięcy sprzedam Plac Nowomiejski 10 a, Górny zdw 98 811

Okazja budowlana

z rozbiórki kantówka, podłogówka, drzwi okna sprzedaje się tanio w Parku Wilsona, Pawilon Prasa, zdw 98 55748

Pończochy

piękne, dobre, tanie A. Szymański, Poznań, św. Marcin 1, specjalny skład pończoch Pw 4 046-7-33,104/5

Wyprzedaje

meble po znizonych cenach tylko krótki czas Szpryncarz ulica Wielka 13 Pw 2 107/8

Zakład fryzjerski

dobrze zaprowadzony tanio sprzedam, cena 1700 zł. Adres wskaże Kurjer zdw 98 673

Meble

po znacznie znizonych cenach wyprzedaje Pluciński, Wodna 7, zdw 97 696

Skład

sprzetów kuchennych, porcelany, Poznań, dobrze zaprowadzony, powód stosunki rodzinne, sprzedam. Obiekt ca. 20.000, objęcie połowe gotówka. Zgłoszenia Kurjera Pozn. zdw 98 093

Konieczniesz dzisiaj

przyjete jest szukać taniego źródła zakupu. Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24, sprzedaje szklanki do herbaty, kawy, grochu po cenie niedowierzalnej 10 groszy. Tamże sliżca porcelana, alpaka, szkło, prezenty najtaniej, zdw 98 681

Sprzedam

restaurację przyległą mieszkaniem za zgodą gospodarza za bardzo niską cenę zaraz Pruszyński, Chwaliszewo 10, rw 11 306

Skład

papierni w średniości, dobrze zaprowadzony od 10 lat w jednym rełach zaraz z powodu choroby do sprzedania Reflektanci posiadający 10-12.000 zł gotówki zechcą się zgłosić do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 98 523

Wapna

lasowanego 230 kbm w dolach na terenach zachodnich P. W. K. sprzedam w całości po 20 zł za 1 kbm. Telefon 51-62, zdw 98 521

Wytworna limuzyna

6 osobowa 40 KM jak nowa zaraz do sprzedania (ciemna bardzo korzystna) Informacja, Kuła, Poznań, ul. Staszica 3 a, parter, o godz. 1.30-3, zdw 98 514

Samochód

Praga „Piccolo” limuzyna zupełnie nowy z komfortem okazynie do sprzedania. Wiadomość: Adamięwicz Jan, Kościarny, telefon 158, zdw 98 512

Okazyjnie

sprzedam ciężarówkę Ford 1½ tonnowa, kryta. Oferty Kurjer zdw 98 803

Torebki damskie

walizy - necesaire - manicure - teki, K. Zeidler, Nowa 1, Wielki wybór, Niskie ceny! zdw 97 856

Korzystna sprzedaż

Prasa do cegiel nr. 3620, rok budowy 1927 z wydzielaniem kamienia Rappacha była tylko jeden sezon w użyciu, cylinder w wylocie 450 m/m, wałce gładkie 500x700 m/m, wydzielacz 500x600 m/m, sprzedam za połowe ceny kupna. Zgłoszenia Parowa Cegielnia, Janówiec, pow. żniński, nw 4 326

Parcela

2.800 kwm, w całości lub połowe przy ulicy Górczyńskiej, blisko tramwaju, kanalizacja, wodociąg, światło elektryczne zaraz na sprzedaż, Zgłoszenia Kurjer zdw 98 765

Futra

skórki, blamy; ceny hurtowe. - Hankiewicz, Wielka 9 (wchód Szewska), zdw 98 336/7

Pierze i puch

hig. czyste wyroby pościelowe - koldry puchowe - poduszki dekoracyjne najtaniej! EMKAP Poznań ul. Wrocławska 80, tel. 58-03 Pw 4051 33,137

Kury rasy zielononóżek

legi z marca oddajemy stadko 8 kur, kogut 80 zł. Unisław, Dwór, zdw 98 565

Renault 10/30

nowoczesna reklamówka zupełnie zamknięta. Müller, Szewska 11, zdw 97 510

Motory

elektryczne 1/3 1/4 i 1/2 k. m., 220 volt, prad stały sprzedam korzystnie, Franpol, Grobla 27, zdw 98 816

Anodówki

akumulatorowe mało używane sprzedaje korzystnie Franpol, Grobla 27, tel. 32-05, zdw 98 815

Klubowy

garnitur, elegancki jak nowy sprzedam 250, Lewicki, Grobla 4, I, zdw 98 817

Skład

kolonialny delikatesów, duży, 2 okna wystawowe, pokój i kuchnia z towarem, objęcie 11.000, Adres Kurjer zdw 98 829

Skład

w ruchliwym miejscu, nadający się na każdą branżę, zaraz na sprzedaż. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer rw 11 897

Skład

kolonialny z towarem w dobrym położeniu, 3 pokoje kuchnia 2.500 zł sprzedam zaraz. Oferty Kurjer rw 11 898

Wiertarkę

na zapęd i balans sprzedam. Warsztat ślusarski, Seweryna Mielżyńskiego 22, rw 11 886

Skład kapeluszy

dobrze prosperujący przy ruchliwej ulicy z mieszkaniem zaraz do sprzedania. Oferty Kurjer jw 4 821

Gramofon

nowy, szafkowy i rower tanio sprzedam, Słowackiego 48, II, prawo, jw 4 817

2 płaszcze meskie

zimowe, dobrze utrzymane sprzedam tanio. Pontani, Staszica 9, II, front, od 3-5, jw 4 814

Wóz

3 cal., nowy, bardzo tanio sprzedam, Poznańska 18, zdw 98 788

Płaszcz

meski zimowy, ubrania dobrze utrzymane na tego figure sprzedam. Patrona Jackowskiego 40, parter, lewo, zdw 98 791

Naręczonym

zareczynowe pierścionki, ślubne obrączki, zegarki, reczne, ceny od 16 do 100 zł Dla napraw i wyrobu własna pracownia. - Chwilkowski, św. Marcin 40, zdw 98 711

Parcela

na Solacz 1 300 kwm przy tramwaju na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 766

Futra

damskie, różne skóry, spody meskie przystępnie, Wierzbicice 13 zdw 98 688

Modniarstwo

sklep w najruchliwszym punkcie powiatowego miasta, o wyrobienie od 10 lat klienteli z powodów rodzinnych do sprzedania. Wiadomość: Pieszew, Rynek 23, zdw 98 504

Piec

majol, zielony rogowy sprzedam. Ratajczaka 14, wysoki parter, lewo, 2-4, zdw 98 499

Parcelę

korzystnie sprzedam nie daleko tramwaju w Górczynie. Zgłoszenia Górczyńska 7, właściciel, zdw 98 488

Dwa

piece żelazne z rurami tanio sprzedam, Zakład fryzjerski, 3 Maja 4, zdw 98 586

Regały

do akt sprzedam, Półwiejska 31, Różnińska, zdw 98 479

Futro

meskie opoz tanio sprzedam, Plac Nowomiejski 2, II, prawo, zdw 98 478

Szyfonierkę

dwa fotele, kwiatnik, wózek dla dziecka tanio sprzedam, Chwaliszewo 18, front, II, lewo, zdw 98 474

Domek

mieszkalny nadający się także na handel w małym mieście przy głównej ulicy przy kościele do tego 1/2 mórg roli tanio do nabycia wprost od właściciela. A. Kwiatkowski, Kilińskiego 18, Poznań, zdw 98 550

Rzeźnictwo

z mieszkaniem zapęd elektr., dobre położenie, nadaje się na inną branżę. Adres wskaże Kurjer zdw 98 483

Pianino

sprzedam na raty korzystnie. - Zgłoszenia Kurjer zdw 98 591

Dywan

duży, regulator tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 98 376

Parcele

budowlane w Zabikowie sprzedam, Górski, Wierzbicice 39 a, zdw 98 593

1 wagon

ziemiaków jadalnych sprzedam cena 2.20 Poznań, Dworzec Towarowy, zdw 98 534

Futro meskie

eleganckie okazynie tanio (średnia figura) ulica Reya 2 wysoki parter, prawo, zdw 98 584

Dobry zarobek

Sprzedam tanio mało używana maszyna pończosznicza „Rekord” Zgłoszenia Kurjer zdw 98 580

Pianino

z powodu nagłej potrzeby gotówką tanio. Pocha 53, III, prawo, zdw 98 575

Sypialnia

debowe nowe z lustrami, marmurem, lóżka orzechowe angielskie tanio sprzedam. Stolarska, Kwiatowa 6, zdw 98 571

Bandonjum

mało używana tanio Podgórna 5 I, lewo, zdw 98 625

Narzędzia

stolarskie tanio, Podgórna 5, I, lewo, zdw 98 624

Parcele

ul. Krauthofera, Chociszewskiego 2 od 6 zł. „Osadopol” Rzezypospolitej 9, zdw 98 610

Młocarnia

z lokomobila zupełnie jak nowa bardzo korzystnie na sprzedaż. Oferty pod zdw 98 608

Używana

sypialnie tanio sprzedam Stroma 23, I, prawo, zdw 98 606

Skład

towarów krótkich z powodu wyjazdu sprzedam z mieszkaniem i towarem, cena 6.750 zł. Oferty zdw 98 544

Jadłodajnia

dobrze zaprowadzona cena 4.000 zł. Oferty zdw 98 543

3 futra

meskie prawie nowe okazynie na sprzedaż. Obejrzeż można od 4-5. Podolska 9, zdw 98 538

Parcela

przy ul. Sienkiewicza na sprzedaż. Bliższych informacji udzieli Poznańska K. o. j. Elektryczna, dw 1758

5 KUPNA

Poszukuje

się podwozia do auta ciężarowego do 4 tonn z oponami Łaska we zgłoszenia J. Steinko Steszew, nw 4 208

Srebro

złoto, brylanty kupuje Szulc, Plac Wolności 5, Pw 5 700 40,195

Magiel

i urządzenie składowe natychmiast kupie. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 522

Pianino

(zagraniczne) mało używane za cenę przystępną za gotówkę kupie Oferty zdw 98 500

Do karmelków

prask

Poszukuję od 15 października
 dużego próżnego pokoju z urządzeniem kuchni, możliwie w centrum miasta. Zapłać czynsz za kilka miesięcy naprzód. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 848

Dwupokojowego
 poszukuje wyższy urzędnik - wprost od gospodarza, czynsz dwuletni. Łaska we spieszne oferty Kurjer zdw 98 618

Mieszkania
 4 pokojowego (łazienka, światło elektryczne) do 150 zł miesięcznie z 3 letnią dzierżawą zgóry obejmującą zaraz. Przeprowadzę remont mieszkania i klatki schodowej. - Oferty Kurjer zdw 98 669

1200 zł
 za pokój i kuchnię lub duży pokój. Oferty do Kurjera zdw 98 676

Mieszkania
 9-2 pokojowego z kuchnią poszukuje bezdzietny profesor gimn. - Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 661

Poszukuję
 mieszkania 2 pokoje, z kuchnią lub bez kuchni, nie wyżej 1 piętra, placę dzierżawę naprzód. Oferty Kurjer zdw 98 790

Bezdzietne
 małżeństwo poszukuje 1-2 pokoi od gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 98 779

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Mieszkanie
 piecokoplowe obszerne, komfortowe we Lwowie zamienię na podobne choćby czteropokojowe w Poznaniu lub Krakowie. Zgłoszenia Alovert, Gdynia Poście restante. nw 4002

Zamienię
 pokój z kuchnią na takie same lub większe z stróżostwem. Adres wskazuje Kurjer zdw 98 820-1

11 POKOJE UMEBL

Pokój
 duży, mały przyległy panom 15. Babińskiego 7, parter. zdw 98 318

Małżeństwu
 bezdzietnemu wynajmie pokój z urządzeniem kuchni. Adres wskazuje Kurjer zdw 98 192

„Informator“ poleca pokoje
 Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 98 468

Pokój
 wolny, Kozłowska Focha 33, I. zdw 98 551

Umeblowany
 pokój do wynajęcia. Małckiego 33, I. prawo. zdw 98 548

Pokój
 na dwie osoby. Matejki 39, II. lewo. zdw 98 552

Pokój
 z centralnym ogrzewaniem, elektryczność, łazienka, zaraz do wynajęcia. Mickiewicza 29 (na róg ul. Słowackiego) II. piętro. prawo. zdw 98 592

Pokój
 czysty dwuosobowy, elektryczność, zaraz lub 15. 10. do wynajęcia. Łazarz, Graniczna 12, Baczynska. zdw 98 567

Pokój
 frontowy umeblowany poważnej osobie. Zupańskiego 6a, I. prawo. zdw 98 565

Małżeństwu
 lub samotnym pokój elektryczność, urządzenie kuchni od 15. - Adres Kurjer zdw 98 620

Inteligentna
 panią obowiązkowa, znająca haft poszukuje posady do dzieci Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 611

Pokój
 umeblowany, frontowy dla 2 osób lub małżeństwu. Fusani, Wierzbicice 31. zdw 98 539

Pokój
 w centrum z wejściem z klatki schodowej, centralnym ogrzewaniem i światłem elektrycznym. Wynajmie inteligentnemu panu. Oferty Kurjer zdw 98 542

Pokój
 próżny do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 98 530

Dwuosobowy
 elegancki, elektryczność, łazienka, dwóm kulturalnym osobom. Marsz. Focha 82, III. piętro, prawo. zdw 98 818

Studenta
 na wspólny utrzymaniem, tanio. Łakowa 16, I. prawo. zdw 98 652

Małżeństwu
 umeblowany pokój zaraz. Adres Kurjer zdw 98 647

Pokój
 dla lepszego pana utrzymaniem bez. Składowa 1, III. wejście. II. lewo. zdw 98 646

Pokój
 umeblowany z dobrem utrzymaniem dla 2-3 panów do wynajęcia. Św. Marcin 56, II. piętro, front. zdw 98 777

Pokój
 2-3 osoby, słoneczny, ciepły, elektryczność, urządzeniem lub bez zaraz wynajmie, również studentkom. Grunwaldzka 17, I. piętro. zdw 98 716

Pokój
 panu lub małżeństwu wynajmie. Romana Szymańskiego 9, I. lewo. zdw 98 695

Pokój
 umeblowany ewentualnie urządzenie kuchni Chelmońskiego 7, parter. zdw 98 631

Pokój
 umeblowany, frontowy dla 1-2 osób wynajmie. Niegolewskich 7, parter, lewo. zdw 98 715

Korzystnie
 dwuosobowy bez pościeli. Gołębiak, Bukowska 33. zdw 98 662

Pokój
 wynajmie. Św. Józefa 9, III. lewo. zdw 98 670

Pokój
 umeblowany. Zupańskiego 2a, parter, lewo. zdw 98 677

Pokój
 1-3 osobom utrzymaniem, pianino. Półwiejska 2, III. prawo. zdw 98 679

Słoneczny
 70 zł. Fabryczna. Nr. wskaże Kurjer zdw 98 666

Pokój
 umeblowany od 15. 10. do wynajęcia. Słowackiego 27, I. piętro, prawo. zdw 98 736

Wspólny
 panu. Kwiatowa 9, podwórce I. zdw 98 761

Słoneczny
 ciepły pokój wynajmie panu. W. Zygmunt Staro 6, III. p. lewo. zdw 98 760

Dwuosobowy
 niekrepujący, elektryczność, utrzymanie, bez. zaraz. Grobla 1a, II. zdw 98 740

Panią
 na pokój. Szalkowska, Wrocławska 39, III., podwórce. zdw 98 727

Solidny
 pokój. Kędzia, Małckiego 10. zdw 98 726

Grobla
 19. II. wejście II. piętro, prawo. pokój wynajmie paniom. zdw 98 831

Wspólny
 pokój dla paniąki wolny. Szewska 20, III., lewo. rw 11 893

Pokój
 umeblowany 1-2 panom. Patr. Jackowskiego 27, III., lewo. jw 4 820

Pokój
 solidnym panom. Słowackiego 39, III., prawo. jw 4 815

Pokój
 z elektrycznym światłem, centr. ogrzewaniem. Jasna 9, III. zdw 98 781

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
 umeblowanego, niekrepującym wejściem poszukuje spokojny pan, pożądane biurko, okolica Kapońscy, Parku Wilsona, cena Kurjer zdw 97 929

Pokój
 duży lepszy. 4 miesiące zgóry czynsz. Oferty Kurjer zdw 98 107

Oficer, wyższą rangą
 poszukuje pokoju komfortowo umeblowanego (posiada własne łóżko i pościel) zupełnie niekrepującemu, możliwie wejście z klatki schodowej w śródmieściu ewent. ul. Dąbrowskiego i okolica. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 513

Pokoju
 z utrzymaniem poszukuje młodzieniec 25 lat w miasteczku na wsi, leśniczkowie, droźnika kol. blisko kolei do 30 km od Poznania. Oferty Kurjer zdw 98 510

Pokoju
 czystego przy niemieckiej rodzinie poszukuje młody inteligentny. Cena umiarkowana. Oferty zdw 98 484

Szukam
 pokoiku 20 zł miesięcznie Kurjer zdw 98 560

Medyk
 poszukuje pokoju, łazienka, elektryczność, okolica ul. Słowackiego. Oferty Kurjer zdw 98 598

Skromnego
 pokoiku blisko Zamku szuka solidny pan. Oferty Kurjer zdw 98 597

Panią
 poszukuje pokoju bez łożka i pościeli. Oferty Kurjer zdw 98 566

Dwóch
 pokoi w centrum bezwzględnie niekrepujących z światłem elektr. i wygodami poszukują dwaj panowie zaraz. Oferty Kurjer zdw 98 605

Pokoju
 dobrze umeblowanego, elektryczność, bezwzględnie niekrepującego w śródmieściu, cena do umowy zaraz poszukuje pan Oferty Kurjer Poznański zdw 98 604

Poszukuje
 pokoju jednoosobowego osobne wejście, najchętniej w śródmieściu w cenie 50-60 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 546

Pani
 poszukuje pokoju. Oferty cena do Kurjera Poznańskiego zdw 98 532

Krawcowa
 szuka umeblowanego pokoju na szwalnię na Wildzie do 80 zł. Oferty Kurjer zdw 98 629

Krawcowa
 w dom i poza dom. Wierzbicice 31, IV., prawo. zdw 98 704

Pokoju
 z wejściem z klatki schodowej lub zupełnie niekrepującego, czystego, w śródmieściu od 15. b. m. lub 1. poszukuje. Oferty tylko z podaniem ceny do Kurjera pod nr. zdw 98 588

Studentki
 poszukują trzyosobowego pokoju, tanio, najchętniej śródmieście, elektryczność. Oferty Kurjer zdw 98 663

Bezdzietne
 małżeństwo szuka pokoju umeblowanego z urządzeniem kuchni. - Oferty Kurjer zdw 98 674

Próżnego
 pokoju poszukuje młode małżeństwo. Oferty Kurjer zdw 98 675

„Informator“ poszukuje pokoi
 Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 98 771

Pokój
 bezwarunkowo niekrepujący, światło elektr., wejście z klatki schodowej, w śródmieściu dla dwóch zamożnych panów poszukiwany. Oferty natychmiast do Kurjera pod zdw 98 756

Zaraz
 poszukuje pokoju dla pana inteligentnego z niekrepującym wejściem, możliwie w śródmieściu, wzgl. na Łazarz. Pożądane światło elektryczne. Of. do Kurjera zdw 98 735

Słonecznego
 niekrepującego pokoju na Jeżycach poszukuje pan. Oferty Kurjer zdw 98 734

Pokoju
 za lekcje fortepianowe poszukuje. Oferty Kurjer zdw 98 805

Pani
 z dzieckiem szuka pokoju umeblowanego Oferty do Kurjera zdw 98 813

Poszukuję
 pokoju dla 3 studentek w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 98 794

Dwuosobowego
 okolica Składowa Łakowa, poszukują urzędnicy. Oferty Kurjer zdw 98 782

13 LOKALE

Poszukujemy
 per 1. 1. 31. ubikacji biurowych z przyległą składnią lub suchą piwnicą nadającą się na składnice. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 619

Stary Rynek
 parter, piwnice na hurtownie, pracownie wydzierżawie tanio. Skrzynka pocztowa 54. zdw 98 643

Jedną
 ubikację wydzierżawie. Piotra Wawrzyniaka 6. jw 4 813

14 DZIERŻAWY

Skład
 położony w mieście, wśród rynku, nowo odremontowany, wielkość 20 x 6 z urządzeniem z powodu wyjazdu zaraz do wydzierżawienia. Czynsz dzierżawy 150 zł miesięcznie. Zgłoszenia przyjmuje M. Liebross, Nowe Rynek 13, Pomorze. zdw 98 445

Dzierżawa
 150 mórg pszenno buraczanej ziemi, inwentarz, żywy, martwy kompletny, objęcie około 10 000. „Osadopol”. Rzeczpospolitej 9. zdw 98 601

280
 mórg ziemi pszennej, zabudowania maszynowe, dom 3 pokoje, inwentarz kompletny, dzierżawa 10 lat, 1/2 centnara z morci, objęcie 15 000. Agencja, Długa 5. zdw 98 683-4

Poszukuję
 dzierżawy składu kolonjalnego lub cukierków w Poznaniu albo Bydgoszczy, proszę o podanie ceny i warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 98 701

Mleczarnia
 srurownia budynki I. klasy, dobra egzystencja, cena 54 000 zł, wpłaty 20 000. Kossmann, Fredry 6. zdw 98 713

Wydzierżawię
 dzielnicę fachowcowi moja piekarnia, połączoną z kawiarnią, pełnym inwentarzem, z całkowitem urządzeniem, w pow. mieście, gdzie wszelkie szkoły, garnizon i szkoła kadetów. Oferty upr. do Kurjera Poznańskiego zdw 98 754

Mieszkanie
 1. 2. 3. 4. pokoje za roczną dzierżawą. Plac Sapieżyński 7, I., biuro. zdw 98 827

15 UZDROWISKA

Krynica - Zdrój
 Pensjonat Reduta Heleny Nowackiej komfortowo urządzonej blisko nowych łazienek poleca pokoje całonocnym wykintem strymanem od 11 do 15 zł. do 5388

16 OSOBISTE

Omega
 do odebrania w Halli Tatrzańskiej. zdw 98 524

63 923
 z 17. 10. 1929 proszę o podanie adresu. Kurjer zdw 98 541

19 GDZIE MIESZKA

Marja Szyпка
 wyjechała na roboty do Prus przed wojną swiata i zmarła w szpitalu pozostawiając córki imieniem Anna. Ktoby wiedział o miejscu jej pobytu zechce donieść jej rodzinie, która poszukuje jej zaginionej. Adres: Stefan Szyпка, Zawadów nad Porubą, poczta Niemirów woj. Lwów. zdw 98 752

21 ZGUBY

Unieważniam
 księżkę wojskową na nazwisko Piotr Piekarczyk. zdw 98 303

Zgubiłem
 papiery wojskowe na nazwisko Zakrzewski Adam, wachmistrz (7 Dyon Zand. Wojsk.) Znalazcę proszę o podanie adresu Kurjer zdw 98 519

Znaleziono
 wilka, Stanisław Wiciak, Kozia 13/19, III., u p. Ktuj. rw 11 833

22 ROZMAITE

Trykotaże miarowe
 kostiumy sportowe, garsonki, swetry, pulowery, sukienki, ubranka, kombinacje itp. korzystnie „Tricot” iomana Szymanowska 10, III., przy Świętokrzyskim. Pw 5519-40,53

Futra
 damskie i męskie wszelkiego rodzaju wykonuje na miarę według najnowszych modeli Reparaty i przeróbki futrowo i tania W. Kwiklicyewicz Podgórna 6 Pw 4 884-37,23

Higieniczne czyszczenie
 pierza i puchu u skutecznymy solidnie i tanio (na życzenie odbiór i dostawa w d.m.) EMKAP Poznań ul. Wrocławska 30, tel. 58-03. Pw 4050-33,136

Obraz jest
 najpiękniejszym upominkiem przy każdej uroczystości. Największy wybór najniższe ceny tylko we firmie Witold Leworski, Wrocławska 36. Pw 4 069-34,143

Suknie w 24 godzinach
 płaszcze, kostiumy w 3 dniach, pierwszorzędnie wykonuje Salon Mód „Zofja” Bukowska 3, II p. zdw 98 704

Urzędnik
 państwowy przyjmuje administratorem domu za mieszkanie Oferty Kurjer Poznański zdw 98 496

Gdzie
 możnaby prywatnie w śródmieściu odbierać w dom obiady swojskie na masle na 1 osobę. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 547

Szyję
 podług najnowszych żurnali Św. Wojciech 21, II. lewo. zdw 98 473

Plaszcze
 eleganckie suknie, mundurki wykonuje. Szkoła 13, I. zdw 98 574

Kto
 z pp. nauczycieli z Poznania zamieni się z posadą nauczycielki pod Poznaniem? Obszerne mieszkanie, ogród, częsta komunikacja autobusowa i kolejowa. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 614

Farbiarnia futer
 Poznań Wilda, Wybiekiego 12 garbuję farbuję wszelkiego rodzaju skóry futrzane oraz futra na wszelkie kolory. zdw 98 627

Przyjmuję
 pranie i prasowanie wszelkiej bielizny i przebiegi firan, wykonuje szybko i tanio. Dom Rzemieślniczy, ostatnie wejście. W. Zygmunt Staro, zdw 98 636

Pierwszorządny
 salon miod wykonuje suknie, płaszcze, kostiumy według najnowszych modeli, cena konkurencyjna. Ul. Św. Marcin 34, II. piętro. zdw 98 702

Chłopczyka
 1 1/2 rocznego oddam na wychowanie. Oferty Kurjer zdw 98 671

Chiromantka zagraniczna
 przepowiada z kart i rak przeszłość i przyszłość. Wiele podziękowań. Górna Wilda 51, III. prawo. zdw 98 657

Pracownia
 eleganckiej bielizny. Cena przystępna Wielkie Garbary 18, wejście Woźna, II., prawo. zdw 98 812

Kapelusze
 damskie wykonuje 24 godzinach, Sokołowska, Marcin 32, II., dawniej Plac Wolności. zdw 98 789

23 OZENKI

Który
 szlachetny, zamożny, poważny pan pokochałby młodą, ładną, religijną nauczycielkę, cel matrym. Oferty Kurjer zdw 98 804

Dentystka
 młoda, przystojna, posiad. pierwszorzędną ambul. dentyst., szuka ta niezwykłą drogą znajomości pp. lekarza dent. Cel matrymonjalny. Poważne zgłoszenia skierować proszę do Kurjera pod dw 1742

Dyskretnie
 i solidnie kojarzy małżeństwa we wszystkich sferach społecznych największe biuro matrymonjalne „Postęp” Warszawa Senatorowska 38 Na żądanie wysyłamy kilkadziesiąt ofert do wyboru nw 3 960

Inteligentnego
 Wielkopolanina z stałym utrzymaniem, religijnego od lat 39, pozna panna posiadająca mieszkanie w Poznaniu z 15.000 zł na hipotecę, celem ożenku. Rzecz traktuje się poważnie i dyskretnie. Oferty Kurjer zdw 98 432

Kawaler
 lat 32, kupiec na stanowisku kierowniczym posiadający 7.000 gotówki, pragnie zapoznać miłą, przystojną pannę do lat 28 w celu matrymonjalnym. Posag po żądany celem założenia własnego przedsiębiorstwa. Oferty Kurjer zdw 98 561

Pani
 elegancka gospodarna pozna ta niezwykle drogą inteligentnego pana od 40-45 lat Cel matrymonjalny Mieszkanie zapewnił Poważne zgłoszenia z fotografią Kurjer zdw 98 525

Wdówka
 lat 35, po urzęd. państw., dwójce dzieci, posiadająca piętrowe kamieniec, 15 mórg ziemi majątek po rodzicach, szuka pana z gotówką 10-15 tysięcy. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 755

Kupiec
 przystojny, lat 45, poszukuje w celu matrymonjalnym na tej drodze znajomości pań, do lat 35, z majątkiem mogą być też nieszczerzy, złamane życiem. Oferty z fotografią, która się zwraca pod zdw 98 747 do Kurjera Poznańskiego. Dyskretnie, sprawa honoru.

Dla
 córki, lat 22, posiadającej skład konfekcyj, biawatów, która cziedziży dom II. piętrowy od rodziców, poszukuje w celu matrymonjalnym kawalera, przystojnego, posiadającego 15 000 gotówki. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 741

24 NAUKA

Studentka
 IV r. filozofii udzieli korepetycji w zakresie wszystkich klas gimnazjum. Oferty Kurjer zdw 97 546

Angielskiego
 udziela egzaminowana nauczycielka, była dłuższy czas w Londynie. Oferty Kurjer zdw 97 861

Kroju, szycia
 krawiecczyni, bielizniarstwa, robót artystycznych, kursy dzienne oraz wieczorne - tanio! Informacje biuro Kursów Gospodarczo-Zawodowych w Poznaniu Św. Marcin 69 Pw 4908-38,103

Szkoła tańców Antoszewskiego
 przyjmuje zgłoszenia do kursu gimnazjalnego i wieczornego. - Lekcje prywatne codziennie, ul. Zielona 3. Pw 5600 46,127

Akademik
 udziela korepetycji, specjalność francuskiej. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 97 230

Kursy
 stenografii pisania na maszynie księgowości Tyrzan-Zaworskiej - Strzelecka 33, przy Pl. Świętokrzyskim. zdw 97 786-7

Korepetytora (ki)
 poszukuje się dla dwóch paniąnek w celu przygotowania od 4-8 klasy gimn (język niemiecki). Kurjer zdw 98 492

Siostry Zmartwychwstania Pańskiego
 Poznań, ul. Marszałka Focha 147 przyjmują paniąki uczeszczać, ce do wyższych uczelni. zdw 98 490

Tanio
 udziela korepetycji. Oferty Kurjer zdw 98 554

Tańców
 nowoczesnych wycza Karabasa, Kraszewskiego 7, 17-19 jw 4773

Wieczorne
 kursy księgowości stenografii, korespondencji rozpoczynam 15 października. Kromczyńska O. Grodowa 16 II zdw 98 396-7

Węgiel

z najlepszych kopalń górnośląskich

Orzech I. od 1-10 ctr zł 3,40
Orzech I. od 10-50 ctr zł 3,30
Orzech I. od 50-100 ctr zł 3,20
Orzech I. od 100 i więcej zł 3,15

jak również brykiety koks i drzewo dostarczamy na życzenie telefoniczne natchemias. Ceny powyższe rozumieją się z przywozka w dom.

WĘGLOKOKS

Górna Wilda 132.
Telefon 73-78.
z w. 5888

Gospodyni
średni wiek, znająca skromną, lecz smaczną kuchnię, gospodarstwo domowe i podwózkowe, pracownia, ze zamilowaniem chowie drobiu, szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 98 724

Praktyki
bezpłatnej w biurze poszukuje. — Znam księgowość, pisze na maszynie. Kurjer zdw 98 723

Dziewczyna
uczniwa, z dobrej rodziny, znająca szycie, poszukuje posady do dzieci lub za pokojową lub do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 98 795

Dziewczyna
młodsza nawskroś porządna, szuka posady do dzieci lub pracy domowej. Oferty Kurjer zdw 98 793

Samodzielne
prowadzenie gospodarstwa domowego z dobrem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer zdw 98 806

Pracznica
uczniwa szuka prania. Oferty Kurjer zdw 98 263

Poszukuje
posady jak robotnik lub woźny, wstawie 500 zł kaucji. Oferty Kurjer zdw 98 316

Szofer
starszy, długoletnia praktyka, przyuczonej słuźarż mechanicznej, poszukuje posady najchętniej na majątek. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 443

Poszukuje
posady jak robotnik lub woźny, wstawie 500 zł kaucji. Oferty Kurjer zdw 98 316

Fryzjerski
pomocnik biery w strzyżeniu pań przyjmie posadę w większym mieście na prowincji P Szczepianiak Wrzeszczyzna zdw 98 079

Inteligentna
wdowa, pracowita, muzykalna, przyjmie zarząd domem do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 98 603

Posady
do dzieci z cerowaniem szuka młodsza dziewczyna zaraz lub 15 października. Oferty Kurjer zdw 98 563

Pierwszorzędna
kucharka poszukuje posady 15 października. Oferty Kurjer zdw 98 233

Za
wskazanie mi jakiegokolwiek stałej pracy dam pożyczkę lub kaucję. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 98 481

Pielęgniarka
poszukuje posady zaraz do niemowlęcia. Oferty Kurjer zdw 98 540

Inteligentny
pan, lat 24, z średnim wykształceniem handlowym, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 95 553

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Zielona brygada”.
Aurora: „Z raję bolszewickiego”.
Casino: „Noc szaleńca”.
Colosseum: Harry Piel w „Brygadzie Śmierci”.
Corso: „Miłość kozaka”.
Edison: „Tancerka w woałach”.
Harja: „Walka Tytanów”.
Kapitol: „On w prawo, Ona w lewo”.
Metropolis: „Zar miłości”.
Orzel: „Djabelski pazur”.
Odeon: „Zahia Córka Szeika”.
Renaissance: „Miasto kłeski”.
Słońce: „Listy Nieznajomej”.
Stylowe: „Podróż poślubna i tygryś”.
Wilsona: „Księżna Gdańska”.

Magister
farmacji z 1 1/2 roczną praktyką i znajomością języka niemieckiego poszukuje posady Oferty wraz z warunkami proszę pod Mrgr H Müllerówna Dobre k Nieszawy apteka zdw 98 228

Posługi
lub miejsca bez spania poszukuje. Oferty Kurjer zdw 98 824

Posługaczka
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 98 819

Panna
lat 24, znajdujaca się w krytycznym położeniu, znająca wszelkie prace biurowe, pisanie na maszynie szuka jakiegokolwiek posady. Wymagania skromne. Oferty Kurjer rw 11 882

Panna
która pracowała 10 lat w składzie kolonialno-restauracyjnym, dzieła i zamlowana w swym zawodzie, biegła w polskim, niemieckim szuka jakiegokolwiek posady. Dobre referencje, kaucja. Wymagania skromne. Oferty Kurjer rw 11 881

Samodzielny
czeladnik rzeźnicki-szofer poszukuje posady Zgłoszenia do Kurjera nw 4 325

Buifetowa
która kilka lat pracowała na jednej posiadzie poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 98 787

Krawcowa
działa poszukuje pracy poza domem. Oferty Kurjer zdw 98 776

Prasowaczka
szuka pracy we dworze, zna również szycie. Oferty Kurjer zdw 98 784

Dziewczyna
z dobrym gotowaniem poszukuje posady w lepszym domu jako kucharka lub pokojowa. Malinowska. Sławie, poczta Krzesiny, powiat poznański, zdw 93 778

Dziewczyna
czysta, akurata i sumienna szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 98 717

Nauczycielka
poszukuje posady oraz udzieli korepetycji. Wiczkowska, Strumykowa 6, zdw 98 710

Młode
małżeństwo z dwoma dorosłymi dziećmi szuka posady w większym mieście na prowincji P Szczepianiak Wrzeszczyzna zdw 98 079

Uczniwa
17 letnia paniąka wstąpi w 3 letnia nauka krawieczyzny. — Zgłoszenia kierować Kurjer zdw 98 585

Szofer
z kilkuletnią praktyką, kawaler, dobrze polecony poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 98 531

Dziewczyna
umiejająca samodzielnie gotować, szuka posady za kucharkę lub do wszystkiego. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 529

Gospodyni
kucharka z dobrymi świadectwami, średnim wieku poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 98 526

Mleczarz serowar
z kilkuletnią praktyką (szkoła mleczarska) z dobrymi świadectwami i poleceniami poszukuje posady. Zgłoszenia Ludwiczak, Leszno, św. Krzyżka 20, zdw 98 615

Paniąka
inteligentna do dzieci z dobrymi świadectwami szuka posady. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 635

Młodsza
dziewczyna poszukuje posady jako pokojowa, najchętniej na majątek. Oferty Kurjer zdw 98 640

Dziewczyna
młodsza z dobrymi świadectwami szuka posady Oferty Kurjer zdw 98 641

Pokojowa
uczniwa poszukuje posady od 2-4 osób 15 października. Oferty Kurjer zdw 98 696

Apteka
maturzystka poszukuje praktyki Zgłoszenia do Kurjera zdw 97 040

Biuralistka - kasjerka
pisząca na maszynie, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 773

Dziewczyna
do wszystkiego dobre polecenie, z syciem poszukuje miejsc od 15. Oferty Kurjer zdw 98 066

Poszukuje
posługi zaraz Oferty Kurjer zdw 98 516

Wychowawczyni
inteligentna z dobrymi świadectwami szuka posady od 1 listopada, zna szycie, haftowanie, język polski niemiecki, Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 98 508

Poszukuje
posady z całkowitem gotowaniem i zaprawianiem, chlubna świadectwa, od piętnastego lub pierwszego. Oferty Kurjer zdw 98 698

Osoba
młodsza, obeznana wszechstronnie z wzorowem, oszczędnem prowadzeniem domu oraz dobrem gotowaniem, przyjmie posadę w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 98 685

Dziewczyna
w średnim wieku poszukuje posady z gotowaniem od 15. 10. do 2 osób lub na probostwo na wieś. Oferty Kurjer zdw 98 655

Dziewczyna
dobrem świadectwem, poszukuje miejsca 15 października. Kurjer zdw 98 764

Młwnarz
który stawi 1 000 zł kaucji, szuka odpowiedniej posady zaraz lub później. Oferty Ignac Dassui, Wieleń n/Not., ul. Kościuski 73, zdw 98 749

Szofer
dobrze wykwalfikowany w swem zawodzie, poszukuje posady zaraz z niskim wynagrodzeniem. — Oferty Kurjer Poznański zdw 98 743

Zdolny
pomocnik fryzjerski poszukuje posady zaraz. Woźniak, Koźmin, Przyjemskiego 2, ul. p. Ratajczyk, zdw 98 744

!! Targi !!

używanych wozów samochodowych

od 12 do 19 października

w halach Targu Poznańskiego.

Informuje

Związek Kupców i Przemysłowców Samochodowych

Poznań, Zwierzyniecka 12, telefon 72-39.
dw 1644

Dziewczyna
z prowincji szuka posady do dzieci lub do pomocy pani. Oferty Kurjer zdw 98 714

Dwie sieroty
szukają posady do wszystkiego z gotowaniem, z dobrymi świadectwami, pracowite i uczciwe. — Oferty Kurjer zdw 98 743

Introligator
z dłuższą praktyką, znający wszelką pracę w zakresie introligatorstwa wchodzące, poszukuje posady. Oferty Bronisław Waliszewski, Gniezno, Chrobrego 18, nw 4 320

Krawcowa
poleca się na kostiumy, płaszcz i wszelką inną garderobę oraz futra poza dom. Brzeskwiniowicz, Poznańska 52, podwórze, wprost, zdw 98 733

Proszę
o parę godzin pracy dziennie może z gotowaniem, mieszkanie. — Ratajczaka 31, p. Grosser, zdw 98 729

Osoba
do prowadzenia gospodarstwa u samotnej osoby lub pielęgniownia chorej (go) szuka posady. Zgłoszenia: Zupańskiego 3 III, p. r., prawo zdw 98 506

Ogrodnik
wolny od wojska, wszechstronnie obeznany w swym zawodzie specjalność kwaciarstwo, warzywnictwo, poszukuje posady zaraz lub 1. 1. 31. w większym majątku lub ogrodnictwie handlowem Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zdw 98 502

Monter
maszynista, instalator prosi o jakabądź prace wykonuje wszelkie reparacje również przy centralnym ogrzewaniu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 497

Dziewczyna
poszukuje na cały dzień posługi. Oferty Kurjer zdw 98 495

Szofer - ślusarz
dwanaście lat praktyki obezna n w swym zawodzie szuka posady. marka samochodu obojetna Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 493

Redaktor samodzielny
piętnaście lat doświadczenia, — przyjmie posadę na prowincji, zna doskonale grafike, dobry organizator i społecznik. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 480

Panna
wyuczona szycia i prasowania szuka posady za pokojówką. — Oferty Kurjer zdw 98 476

Szofer
mechanik poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 98 556

Gospodyni
do wszystkiego do samotnej osoby lub kiedza 1 listopada szuka posady. Oferty Kurjer zdw 98 475

Szofer - elektrotechnik
kawaler poszukuje posady zaraz lub od 15. 10. w majątku lub w zakładzie elektr. Oferty proszę do Kurjera zdw 98 489

Student
pierwszego roku prawa poszukuje jakiegokolwiek pracy biurowej stałej lub na godziny. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 550

Starszy
technik dentystryczny zmieni od 15. 10. posadę Oferty Kurjer zdw 98 549

Uczniwa
dziewczyna poszukuje posady do lekkich prac domowych świadectwo dobre 15 października. — Oferty Kurjer zdw 98 564

500 zł
kaucji dam za posadę woźnego, inkasenta lub jakakolwiek inną. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 98 596

Służąca
samodzielna szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 98 594

Ekspedjentka
która pracowała w cukierni poszukuje jakiegokolwiek pracy. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 582

Rymarze
biegli i akuradni w robocie, potrzebni. Fabryka, Poznań, Piotra Wawrzyniaka 43, zdw 98 825-6

Dziewczyna
do dzieci ze świadectwami potrzebna. Jasna 9, III, zdw 98 780

Krawcowa
potrzebna w dom. Adres wskaże Kurjer zdw 98 583

Uczniwa
do filetu potrzebna. Stryczyńska Focha 28 zdw 98 607

Dziewczyna
młodsza potrzebna zaraz. Kopernika 3, II, lewo, 4-5, zdw 98 599

Wychowawczyni
z kilkuletnią praktyką potrzebna natychmiast do chłopców lat 2, 7, 8 i 10 Zgłoszenia z podaniem pensji i świadectw Kolińska, Brusy (Pomorze), zdw 98 613

Dziewczyna
lat 15-17 do dziecka oraz lekkich prac może się zgłosić Lichnowska, Wybickiego 12, zdw 98 628

Paniąka
do obsługi w kawiarni potrzebna zaraz, dobre świadectwa požadane St. Ruprycht, Marsz Focha 35, zdw 98 637

Przychodnia
do dzieci potrzebna. Fredry 6, drugie, prawo zdw 98 640

Posadę stałą
woźnego dam za pożyczkę 600 zł. Adres wskaże Kurjer zdw 98 648

Młodsza
meską siłę biurową z ładnym charakterem pisma potrzebujemy od zaraz. Oferty wraz z życiorysem skierować należy do Kurjera zdw 98 728

2 szweców
przyjme. Adres Kurjer zdw 98 693

Podróżujący
rozmaitych artykułów znajda wyskowny uboczn: zarobek. Zgłoszenia listownie: Gospodarczy Zakład Kredytowy, Lwów, Watowa 11 a. Pw 5419-72,140

Generalny przedstawiciel
poszukuje pań i panów we wszystkich miastach woj. poznańskiego do współpracy na dobrych warunkach Oferty z fotografią proszę złożyć do Kurjera rw 11 890

Poszukuje
zdolne podreczne do stolarstwa. Grünberg Poznań, Wroniecka 5, rw 11 899

Krawcowa
samodzielne, zdolne siły potrzebne zaraz. Salon Mód, Gwarna 11 Hw 55

Dzielnia
fryzjerka oraz uczeń zaraz. Mikulski, Dąbrowskiego 38, jw 4 816

6 panów i 2 panie
natychmiast poszukuje w celu wyszkolenia do bardzo intratnej pracy zewnętrznej. Warunek dobra wymowa i odpowiednia prezencja. Wyszkolenie bezpłatne, posada stała, wynagrodzenie dla początkujących 20-40 zł dziennie, prócz tego udział. Zgłoszenia osobiste z dokumentami w czwartek i piątek od 10-1 i 3-5 u kier. Jungingera, Poczłowa 81a, wysoki parter. Pw 5 782-41,67

Pomocnik kominiarski
z dobrymi świadectwami potrzebny zaraz. Zgłoszenia B. Nickling obw. mistrz kominiarski Szamoty, zdw 98 590

Podróżujący
we wszystkich dzielnicach na bardzo popytny artykuł sprzedawany u gospodarzy i majątkach. Zarobek miesięczny 1 500 do 2 tys. Oferty spiesznie nadsyłać do „Par”. Toruń, Szeroka 46 pod Rozwój. Pw 5 696-64,347

Szofera
do ciężarówki, kaucja 2.000. Ul. Wierzbicice 28, Suszczykiewicz zdw 98 520

Cukiernik
młody wyzwoleńca potrzebny zaraz. Wł. Dobrowolski Środa, Rynkowa 5, zdw 98 517

Praktykantka
biurowa pisząca biegle na maszynie z ładnym charakterem pisma i znajomością powelana poszukiwana. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 511

Dziewczyna
wiejska może się zaraz zgłosić. Bukowska 17, III, p. r., prawo, zdw 98 494

Urzędnik
zaufany na majątek z kaucją 5.000 zł na samodzielne stanowisko zaraz potrzebny Oferty Kurjer zdw 98 555

Gospodyni
potrzebna od 1 listopada do nadleśnictwa. Musi się zająć kuchnią (1 osoba) i gospodarstwem podwózkowym Dziewczyna do pomocy Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 559

Rymarze
biegli i akuradni w robocie, potrzebni. Fabryka, Poznań, Piotra Wawrzyniaka 43, zdw 98 825-6

Dziewczyna
do dzieci ze świadectwami potrzebna. Jasna 9, III, zdw 98 780

Krawcowa
potrzebna w dom. Adres wskaże Kurjer zdw 98 583

Uczniwa
do filetu potrzebna. Stryczyńska Focha 28 zdw 98 607

Dziewczyna
młodsza potrzebna zaraz. Kopernika 3, II, lewo, 4-5, zdw 98 599

Wychowawczyni
z kilkuletnią praktyką potrzebna natychmiast do chłopców lat 2, 7, 8 i 10 Zgłoszenia z podaniem pensji i świadectw Kolińska, Brusy (Pomorze), zdw 98 613

Dziewczyna
lat 15-17 do dziecka oraz lekkich prac może się zgłosić Lichnowska, Wybickiego 12, zdw 98 628

Paniąka
do obsługi w kawiarni potrzebna zaraz, dobre świadectwa požadane St. Ruprycht, Marsz Focha 35, zdw 98 637

Przychodnia
do dzieci potrzebna. Fredry 6, drugie, prawo zdw 98 640

Posadę stałą
woźnego dam za pożyczkę 600 zł. Adres wskaże Kurjer zdw 98 648

Młodsza
meską siłę biurową z ładnym charakterem pisma potrzebujemy od zaraz. Oferty wraz z życiorysem skierować należy do Kurjera zdw 98 728

2 szweców
przyjme. Adres Kurjer zdw 98 693

Podróżujący
rozmaitych artykułów znajda wyskowny uboczn: zarobek. Zgłoszenia listownie: Gospodarczy Zakład Kredytowy, Lwów, Watowa 11 a. Pw 5419-72,140

Generalny przedstawiciel
poszukuje pań i panów we wszystkich miastach woj. poznańskiego do współpracy na dobrych warunkach Oferty z fotografią proszę złożyć do Kurjera rw 11 890

Poszukuje
zdolne podreczne do stolarstwa. Grünberg Poznań, Wroniecka 5, rw 11 899

Krawcowa
samodzielne, zdolne siły potrzebne zaraz. Salon Mód, Gwarna 11 Hw 55

Dzielnia
fryzjerka oraz uczeń zaraz. Mikulski, Dąbrowskiego 38, jw 4 816

6 panów i 2 panie
natychmiast poszukuje w celu wyszkolenia do bardzo intratnej pracy zewnętrznej. Warunek dobra wymowa i odpowiednia prezencja. Wyszkolenie bezpłatne, posada stała, wynagrodzenie dla początkujących 20-40 zł dziennie, prócz tego udział. Zgłoszenia osobiste z dokumentami w czwartek i piątek od 10-1 i 3-5 u kier. Jungingera, Poczłowa 81a, wysoki parter. Pw 5 782-41,67

Pomocnik kominiarski
z dobrymi świadectwami potrzebny zaraz. Zgłoszenia B. Nickling obw. mistrz kominiarski Szamoty, zdw 98 590

Tapicera dekoratora
dobra siła, zaraz poszukuje. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 98 697

Powszechny Instytut
Organizacji Nowoczesnej Warszawa Hoza 35/15 uczy korespondencyjnie poszukiwanych metod naukowej organizacji, księgowości, biurowości, sprzedaży reklamy itd. Wyczerpujące informacje bezpłatnie. Podać listownie: adres, zawód. T w 493

Pielęgniarka
do chłopca 3 miesięcznego, z dobrymi świadectwami, która już podobną posadę obejmowała, potrzebna zaraz. Fr. Ratajczaka 11a, 6 wejście, parter lewo, zdw 98 686

Służąca
z samodzielnym gotowaniem, do breml świadectwami, potrzebna zaraz. Focha 65, skład obuwia zdw 98 687

Czeladnika
krawieckiego na tygodniówkę przyjmie Fr. Parzysy, plac Szapieżyński 10b, III, zdw 98 659

Służącej
starszej, skromnej, religijnej z gotowaniem i praniem szuka od 15. 10. Kostecka, St. Rynek 55, zdw 98 605

Potrzebny
chłopiec „Informator” Ratajczaka 15, zdw 98 760

Dziewczyna
młodsza do wszystkiego na cały dzień. Strońska, św. Marcin 48, zdw 98 768

Od
1 listopada poszukuje się na wieś wykształconej, młodszej panny, (najchętniej studentki fil.) dla udzielenia lekcji języka polskiego i konwersacji młodemu małżeństwu Oferty Kurjer zdw 98 753

Paniąka
do dzieci przychodnia może się zgłosić. Adres w Kurjerze zdw 98 799

Uczniwa
służąca zaraz potrzebna. Mikulski, Grunwaldzka 25, zdw 98 798

Podróżujący
do sprzedaży inkasa potrzebny „Korda”. Kościak, nw 4 328

Uczni
zegarmistrzowski przyjme w naukę. Kurjer Poznański zdw 98 807

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem, praniem, dobrymi świadectwami, do 2 osób od 15 potrzebna Hożakowska, Spokojna 29, III, Łazarz, zdw 98 690

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem bardzo czysta, potrzebna do wszystkiego. Dąbrowskiego 69 II, prawo, zdw 98 232

Uczniwa
potrzebna z lepszej rodziny. — Skład rzeźnicki ul. Wielka 17, rw 11 895